

373.135

ค 169 ๗

3

ผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมุกดาหาร
จังหวัดมุกดาหาร

ปริญญานิพนธ์

ของ

สุวรรณ ตริขันธ์

20 เม.ย. 2535

21

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2530

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

6 11 59

177317

ผลของการใช้บทาพสมมติที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมฆกาหาร
 จังหวัดสุพรรณบุรี

บทคัดย่อ
 ของ
 สุวรรณ ตรีชัย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร
 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
 กันยายน 2530

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการใช้การแสดงบทบาทสมมติ ที่มีต่อแรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน
30 คน โรงเรียนสมุทรอาหาร จังหวัดสมุทรอาหาร ปีการศึกษา 2530 ซึ่งมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ
ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. นักเรียนกลุ่มทดลองมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01
2. นักเรียนกลุ่มควบคุมมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01
3. นักเรียนกลุ่มทดลองมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

THE EFFECT OF ROLE PLAYING ON ACHIEVEMENT MOTIVATION
OF MATHAYOM SUKSA I STUDENTS AT MUKDAHAN SCHOOL
IN CHANGWAT MUKDAHAN

AN ABSTRACH

BY

SUWAN TREEKAN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
September 1987

The purpose of this experimental research was to study the effect of role playing on Achievement Motivation. The subjects were 30 Mathayom Suksa I at Mukdahan school in Changwat Mukdahan in the academic year 1987 whose achievement motivation were at low level.

The results were as follows :

The Achievement Motivation of the experimental group was significantly higher than before the experiment at .01 level.

The Achievement Motivation of the control group was significantly higher at .01 level. The Achievement Motivation of the experimental group was significantly higher than the control group at .01 level.

คณะกรรมการที่ปรึกษาฯ จะจำกัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์

ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักผู้ทรงปริญญากาการศึกษาห บัณฑิต

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประทาน

.....June.....Recd.....

คณะกรรมการสอบ

..... ประจักษ์

..... Summer 2024 กรกฎาคม

..... กรรมการ

ประกาศศุภกฤตการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับความกรุณา และความช่วยเหลือจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรบุณฑิต และอาจารย์ สุภาพร ลอยด์ ที่ได้สละเวลา
ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณนี้เป็นอย่างมาก

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกศพิทักษ์ ที่ได้คำแนะนำช่วยเหลือ
ในการสร้างเครื่องมือ เพื่อใช้ดำเนินการทดลอง และขอขอบคุณ อาจารย์ พรรณพิศ วณิชการ
ที่กรุณาเป็นกรรมการร่วมสอบปากเปล่า

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ คณาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนมงกุฎาหาร
ผู้อำนวยการ คณาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนกำชะอีวิทยาคาร จังหวัดมุกดาหาร ที่กรุณา
ให้ความสะดวกในการดำเนินการทดลอง และช่วยเหลือในการสร้างเครื่องมือ เพื่อใช้ในการ
การทดลอง

ขอขอบคุณ อาจารย์ วัฒนา บุญฤทธิ์ อาจารย์ วารี แม้นมมาต
อาจารย์ นิรมล ตั้งกวณิช อาจารย์ รุ่งโรจน์ อุ่นชัย อาจารย์ สุทิน สุทองหล่อ
ตลอดจนพี่ ๆ และเพื่อน ๆ ทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยในการทำปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้จนสำเร็จ

ในที่สุดขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ และคุณที่ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน
ในการศึกษาแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สุวรรณ กริซัน

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้	5
	ความสำคัญของการศึกษาครั้งนี้	5
	ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	เอกสารที่เกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	8
	ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	8
	ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	10
	ที่มาของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	13
	ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	15
	วิธีการเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	16
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	18/19
	ความหมายของการแสดงบทบาทสมมติ	21
	จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการใช้การแสดงบทบาทสมมติ	23
	ขั้นตอนในการใช้การแสดงบทบาทสมมติ	25
	หลักในการนำบทบาทสมมติไปใช้ในการเรียนการสอน	27
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสดงบทบาทสมมติ	28
	สมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้	29

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	30
	ประชากร	30
	กลุ่มตัวอย่าง	30
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	30
	วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ	31
	วิธีดำเนินการทดลอง	34
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
4	ผลกรวิเคราะห์ข้อมูล	38
	การวิเคราะห์ข้อมูล	38
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	42
	จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	42
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	42
	กลุ่มตัวอย่าง	42
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	43
	การดำเนินการทดลอง	43
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	44
	อภิปรายผล	44
	ข้อเสนอแนะ	48
	บรรณานุกรม	49
	ภาคผนวก	56

บัญชีการวาง

การวาง

หน้า

- 1 เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
ก่อนทำการทดลอง 39
- 2 เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลัง
การสอนโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติ 39
- 3 เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลัง
การสอนปกติ 40
- 4 เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ภายหลังการสอน
โดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติกับนักเรียนกลุ่มควบคุม ภายหลัง
การสอนปกติ 41

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาแก่เยาวชนมีเป้าหมายเพื่อให้รู้จักวิธีการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยใฝ่หาความรู้และทักษะอยู่เสมอ รักการทำงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ มีความขยันหมั่นเพียร มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าใน วิทยาการ เป็นเป้าหมายสำคัญส่วนหนึ่ง (กระทรวงศึกษาธิการ 2523 : 7) เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายดังกล่าวอย่างสมบูรณ์ นักการศึกษาจำนวนมากได้พยายามศึกษาค้นคว้าและปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ยังศึกษาถึงองค์ประกอบหรือตัวแปร ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขให้นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (ดารณี อวษอยู่น้อย 2525 : 1) และจากรายงานผล การวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบบางประการที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา ได้เสนอแนะว่า การหาทางสนับสนุนให้ครูสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปใน ทางสร้างเสริมให้เกิดแรงจูงใจ และให้นักเรียนมีโอกาสรู้ความสามารถของตนเอง มี การกวดขันและให้กำลังใจนักเรียนอยู่เสมอ เมื่อนักเรียนมีแรงจูงใจแล้วย่อมจะต้องทุ่มเทใน การเรียนให้ดียิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2523 : 89 - 90) ฉะนั้นจะเห็นว่าปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมมุ่งสัมฤทธิ์ของนักเรียน คือ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive)

2) เรียน แมคเคลลแลนด์ (McClelland. 1953 : 110 - 111) ได้ให้ความหมาย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า เป็นความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จสุดล่งไปชั่วชีวิต เพื่อให้ถึงมาตรฐานอันดีเยี่ยมและพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ โดยไม่ย่อท้อ ดังนั้นการ ที่นักเรียนแต่ละคนมีความตั้งใจเรียนไม่เหมือนกัน สาเหตุหนึ่งก็เนื่องมาจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักเรียนแตกต่างกันนั่นเอง กล่าวคือ นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงก็จะตั้งใจเรียนและ ประสบความสำเร็จในการเรียนตรงกันข้ามกับนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำจะขาด

ความสนใจ ไม่มีความตั้งใจเรียน และมักจะประสบความล้มเหลวในการเรียน จากการศึกษาของ ร่ำไพทิพย์ อธิปัตติ (ร่ำไพทิพย์ อธิปัตติ 2514 : 2) พบว่า ค่าสหสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเท่ากับ .82 และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ เมธี โพธิ์พัฒน์ (เมธี โพธิ์พัฒน์ 2523 : 79) ซึ่งพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เช่นเดียวกับทีบุรเนอร์ (Evan. 1967 : 195 cited in Bruner. 1961) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับระดับปริมาณแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแต่ละบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญ

จากผลการวิจัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นอย่างมาก การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จึงน่าจะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

สำหรับการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้น เร็ทลิงเชเฟอร์ (Rethlingshafer. 1963 : 174) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด จัดเป็นความต้องการนับถือตนเอง (Self esteem needs) ซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานอย่างหนึ่งตามทฤษฎีของ มาสโลว์ (Maslow) ส่วนแมคเคลลแลนด์และฟริตแมน (McClelland & Friedman. 1966 : 453 - 454) กล่าวว่าไว้ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะพัฒนาขึ้นมาในตัวบุคคลได้ก็เพราะภาวะและเงื่อนไขทางสังคม (Social Condition) ที่ครอบคลุมตัวเด็กตั้งแต้อย่างเล็ก

โรเซ็น (Rosen. 1961 : 574 - 585) ได้เสนอแนะวิธีการฝึกให้เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ดังนี้

1. ให้รางวัลแก่เด็กที่พยายามทำอะไรให้สำเร็จ พ่อแม่อาจสอนโดยการชี้แนะให้เด็กแก้ปัญหาตามระดับขั้น จะทำให้เด็กกล้าที่จะพยายามและกระทำให้ถึงมาตรฐาน
2. ให้รางวัลแก่เด็กที่มีความพยายาม เพื่อบรรลุความสำเร็จด้วยตนเอง
3. สภาพการดำเนินชีวิตและผลสัมฤทธิ์ของบิดามารดาเอง จะเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเกิดความต้องการผลสัมฤทธิ์สูงได้

สำหรับ ประสาท อิศรปริดา ก็ได้เสนอวิธีการปลูกฝังเพื่อจะให้เด็กเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ดังนี้ (ประสาท อิศรปริดา 2522 : 30)

1. ฝึกให้เด็กเป็นผู้ที่รู้จักพึ่งตนเอง ให้เป็นตัวของตัวเอง มีเหตุผลและใช้ความสามารถของตนเอง
2. เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะนำความสำเร็จมาให้แก่ตัวเด็กเอง
3. พยายามกระตุ้นให้เด็กเป็นบุคคลที่กล้าเผชิญกับปัญหาที่ต้องใช้ความพยายามและให้เด็กเกิดความรู้สึกที่เพลิดเพลินในการแก้ปัญหา
4. ฝึกให้เด็กเป็นบุคคลที่ขบขันแข่งขันกับตัวเอง โดยมีมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ในใจอันหนึ่งเป็นหลัก
5. ฝึกให้เด็กเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
6. เมื่อเด็กประสบความสำเร็จในกิจกรรมใด ก็ควรจะให้คำยกย่องชมเชยหรือให้รางวัล ซึ่งจะเป็นสิ่งเสริมแรงให้เด็กมีความปรารถนาที่จะทำกิจกรรมอื่น ๆ อย่างต่อเนื่องจนเป็นนิสัย

นอกจากนี้ เมธี โพธิ์พัฒน์ ได้มีความเห็นสอดคล้องว่า การฝึกแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้น การฝึกให้เด็กรู้จักพึ่งตนเองตั้งแต่อายุน้อย ๆ พึงหาผู้อื่นน้อยลง ให้ตัดสินใจและรับผิดชอบด้วยตนเอง รับฟังความคิดเห็นของเข้าให้รู้จักตั้งเป้าหมายและมาตรฐานในการทำงานของตนเอง ประเมินความสามารถของเด็กอย่างเหมาะสมให้รางวัลเมื่อเขาใช้ความพยายามอย่างหนักหรือเมื่อทำงานยาก ๆ ไปได้สำเร็จ ให้กำลังใจเมื่อล้มเหลวและลงโทษเมื่อทำผิดวินัยในบ้าน ต้องไม่เข้มงวดหรือหย่อนจนเกินไป (เมธี โพธิ์พัฒน์ 2523 : 87)

จากการศึกษาของแมคเคลลแลนด์ (McClelland, 1961 : 393 - 394) พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ซึ่งเขาเห็นว่า การที่จะเปลี่ยนแปลงวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กเพื่อให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นนั้น หากจะลงมือกระทำในวัฒนธรรมหรือในสังคมทั้งหมดนั้น เกือบจะกระทำมิได้ หรือหากจะทำได้ก็ต้องใช้เวลาและทรัพยากร

เป็นจำนวนมาก ดังนั้นการให้การศึกษาบอรรรมในโรงเรียนน่าจะมีส่วนเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่เด็กได้ถ้าครูใช้วิธีการที่เหมาะสม เมคเคลลแลนส์จึงได้เสนอแนะว่า การเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นอาจทำได้โดย ทำให้คนหันมาสนใจรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น จัดให้เด็กเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น และการช่วยให้คนมีความคิดค้นถึงผลสัมฤทธิ์ซึ่งสอดคล้องกับ ฮอฟฟ์มัน (Hoffman. 1977 : 113 - 114) ที่กล่าวว่า หลักสำคัญของการฝึกฝนให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นคือ การสร้างให้เกิดความขัดแย้งในความรู้สึกขึ้นในตัวบุคคลโดยที่เขาได้รับความรู้ใหม่ที่ไม่สอดคล้องกับความรู้เดิม จากนั้นก็ใช้วิธีที่ทำให้เขาได้มาซึ่งความเข้าใจและเห็นพ้องด้วย พร้อมทั้งยอมรับหรือเหตุผลใหม่นั้นไว้เป็นของเขา วิธีการอาจใช้การอภิปรายกลุ่ม การใช้สิทธิพลของกลุ่มเรือน หรือการใช้ตัวแบบเป็นต้น

จากแนวคิดเกี่ยวกับวิธีที่จะสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้สูงขึ้นของแมคเคลลแลนส์ โรเซน ฮอฟฟ์มัน และประสาธ อิศรปริศา ทำให้มองเห็นว่า การให้การศึกษาบอรรรมในโรงเรียนน่าจะมีส่วนเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่เด็กได้ ถ้าครูใช้วิธีการที่เหมาะสมกล่าวคือ ครูจะต้องใช้วิธีการสอนที่เอื้อต่อการเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จากข้อเสนอแนะการเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า การสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติน่าจะเป็นวิธีที่ครูสามารถปลูกฝังให้เด็กเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้โดยสอดคล้องกับหลักการที่กล่าวมาแล้ว ดังที่แชฟเทลและแชฟเทล (Shaftel and Shaftel. 1967 : 19) กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีการที่จะฝึกฝนเพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่เหมาะสมที่ควรในการแก้ปัญหาและตัดสินใจซึ่งต้องมีเทคนิคหลายอย่าง เช่น การอภิปราย การนิยาม การวิเคราะห์ปัญหา การแสดงและปฏิกิริยาของผู้ถูก จนถึงขั้นสรุปและการนำไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับ เทเลอร์ และ แวลฟอร์ด (Taylor and Walford. 1972 : 19) ที่กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สวมบทบาทในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อฝึกว่าตนควรมีพฤติกรรมแบบใดจึงจะแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ผู้แสดงและผู้ถูกต้องรับบทบาทของตนเพื่อให้มีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการแสดง นอกจากนี้ยังทำให้ได้เรียนรู้ความต้องการที่ซ่อนเร้น (Hidden Agenda) ภายในตัวผู้เรียน ได้แก่ แรงจูงใจ ความต้องการ ซึ่งจะมีผลต่อการทำงานและการตัดสินใจของกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ

ในความสัมพันธ์ของตนเองต่อผู้อื่น ต่อสังคม ประเมินผลตนเอง และเห็นความสัมพันธ์ระหว่าง เนื้อหาวิชาและชีวิตประจำวัน สามารถเข้าใจสาเหตุของพฤติกรรม เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้ ระบายความเครียด เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองให้ดีขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเกิดความมั่นใจว่าการให้การแสดงบทบาทสมมติ จะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้น ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะเป็นแนวทางส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่

จุดมุ่งหมายของการศึกษากันคว้า

เพื่อศึกษาผลของการใช้การแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

ความสำคัญในการศึกษากันคว้า

ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับครูและครูแนะแนว ในการนำวิธีการแสดงบทบาทสมมติมาใช้เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ขอบเขตของการศึกษากันคว้า

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ปีการศึกษา 2530 จำนวนประชากร 70 คน ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ซึ่งได้จากการคัดเลือกผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา ซึ่งผู้วิจัยจัดให้เป็นกลุ่มนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมุกดาหาร ปีการศึกษา 2530 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากประชากรโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย และสุ่มเข้าเป็นกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน

3. ตัวแปรที่ทำการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ การใช้การแสดงบทบาทสมมติ และการสอนตามปกติ

3.2 ก้าวแปรตาม คือ แรงจูงใจไฟส์มฤทธิ

4. ระยะเวลาและจำนวนครั้งในการทดลอง

4.1 ระยะเวลาและจำนวนครั้งในการสอนโดยการใ้การแสดงบทบาทสมมติ จำนวน 15 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง

4.2 ระยะเวลาและจำนวนครั้งในการสอนตามปกติ จำนวน 15 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง

5. เนื้อหาที่กำหนดขึ้นในโปรแกรมการสอนครั้งนี้ เป็นเนื้อหาเดียวกันทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมซึ่งเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจไฟส์มฤทธิ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แรงจูงใจไฟส์มฤทธิ หมายถึง ความปรารถนา ความมุ่งหวัง ความพยายาม และความอดทนของบุคคลที่จะกระทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ประสบความสำเร็จในระดับสูง นอกจากนี้ยังรวมถึงการที่บุคคลชอบความมีอิสระในการทำงาน ชอบการแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะ หรือชอบการกระทำที่ไ้ได้ดีกว่าคนอื่น พยายามเอาชนะอุปสรรคแม้กิจกรรมนั้นจะเป็นไปในลักษณะของการเสี่ยงต่อความล้มเหลว เมื่อพบความสำเร็จก็มีความสบายใจ และมีความวิตกกังวลเมื่อล้มเหลว ระดับของแรงจูงใจไฟส์มฤทธิกำหนดได้จากคะแนนของแบบทดสอบวัดแรงจูงใจไฟส์มฤทธิ

2. บทบาทสมมติ หมายถึง การที่ผู้วิจัยกำหนดสถานการณ์และบทบาทให้ผู้เรียนแสดง โดยผู้เรียนที่เหลือจะช่วยกันวิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นในบทบาทการแสดงและนำแง่คิดต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต อันเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในการแสดงบทบาทสมมติจะเกี่ยวกับแรงจูงใจไฟส์มฤทธิและเนื้อหาเดียวกันกับการสอนตามปกติ

3. การสอนตามปกติ หมายถึง การสอนในชั้นเรียนเกี่ยวกับแรงจูงใจไฟส์มฤทธิ โดยใ้การบรรยายและแจกเอกสารเหมือนกลุ่มทดลอง รวมทั้งให้มีการซักถามข้อสงสัยได้

4. กลุ่มทดลอง หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการสอนแรงจูงใจไฟส์มฤทธิโดยการใ้การแสดงบทบาทสมมติ

5. กลุ่มควบคุม หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการสอนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยวิธีการสอนตามปกติ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาทางด้านจิตวิทยาพบว่า ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ก็คือ แรงจูงใจ ซึ่งไม่เพียงแต่จะเป็นสิ่งกระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมต่าง ๆ กันเท่านั้น แรงจูงใจยังเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่จะทำให้บุคคลมีพฤติกรรมมุ่งเป้าประสงค์อย่างเหมาะสมอีกด้วย โดยเหตุนี้จึงมีผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจอย่างมาก และให้พยายามจำแนกประเภทแรงจูงใจเป็นหลายแบบตามเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น ถ้าแบ่งตามเหตุผล เบื้องหลังในการแสดงออกของพฤติกรรม จะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ แรงจูงใจภายใน ซึ่งหมายถึง การที่บุคคลเห็นคุณค่าของกิจกรรมที่ดี ทำด้วยความเต็มใจโดยถือว่าการบรรลุในกิจกรรมนั้น ๆ เป็นรางวัลอยู่แล้ว สำหรับแรงจูงใจภายนอกนั้น หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาเพราะมีสิ่งหนึ่งถึงใดมาเร้าไม่ได้ทำเพื่อความสำเร็จในสิ่งนั้นเลย เช่น กระทำเพื่อต้องการรางวัล เกรด เป็นต้น (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ 2524 : 236) ถ้าแบ่งตามที่มาของแรงจูงใจแล้วจะสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ แรงจูงใจอันเนื่องมาจากการต้องการทางสรีระหรือแรงขับทางสรีระ ซึ่งถือว่าเป็นลักษณะของแรงขับปฐมภูมิ อันได้แก่ ความหิว ความง่วง ความเบื่อหน่าย อ่อนเพลีย เป็นต้น อีกประเภทหนึ่งได้แก่ แรงจูงใจอันเนื่องมาจากการต้องการทางสังคม เกิดขึ้นจากการที่มนุษย์ต้องติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้หรือมีประสบการณ์มาก่อน ที่บางครั้งเรียกว่า แรงจูงใจทางสังคม เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นต้น (ประสาธ อิศรปรีดา 2522 : 20 - 22)

ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า "แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์" ไว้แตกต่างกันดังนี้

* แมคเคลแลนด์ (McClelland. 1953 : 110 - 111) ได้ให้นิยามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่าหมายถึง ความปรารถนาที่จะกระทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศหรือทำให้ดีกว่าบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง พยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อประสบความล้มเหลว สำหรับ มัวร์ไรย์ (Murray. 1964 : 19) ได้อธิบายความหมายของความต้องการผลสัมฤทธิ์ไว้ว่า เป็นความต้องการที่ได้รับผลสำเร็จจากการกระทำสิ่งที่ยากได้สำเร็จ เป็นความปรารถนาหรือแนวโน้มที่ต้องการจะกระทำให้สิ่งใด ๆ ให้สำเร็จโดยเร็ว และมีความเป็นอิสระให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ต้องการเอาชนะอุปสรรคและบรรลุเป้าหมายอันดีเลิศ ต้องการเป็นคนเก่ง มีความสามารถในการแข่งขันและเอาชนะคนอื่น ๆ ต้องการเพิ่มการยอมรับตนเองโดยการบรรลุความสำเร็จในกิจกรรมที่เป็นอัจฉริยะ และ เซกคอร์ดและแบ็คแมน (Secord and Backman. 1964 : 568) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า ถ้ามีการท้าทายเกี่ยวกับมาตรฐานความประพฤติแต่ละบุคคลจะตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างกัน บุคคลที่ตั้งมาตรฐานสำหรับตนเองสูงจะพยายามอย่างมากเพื่อให้ไปถึงมาตรฐาน ส่วนบุคคลที่ไม่ได้ตั้งมาตรฐานสำหรับตนเองก็จะมีคามพยายามน้อยและมีความรู้สึกไม่สนใจเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานที่ตนตั้งไว้ ซึ่งเป็นเครื่องแสดงว่าบุคคล 2 จำพวกนี้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่างกัน

* นอกจากนี้ แอทกินสัน (Atkinson. 1966 : 240 - 241) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลรู้ว่าการกระทำของตนจะต้องได้รับการประเมินจากตัวเอง หรือบุคคลอื่นโดยเทียบกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม ผลจากการประเมินอาจเป็นสิ่งที่พอใจ เมื่อกระทำจนสำเร็จ หรือไม่พอใจเมื่อกระทำไม่สำเร็จก็ได้ และดิงค์เมเยอร์ (Dinkmeyer. 1965 : 166 - 169) กล่าวว่า ความต้องการสัมฤทธิ์ผลเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญอย่างหนึ่งของพฤติกรรมมนุษย์ มนุษย์จะทำได้ไม่ดีให้ดีขึ้น

* ฮิลการ์ด (Hilgard. 1967 : 253) ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าเป็นแรงจูงใจชนิดหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีการกระทำเพื่อบรรลุเป้าหมายด้วยมาตรฐานอันดีเยี่ยม ส่วนลินด์เกรน (Lindgren. 1967 : 31 - 34) กลับเน้นความหมายของแรงจูงใจ

ใฝ่สัมฤทธิ์ในรูปแบบของความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement) โดยเขียนย่อได้ว่า (N-Ach) ความต้องการดังกล่าวเป็นความต้องการที่เปรียบได้กับความต้องการขั้นสูงของมาสโลว์ (Maslow) เรียกว่า Self-Actualization เป็นความเข้าใจตนเองทั้งในด้านความสามารถ ความถนัด รวมถึงศักยภาพอื่น ๆ และจะมีความปรารถนาที่จะใช้ความสามารถและศักยภาพให้ได้อย่างเต็มที่

จึงสรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จในงานที่ยุ่งยากซับซ้อนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง พยายามหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาอันจะนำตนไปสู่ความสำเร็จ มีความต้องการเป็นอิสระในการทำงานและการแสดงออก ต้องการชัยชนะในการแข่งขัน มุ่งมั่นที่จะทำให้ดีเลิศเพื่อให้บรรลุมาตรฐานที่ตนตั้งไว้สูง มีความสบายใจเมื่อประสบผลสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จหรือประสบความล้มเหลว

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

นักจิตวิทยาได้เสนอแนวคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้หลายท่านที่สำคัญ ๆ มีดังนี้

1. ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเมอร์เรย์ (Murray)

เมอร์เรย์ (กุหลาบ สันสูงศักดิ์ 2526 : 12 อ้างอิงมาจาก Murray. 1983 : 152 - 266) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้รวบรวมความต้องการทางจิตของมนุษย์ไว้ 28 ชนิด และในจำนวนนั้นมีความต้องการเอาชนะและประสบความสำเร็จ (Need for Achievement) รวมอยู่ด้วย เขาจึงเป็นคนแรกที่ได้กล่าวถึงความต้องการทางจิตที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เพราะมนุษย์ต้องการเป็นผู้ที่มีความสามารถ พลังจิต (Will Power) ที่จะเอาชนะอุปสรรคมุ่งมั่นที่จะกระทำในสิ่งที่ยากให้ประสบความสำเร็จ

2. ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมกเคลลแลน (McClelland's Achievement Motivation Theory)

แมกเคลลแลน (McClelland. 1961 : 36 - 62) ได้เน้นถึงแรงจูงใจทางสังคม 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) ซึ่งก็คือ ความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อพบกับความล้มเหลว

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Affiliative Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ต้องการเป็นที่นิยมชมชอบหรือรักใคร่ชอบพของผู้อื่น สิ่งเหล่านี้เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากบุคคลอื่น

3. แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะได้มาซึ่งอิทธิพลที่เหนือกว่าคนอื่น ๆ ในสังคม ทำให้บุคคลแสวงหาอำนาจ เพราะจะเกิดความรู้สึกว่าหากทำอะไรได้เหนือคนอื่นเป็นความภูมิใจ ผู้มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจสูงจะเป็นผู้ที่พยายามควบคุมสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองบรรลุความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือกว่าบุคคลอื่น

แมกเคลลแลน เน้นความสำคัญในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่าแรงจูงใจด้านอื่น ๆ เพราะเขาเห็นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสำคัญมากที่สุดสำหรับความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ

3. ทฤษฎีความสอดคล้อง (Consistency Theory)

คอรแมน (คอรแมน ประเสริฐสุข 2525 : 39 อ้างอิงมาจาก Korman. 1974 : 182 - 188) ได้อธิบายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของทฤษฎีความสอดคล้องว่า บุคคลจะเกิดภาวะสมดุลในจิตใจ ถ้าพฤติกรรมและความเชื่อของเขาสอดคล้องกันหรือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แต่ถ้าเมื่อใดก็ตามที่เกิดความรู้สึกว่าพฤติกรรมเกิดขัดแย้งกับความเชื่อนั้นจะเกิดภาวะไม่สมดุลขึ้น เขาจะต้องปรับความขัดแย้งให้ยุติลงโดยอาจจะเปลี่ยนความเชื่อหรือเปลี่ยนแปลงอย่างใดอย่างหนึ่ง

ในแง่ของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์บุคคลเป็นผู้มีเหตุผลแยกแยะได้ระหว่างความสำเร็จและความล้มเหลวและสามารถจะมีเหตุผลหรือความนึกเห็นเป็นของตัวเอง ถ้าหากเขาได้ทำงานชุดหนึ่งซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับและก็พบว่าตนไม่มีความสามารถที่จะทำงานชุดนั้นทุกงาน กรณีนี้จะทำให้บุคคลสามารถประเมินความรู้ความสามารถของตนได้ แต่ถ้าหากว่าคนเดียวที่ทำงานชนิดอื่นซึ่งเป็นประเภทเดียวกันกับงานที่เคยล้มเหลวแล้วสามารถทำได้ดี กรณีนี้จะเกิดความขัดแย้งหรือความไม่สมดุลทางความคิดขึ้น บุคคลจะต้องคิดว่าอะไรผิดพลาดในประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา เขาอาจจะเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความคิดครั้งก่อน (ครั้งที่ประสบกับความล้มเหลว) หรืออาจจะก้มใจในผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ ในครั้งนี้แล้วอาจจะทำพฤติกรรมใหม่ซ้ำ ๆ อีก ทฤษฎีนี้มีประโยชน์มากในการที่จะเข้าใจเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพราะความสอดคล้องนี้จะมีอิทธิพลในการจูงใจให้เกิดพฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Behavior)

4. ทฤษฎีความคาดหวัง

ในสังคมของเรามักจะได้ยินคำว่า 'บุคคลจะถูกจูงใจไปสู่ความสำเร็จได้นั้นเป็นผลมาจากค่าที่เขาคาดหวังจากการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ' (ทศพร ประเสริฐสุข 2525 : 41 อ้างอิงมาจาก Korman. 1974 : 188) ก่อนที่บุคคลจะทำการสิ่งหนึ่งใดใครคนเรามีความคาดหวัง (Expectancy) ว่าจะได้รับสิ่งจูงใจเป็นผลตอบแทนการกระทำ เช่น คาดหวังว่าเมื่อเรียนหนังสือครบหลักสูตรแล้วจะได้รับปริญญา เป็นต้น ความคาดหวังนี้เกิดก่อนการกระทำจึงเป็นเหตุของการกระทำ พฤติกรรมมนุษย์เกิดจากความคาดหวังที่จะได้รับสิ่งจูงใจ

(ชัยพร วิษณุธ 2525 : 153)

5. ทฤษฎีทางพฤติกรรม

ในทางพฤติกรรมศาสตร์แรงผลักดันของมนุษย์ ได้แก่ ความอยาก เรียกว่า คัดหาแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ความคัดหา ความอยากในสิ่งที่ทำใคร่นำบรรณา นำพอใจในรูป รส กลิ่น เสียง และสัมผัส

2. ภาวตัณหา ความอยากเป็น เช่น อยากเป็นเศรษฐี เป็นดารานาพยนต์
เป็นนักคิด ฯลฯ

3. วิภวตัณหา ความอยากที่จะไม่เป็น อยากพ้นไปจากภาวะที่ไม่ปรารถนา

ตัณหาทั้ง 3 นี้ ทำให้เกิดอุปทาน คือ ความยึดมั่น ถือมั่น และทำให้เกิดเจตจำนงค์
ในการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น อยากเป็นเศรษฐีก็ทำให้ยึดมั่นในความติดเกี่ยวกับความ
สุขสบายของเศรษฐี ยึดมั่นที่จะทำให้ตนร่ำรวย จึงมีพฤติกรรมขยันขันแข็งทำมาหากินหรือโกงกิน
เพื่อให้เป็นเศรษฐี เบื้องต้น (ชัยพร วิชชาวุธ 2525 : 137)

นอกจากนี้ ในทางพุทธศาสนายังได้กล่าวถึงเนื้อหาความต้องการของมนุษย์ โดยแบ่ง
อย่างหยาบ ๆ ไว้ 2 ประเภท คือ

1. ความต้องการเบื้องต้น ก็คือ ปัจจัย 4 อันเป็นสิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิต ได้แก่
อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย

2. ความต้องการทั่วไป ได้แก่ โลกธรรมทั้ง 4 คือ ลาภ ยศ สรรเสริญ บารมี และ
เฉพาะความสุขของภุชงค์ยังจำแนกออกได้อีก 4 ประการคือ สุขเกิดจากการมีทรัพย์ สุขเกิดจาก
การใช้ทรัพย์ สุขเกิดจากการบริโภค และสุขเกิดจากการทำงานที่ปราศจากโทษ (อมร รักษาสิทธิ์
2522 : 62 - 63)

ความสำเร็จในการทำงานขึ้นอยู่กับประเภทความต้องการทั่วไป ซึ่งได้กล่าวไว้ใน
อิทธิบาท 4 คือ ฉันทะ (ความพอใจในงาน) วิริยะ (มีความเพียรในงาน) จิตตะ (เอาใจใส่
จดจ่อในงาน) วิมังสา (หาทางปฏิบัติงานนั้นให้ได้ผลดีที่สุด)

ที่มาของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

จากการศึกษาของแมคเคลลแลนด์ (McClelland. 1961 : 336 - 390) เพื่อ
ค้นหาแหล่งที่มาของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และได้สรุปผลว่า

1. การอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่เยาว์วัยจากบิดามารดาจะมีผลทำให้ความต้องการ
ผลสัมฤทธิ์สูงหรือต่ำ กล่าวคือ การฝึกให้เด็กทำอะไรได้เองตั้งแต่เล็กเป็นการส่งเสริมให้เด็ก
มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและต้องไม่เข้มงวดจนเกินไป บิดามารดาต้องคอยให้กำลังใจ

ให้ควมอบอุ่นแก่บุตรแสดงความรักชื่นชมเมื่อบุตรทำอะไรได้สำเร็จได้ด้วยตนเอง แต่ถ้าหากมารดา
เคียดแค้นให้เด็กช่วยตนเองตั้งแต่ยังเล็กเกินไปโดยหวังจะให้มีความแข็งแรงใจฝ่ฝ่สมฤทธิ์สูงอาจเกิด
ผลตรงกันข้ามคือ ทำให้เด็กมีความต้องการประเภนี้ต่ำ

2. ลักษณะทางร่างกาย มีการทดสอบแสดงให้เห็นว่าเด็กชายที่มีร่างกายแข็งแรง
มักมีความแข็งแรงใจฝ่ฝ่สมฤทธิ์ แมคเคลลแลนด์ให้ความเห็นว่าอาจเป็นเพราะเด็กชายที่มีร่างกายแข็งแรง
มักจะสามารรถเอาชนะข้อจำกัดหรือการเสี่ยงต่าง ๆ ได้ หรืออาจเป็นผู้ขยันขันแข็ง ร่างกาย
จึงเจริญเติบโตแข็งแรง โครงสร้างทางร่างกายของมนุษย์อาจไม่ได้ก่อให้เกิดความแข็งแรงใจฝ่ฝ่สมฤทธิ์
โดยตรง แต่อาจเป็นเพียงภาวะแวดล้อมที่มีส่วนช่วยกำหนดการที่จะได้มาซึ่งความแข็งแรงใจเท่านั้น

3. ประสบการณ์ที่ได้รับเมื่อเติบโตขึ้น รวมทั้งทางด้านการศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องช่วย
ให้เสริมสร้างความเชื่อถือและทัศนคติต่าง ๆ ขึ้นภายในจิตสำนึก (Consciousness)

4. สภาพอากาศมีส่วนที่จะกระตุ้นให้เกิดความต้องการความสำเร็จได้โดยเฉพาะ
ในบริเวณที่มีความอบอุ่นปานกลาง อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 40 - 60 องศาฟาเรนไฮต์ ยิ่งความร้อน
สูง ความต้องการผลสำเร็จจะลดลงตามลำดับ

จากแหล่งที่มาของความต้องการความสำเร็จทั้ง 4 ประการนี้ แมคเคลลแลนด์เน้นที่
การเลี้ยงดูมากกว่าสาเหตุอื่น ๆ ซึ่งตรงกับ เซคอร์ดและแบคแมน (Secord & Backman.
1964 : 568) ที่กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูสิ่งเหล่านั้นเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจฝ่ฝ่สมฤทธิ์ของเด็ก
สอดคล้องกับ โรเซน (Rosen. 1961 : 574 - 575) ที่สรุปว่า แรงจูงใจฝ่ฝ่สมฤทธิ์
เกิดจากกระบวนการฝึกของบิดามารดาโดยเฉพาะกระบวนการฝึกความเป็นอิสระ บิดามารดาจะ
ต้องเป็นผู้แสดงให้เห็นว่ามีความมุ่งหวังที่จะให้บุตรพึ่งพาตนเองได้ ให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง
ให้เลือกและทำในใจรวมทั้งรับผิดชอบด้วยตนเอง และเรชลิงเชเฟอร์ (Rethlingshafer.
1963 : 174) ให้ข้อบ่งชี้ว่า แรงจูงใจฝ่ฝ่สมฤทธิ์เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ ไม่ใช่เป็นสิ่งที่
ติดตัวมาแต่กำเนิด จัดเป็นความต้องการนับถือตนเอง (Self-esteem) ซึ่งเป็นความต้องการ
พื้นฐานอย่างหนึ่งตามทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow) ส่วนแมคเคลลแลนด์และฟริตแมน
(McClelland & Friedman. 1966 : 453 - 454) กล่าวว่าไว้ว่า แรงจูงใจฝ่ฝ่สมฤทธิ์นั้น
พัฒนาขึ้นมาในตัวบุคคลได้ก็เพราะภาวะและเงื่อนไขทางสังคม (Social Condition) ที่
ครอบคลุมตัวเด็กตั้งแต่ยังเล็กในแง่ที่มีการจูงใจให้เด็กฝ่ฝ่แสวงหาผลสัมฤทธิ์อย่างไรบ้าง

นอกจากนี้ เกดเดอร์แมน (Gellerman. 1963 : 130, 148) ได้ย้าว่าสังคมใด ที่กระตุ้นให้คนหนุ่มสาวตั้งจุดมุ่งหมายสูง และมีตัวอย่างจากบรรพบุรุษอยู่มาก จะเป็นการเตรียมตัว ให้คนในชาติมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ซึ่งสอดคล้องกับประสาธ บัณฑิตวงกูร (ประสาธ บัณฑิตวงกูร 2516 : 2 อ้างอิงมาจาก Hilgard. 1962 : 114) ซึ่งกล่าวไว้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้น เกิดขึ้นภายใต้อิทธิพลของระบบค่านิยมทางวัฒนธรรมของสังคมกับกระบวนการสังคมประกิต แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์จึงแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะแต่ละวัฒนธรรมจะมีแบบของการอบรมเลี้ยงดู และมีค่านิยมที่จะถูกฝังให้เด็กไม่เหมือนกัน

อาจจะสรุปได้ว่าแหล่งที่มาของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นยังไม่สามารถจะชี้ให้เห็นได้อย่าง ชัดเจนว่ามาจากการอบรมเลี้ยงดู หรือเกิดจากการเรียนรู้ หรือเกิดจากระบบค่านิยมทางสังคม แต่อย่างไรก็ตามน่าจะเป็นสิ่งที่ปลูกฝังหรือพัฒนาไว้

ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แมคเคลลแลน (McClelland. 1969 : 104) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ว่า เป็นดัชนีที่บ่งชี้ถึงควมมีคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์อย่างหนึ่ง และได้กำหนดลักษณะของผู้ที่มี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ว่า จะต้องมุ่งทำกิจกรรมระว่าง ๆ ให้สำเร็จมากกว่าเมื่อหลีกเลี่ยงความ ล้มเหลว และเลือกทำในสิ่งที่จะเป็นไปได้เหมาะสมกับกำลังความสามารถของตน ซึ่งจะต้องระลึก อยู่เสมอว่าทุกสิ่งจะสำเร็จลงได้ด้วย ความตั้งใจจริงและทำงานจริงของตนเอง ไม่ใช่เกิดจาก โอกาสหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์และงานนั้นจะต้องบรรลุถึงมาตรฐานของตนเอง ส่วน แอทกินสัน (Atkinson. 1964 : 259 - 261) กล่าวว่า คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กล้าแข็งจะมองหางาน ที่ยากขึ้น ถ้างานนั้นง่ายหรือปานกลางความสนใจของเขาจะลดลงหลังจากขั้นแรกประสบความสำเร็จ ถ้างานขึ้นแรกง่ายและเขาล้มเหลวความคาดหวังที่จะประสบผลสำเร็จจะลดลงมา ความล้มเหลวใน ครั้งต่อ ๆ มาจะ ค่อยทำให้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำลงและความคาดหวังจะต่ำลง

สำหรับนิโกลา อธิบายว่า ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความทะเยอทะยาน มีการมุ่ง แข่งขันและมีความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น (Lindgren. 1967 : 31 - 34) สอดคล้องกับกิลฟอร์ด (Gullford. 1959 : 437 - 439) ที่กล่าวถึง ลักษณะผู้ที่มีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ต้องประกอบด้วยความทะเยอทะยานว่า ๆ ไป อันได้แก่ ความปรารถนา ความเพียรพยายาม

และความอดทนที่จะทำงานหรือกิจกรรมนั้น ๆ ให้เป็นผลสำเร็จแม้ว่าจะยากลำบากเพียงใดก็ตาม

ตามความคิดของ แกรนคัล (Marx. 1970 : 240 Citing Crandall. 1963) นั้น กล่าวว่า ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะต้องประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ เป็นพฤติกรรมที่มีเป้าประสงค์ เป็นพฤติกรรมที่มีเอกลักษณ์ และเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่มุ่งแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม ส่วนไวเนอร์ (Weiner. 1972 : 203 - 215) ได้สรุปลักษณะเด่นของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเปรียบเทียบกับผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำไว้ดังนี้

1. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงตั้งใจทำงานดีกว่าอดทนต่อความล้มเหลวสูง ชอบเลือกงานสลับซับซ้อนมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ
2. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงชอบริเริ่มกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความคิดของตนเองมากกว่าและภูมิใจที่ได้เลือกงานมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

วิธีการเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

อัลซูเลอร์ ทาเบอร์ และแมกอินไทร์ (ทศพร ประเสริฐสุข 2526 : 69 - 70 อ้างอิงมาจาก Alschuler Tabor and McIntyre. 1970 Cited in Vidler. 1977) ได้ศึกษากระบวนการเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยทั่ว ๆ ไป และสรุปออกมาเป็นแนวทางการสอนเพื่อเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นลำดับขั้น 6 ประการคือ

1. จะต้องเน้นความสนใจไปที่ "อะไรกำลังเกิดขึ้นที่นี่เดี๋ยวนี้"
2. ทำให้เกิดประสบการณ์ที่เข้มข้นสามารถผสมผสานประสบการณ์ทางด้านความคิด การกระทำ และความรู้สึกต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้
3. ช่วยให้ผู้บุคคลสามารถตีความหมายประสบการณ์ของตนได้โดยพยายามให้เขายกระดับความคิดรวบยอดว่าอะไรเกิดขึ้นบ้างในขณะนั้น
4. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์กับค่านิยม จุดมุ่งหมายและพฤติกรรมของตนเอง ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลอื่นให้ได้
5. สร้างให้เกิดความมั่นคงทางด้านความคิด การกระทำและความรู้สึกต่าง ๆ เกี่ยวกับความสำเร็จโดยอาศัยประสบการณ์จากการฝึกหัด

6. กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในตัวบุคคลเอง

นอกจากนี้ความตั้งใจจริงเป็นสิ่งสำคัญมากในการเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคคลผู้รับการฝึกจะต้องหลีกเลี่ยงงานประจำต่าง ๆ เพื่อจะได้รับรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ได้อย่างเต็มที่ การที่จะให้บุคคลได้รู้จักกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์วิธีเดียวกันคือ ให้เขามีประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม เช่น การตั้งจุดมุ่งหมาย การวางแผน การเสี่ยง เช่น การเล่นเกมโยนห่วง (Ring-Toss) เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่าเขาควรจะฝึกฝนให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นหรือไม่

สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นอยู่ที่การอบรมเลี้ยงดูจากทางบ้านและในการให้การฝึกอบรมในโรงเรียน แมกเคลลแลนด (McClelland) เป็นผู้ที่เน้นในเรื่องของการอบรมเลี้ยงดู แต่การเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยเน้นในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูมักเป็นเรื่องที่ปฏิบัติได้ยาก ดังที่แมกเคลลแลนด (McClelland, 1961 : 400 - 401) ได้กล่าวว่า "น่าเสียดายที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมโดยส่วนรวม เช่น ศาสนา และแบบของการดำเนินชีวิต เป็นต้น ซึ่งก็คือวิถีทางที่พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูลูกของตนเอง แต่การเปลี่ยนแปลงวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรในวัฒนธรรมทั้งหลายเกือบเป็นสิ่งที่ทำไม่ได้" ดังนั้นการให้การศึกษารอบร้อมในโรงเรียนจึงเป็นทางออกที่อาจจะทำได้ผลมากกว่าในการที่จะเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้เกิดขึ้นกับเด็ก ถ้าครูเข้าใจและใช้วิธีการที่เหมาะสม

การฝึกอบรมทางด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่วนหนึ่งจะเป็นการ เปลี่ยนความรู้สึกนึกคิด และค่านิยมซึ่งเน้นถึงผลสัมฤทธิ์ของแต่ละบุคคล กรีเบน (Dreeben, 1967 Cited in Vidler, n.d.) ได้กล่าวว่า การฝึกให้เด็กเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นเป็นการส่งเสริมให้เกิดข้อผูกมัดกับค่านิยมพื้นฐานทางสังคม เช่น ความเป็นอิสระ การยอมรับ หรือความรับผิดชอบ ในผลการกระทำของตนเอง และความพยายามอย่างแข็งขันที่จะมีอำนาจเหนือสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ถึงมาตรฐานอันดีเลิศ ดังนั้นการที่จะให้เด็กมีค่านิยมมุ่งผลสัมฤทธิ์ก็ต้องอาศัยกระบวนการปลูกฝังค่านิยม ดังที่ ฮอฟฟ์แมน (Hoffman, 1977 : 113 - 114) ได้กล่าวถึง หลักสำคัญของการฝึกฝนไว้ว่า เป็นการสร้างให้เกิดความขัดแย้งในความรู้สึกขึ้นในตัวบุคคล โดยให้เขาได้รับความรู้ใหม่ที่ไม่สอดคล้องกับความรู้เดิม จากนั้นก็ใช้วิธีที่ทำให้เขาได้มาซึ่งความเข้าใจและ

เห็นห้องช่วย พร้อมทั้งยอมรับความรู้หรือเหตุผลใหม่นั้นไว้เป็นของเขา วิธีการอาจใช้การอภิปรายกลุ่ม การใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน หรือการใช้ตัวแบบ การสร้างให้เกิดความขัดแย้ง หรือความไม่สมดุลย์ทางความรู้ เป็นการทำให้เกิดความเครียดซึ่งลักษณะนี้จะคล้ายกับความอยากหรือแรงขับ ทำให้บุคคลต้องการค้นคว้า สำรวจเพื่อนำไปสู่ความพอใจหรือความสำเร็จ

ดังนั้นวิธีการที่เกื้อหนุนให้บุคคลเกิดค่านิยมมุ่งกลัสมฤทธิ์ (โกศล มีคุณ 2524 : 10 - 38) อาจทำได้ดังนี้

1. วิธีใช้ตัวแบบ จะทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้ ถ้าตัวแบบมีอิทธิพลต่อผู้รับการฝึก ลักษณะการเลียนแบบเป็นลักษณะหนึ่ง ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีอิทธิพลของสังคมเป็นวิธีที่มนุษย์ใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การเลียนแบบ (Imitation) ก็คือการยึดแบบ (Identification) ก็คือ ส่วนห้องอาศัยตัวแบบลักษณะความเหมาะสมของตัวแบบเป็นสิ่งสำคัญมาก สำหรับวิธีนี้ตัวแบบที่มีอิทธิพลให้เด็กคล้อยตามได้มาก ได้แก่ พ่อแม่ ครู ผู้ใหญ่ เพื่อน เป็นต้น

2. วิธีการสวมบทบาท (Role Playing) วิธีนี้เกิดจากความเข้าใจที่ว่า การที่บุคคลจะเข้าใจผู้อื่นได้ทีนั้นจะต้องให้เขาได้มีโอกาสได้สวมบทบาทนอกเหนือจากตนเองเป็นอยู่ ซึ่งคอลลิ่งส์ (Collins. 1970 : 140) ได้เน้นว่าเป็นวิธีเดียวที่จะทำให้คนได้คิด ได้รู้จักแตกต่างไปจากที่เขาเป็นอยู่ก็คือ ให้เขาได้แสดงออกในบทบาทที่แตกต่างออกไปจากเดิม การสวมบทบาทเป็นการรับเอาทัศนคติของผู้อื่นทำให้มีความคิดเห็นที่กว้างขวาง มีความคิดและความเข้าใจแตกต่างไปจากเดิม ไม่มีคัมม์อยู่กับตนเอง

3. ใช้วิธีสร้างความขัดแย้งทางเหตุผลหรือความไม่สมดุลย์ทางความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีความสอดคล้อง (Consistency theory) กล่าวคือ สร้างความขัดแย้งในตัวบุคคลโดยเสนอให้เขาได้ความรู้ใหม่ซึ่งไม่สอดคล้องกับความรู้เดิม ซึ่งจะทำให้บุคคลเกิดแรงขับที่จะทำให้บุคคลเกิดความต้องการค้นคว้า สำรวจ เพื่อไปสู่ความพอใจ ความสำเร็จ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและลดความขัดแย้ง

4. การใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน เพื่อนเป็นคนที่มามีอิทธิพลต่อเด็กมากยิ่งขึ้น เป็นเพื่อนที่เด็กรักชอบพอหรือนับถือก็ยังวิธีอิทธิพลมาก ปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนจะมีผลต่อตัวเด็ก เด็กที่ร่วมสังคมกัน

จะมีความก้าวหน้ากว่าเด็กที่แยกตัวจากเพื่อน การอภิปรายกันจะทำให้เด็กได้รับความคิดเห็นและทัศนะใหม่ ๆ ต่างไปจากที่ตนมีอยู่ และจะนำมาเปรียบเทียบกับความรู้เดิมของตน ถ้าสามารถปรับเข้ากันได้เด็กจะพัฒนาโครงสร้างของความรู้และเหตุผลใหม่ขึ้นได้

5. การปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) เป็นการใช้หลักการวางเงื่อนไขขักรรณวิภาท (Operant Conditioning) มีการใช้การเสริมแรง (Reinforcement) เพื่อให้เกิดพฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์

6. การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม วัชร ทรัพย์มี (วัชร ทรัพย์มี 2522 : 236 อ้างอิงมาจาก Serene. 1953 : 319 - 324) ได้ทดลองให้คำปรึกษาเพื่อกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน (Motivational Counseling) แก่เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถที่เรียกว่า เด็กด้อยสัมฤทธิ์ (Under achievement) โดยให้คำปรึกษา 1 - 2 ครั้ง และให้คำปรึกษาแก่พ่อแม่ของเด็ก 1 ครั้ง ปรากฏว่าได้ผลดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

งานวิจัยในประเทศ

มธุรส วีระกำแหง (มธุรส วีระกำแหง 2515 : 110 - 134) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์การคิดแบบไม่มีิตตนเองเป็นศูนย์รวม และการอบรมเลี้ยงดูของคณไทยและคณจีน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาล แบ่งเป็น เด็กไทย เชื้อชาติไทย 49 คณ เด็กไทย เชื้อชาติจีน 38 คณ พบว่า แม่ไทยและแม่จีนมีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน ซึ่งมีผลต่อเนื่องให้เด็กเชื้อชาติจีนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่าเด็กเชื้อชาติไทย ปีต่อมา ประสาท ปัทพ้งกูร (ประสาท ปัทพ้งกูร 2516 : 80 - 81) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในวิชาวิทยาศาสตร์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ และการคิดแบบเอนกมัยของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ในวิชาวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังพบว่าเพศชายกับเพศหญิงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน

ต่อมาปี 2523 เมธี โพธิ์พัฒน์ (เมธี โพธิ์พัฒน์ 2523 : 75) ได้ศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธุ์ และความซื่อสัตย์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลปรากฏว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน อีก 3 ปีต่อมา คารณ วรชัยน้อย (การณ วรชัยน้อย 2526 : 43) ได้ศึกษาการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม พบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ภายหลังการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับเอกสารสนเทศ แสดงว่านักเรียนที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำเมื่อได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มหรือได้รับเอกสารสนเทศเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แล้วจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้น แต่นักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มจะมีการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับเอกสารสนเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศ

ไมเออร์ส (Myers. 1965 : 355 - 363) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สมรรถภาพทางสมอง และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 524 คน พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังพบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับสมรรถภาพทางสมองในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอีกด้วย และในปีต่อมา ฟรุสท์ (Frust. 1966 : 927 - 933) ได้ศึกษาการใช้แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 9 จำนวน 228 คน พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับเกรดเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ได้

ต่อมาปี 1969 เฟอซ (Fox. 1969 : 1330 - 1332) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เชาวนปัญญา ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และระดับความปรารถนาทางการศึกษา โดยศึกษากับเด็กนักเรียนเกรด 3 พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เชาวนปัญญา ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และระดับความปรารถนาทางการศึกษามีความสัมพันธ์กัน

จากทฤษฎีและเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับระบบการให้การศึกษาซึ่งจะเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งในการที่จะช่วยให้ระบบการให้ศึกษามบรรลุตามเป้าหมาย เพราะมีแนวโน้มที่ชัดเจนว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความเกี่ยวข้องอย่างมากกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และยังพบว่าวิธีการที่จะส่งเสริมหรือพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้สูงขึ้นนั้นมีด้วยกันหลายวิธี แต่วิธีหนึ่งที่ผู้วิจัยคาดว่าจะช่วยส่งเสริมหรือพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้สูงขึ้นได้ก็คือการใช้การแสดงบทบาทสมมติ

ความหมายของการแสดงบทบาทสมมติ

เดวิส (Davis. 1962 : 427) ได้ให้ความหมายการแสดงบทบาทสมมติว่าเป็นการจัดสถานการณ์เพื่อให้ผู้แสดงได้มีโอกาสแสดงออกตามธรรมชาติ โดยอาศัยบุคลิกภาพหรือเปิดโอกาสให้บุคคลได้แสดงบุคลิกภาพของเขาอย่างอิสระในการร่วมกลุ่ม ภาพการณ์ที่จะใช้ฝึกการแสดงบทบาทสมมตินั้นครูจะเป็นผู้เตรียมเอาไว้อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในการแสดงไม่จำเป็นต้องมีการซ้อมมาก่อนจะมีก็เพียงให้ผู้แสดงหรือสมาชิกในกลุ่มให้ทราบจุดหมายที่จำเป็นบางประการของสถานการณ์ที่กำหนดไว้เท่านั้น ระยะเวลาที่ใช้แสดงก็ใช้เวลาเพียงช่วงสั้น ๆ โดยมุ่งให้ผู้แสดงได้เรียนรู้จากการสังเกตหรือการวิเคราะห์บทบาทที่ได้แสดงไปโดยมีการอภิปรายอยู่ด้วย เช่นเดียวกับ เมลเทิลและแชฟเทิล (Shafital and Shafital. 1967 : 83) ที่ให้ความหมายการแสดงบทบาทสมมติว่าเป็นวิธีการฝึกฝนที่ต้องใช้เทคนิคหลายอย่าง เช่น การอภิปราย การนิยาม การวิเคราะห์ปัญหาการแต่ง และปฏิบัติจากผู้ดู เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่เหมาะสมที่ควรในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับ ชูตรี สนิทประชากร

(ชูศรี สนิทประชากร 2525 : 24) ที่กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีการอย่างหนึ่ง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องที่เรียนโดยที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์สมมติและบทบาทสมมติขึ้นมาให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามที่ตนคิดว่าควรจะเป็นและถือเอาการแสดงออกนั้นทางความรู้และพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปรายเพื่อการเรียนรู้การแก้บทบาทสมมติเป็นการฝึกให้ผู้แสดงได้ประสบกับสถานการณ์จริงในสภาพของการสมมติขึ้นมา ทั้งนี้เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้ทดลองและเรียนรู้ที่จะปรับพฤติกรรมของตนอย่างมีประสิทธิภาพในภาวะต่าง ๆ

จากแนวความคิดของ ทิศนา แคมมณี (ทิศนา แคมมณี 2519 : 41) นั้น การแสดงบทบาทสมมติเป็นเครื่องมือและวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้ในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องที่เรียนโดยผู้สอนสร้างสถานการณ์สมมติและบทบาทสมมติขึ้นให้ผู้เรียนได้แสดงออกมาตามที่ตนคิดว่าควรจะเป็นและถือเอาการแสดงทั้งทางความรู้และพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปรายในการเรียนรู้ ส่วนพนัส หันนาคินทร์ (พนัส หันนาคินทร์ 2520 : 167) กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติจะช่วยเปิดโอกาสให้ผู้แสดงได้คิด โดยเฉพาะสถานการณ์ที่มีความขัดแย้ง หรือสถานการณ์ที่เราจะซ่อนความรู้สึกที่แท้จริงไว้

ความเป็นมาของบทบาทสมมติ

บทบาทสมมติเป็นวิธีการหนึ่งของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ (Group Processes) และไม่ใช่ของใหม่เท่าที่การค้นคว้าพบว่ามิใช่ก็ทราบแล้วตั้งแต่ปี ค.ศ. 1900 ในรูปของการแสดงละคร (Drama) แต่ทั้งนี้ผู้นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกประสบการณ์สัมพันธ์ใช้เป็นวิธีการในการให้การศึกษา และในวงการแพทย์เรื่องการบำบัดทางจิตในวงการจิตวิทยาผู้ที่นำบทบาทสมมติมาใช้เป็นคนแรกคือ ดร.จาคอบ แอด โมเรโน (Dr. Jacob L. Moreno) นักจิตวิทยาชาวเวียนนา มีการค้นพบว่าบทบาทสมมติใช้ในการวิเคราะห์ทางสังคมวิทยาได้ด้วย (Analysis of Selected Social Situation) โดยเรียกชื่อว่า ไฮโคดราม่า (Psychodrama) (ทิศนา แคมมณี 2519 : 41 - 47) นอกจากจะใช้วิธีนี้ด้วยตนเองแล้ว ดร. โมเรโน ยังได้คิดสร้างระเบียบวิธีและฝึกให้คนอื่น ๆ ใช้ต่อไปด้วย และได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนี้เอาไว้ 2 เล่มคือ Psychodrama และ Who Shall Survive ในปี 1964 และ 1953 ตามลำดับ (Tisana Tiansane. 1972 : 121)

นักจิตวิทยาสมัยต่อมาได้เห็นความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับจากการสร้างสถานการณ์ที่จะนำมาใช้ในการบำบัดรักษาคนไข้โรคจิต จึงได้มีการนำวิธีการนี้มาใช้กันอย่างแพร่หลาย ส่วนนักศึกษาได้นำเอาบทบาทสมมติมาใช้ในการวงการศึกษา เอส ไอ เคิร์ช (S.I. Kerch) ได้นำการแสดงบทบาทสมมติมาใช้กับนิสิตเพื่อเตรียมตัวก่อนฝึกสอนที่รัฐโอเรกอน (Oregon) ในปี ค.ศ. 1961 และในปี ค.ศ. 1962 - 1963 มีการยอมรับวิธีการนี้บ้าง และในระหว่างปี 1963 - 1965 เป็นระยะที่มีผู้อยอมรับวิธีการนี้ด้วยความพอใจ ต่อมาในปี ค.ศ. 1966 ครุยซ์แชงค์ (Cruichshank) และคณะแห่งมหาวิทยาลัยเทนเนสซีได้สร้างโรงเรียนพิเศษขึ้นที่เมืองมอนโร (Monroe) เพื่อทดลองใช้การแสดงบทบาทสมมติ และเปิดโอกาสให้ผู้ดูแลเข้าชมการสอนในปีแรก ๆ ซึ่งประสบความสำเร็จมาก

การนำการแสดงบทบาทสมมติมาใช้

การนำการแสดงบทบาทสมมติมาใช้ในการเรียนการสอนส่วนใหญ่มี 2 วิธีคือ

1. การแสดงบทบาทสมมติแบบเตรียมไว้พร้อม หมายถึง ผู้สอนได้เตรียมบทไว้ล่วงหน้า ผู้แสดงอาจแสดงตามบทบาทบ้าง คิบทบาทขึ้นแสดงเองบ้าง แต่ต้องตรงกับเรื่องที่กำหนด
2. การแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบทเตรียมไว้ หมายถึง ผู้แสดงไม่ต้องฝึกซ้อมมาก่อน เมื่อเรียนถึงเรื่องใด ตอนใด ก็ออกมาแสดงได้ทันทีโดยแสดงไปตามความรู้สึกนึกคิดของตนเอง (สุจิตรา บัวคำภา 2525 : 20)

จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการใช้การแสดงบทบาทสมมติ

ทิสนา แคมมณี (ทิสนา แคมมณี 2519 : 42) กล่าวว่า วัตถุประสงค์นำบทบาทสมมติไปช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ หลายด้าน ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจว่าพฤติกรรมทุกพฤติกรรมมีสาเหตุ
2. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ความเข้าใจนี้จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา
3. ช่วยลดความรู้สึกถึงเครียดของผู้เรียน

4. ช่วยให้ผู้รู้ได้เรียนรู้ถึงความต้องการของผู้เรียน
5. ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี
6. ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสำรวจค่านิยมของตนเองและหาหลักยึดเหนี่ยว

ในการดำรงชีวิตของคน

7. ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามัคคีในกลุ่มให้ดีขึ้น
8. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนในสังคม
9. ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ
10. ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และการฝึกการปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมในหลาย ๆ

บทบาท

11. ช่วยฝึกให้ผู้เรียนปฏิบัติตามขั้นตอน "รู้สึก กิด กระทำ"

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ 2522 : 10 - 13) กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติว่า เป็นการฝึกนักเรียนในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ช่วยให้นักเรียนได้รู้ถึงความขัดแย้ง ความเป็นจริงของโลก จากสถานการณ์สมมติที่ครูจัดขึ้น ช่วยให้การเรียนการสอนของครูมีชีวิตชีวาทำให้นักเรียนกระตือรือร้นที่จะอภิปรายปัญหา ช่วยฝึกนักเรียนให้แสดงออก ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ เช่น พัฒนาการทางกาย ทางสังคม ทางภาษา และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เช่นเดียวกับ ผกา สัตยธรรม (ผกา สัตยธรรม 2524 : 52) ที่กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติจะทำให้การเรียนสนุกสนานและมีชีวิตชีวามากขึ้น ทั้งยังได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงคุณลักษณะเด่น ๆ ในด้านต่าง ๆ ออกมา

จากจุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการใช้การแสดงบทบาทสมมติที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่าการแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมบรรยากาศของการเรียนทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น ทำให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น นักเรียนมีโอกาสทดลองและเรียนรู้ที่จะปรับพฤติกรรมของคน สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ นอกจากนี้ยังทำให้ครูรู้จักนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

ขั้นตอนในการใช้การแสดงบทบาทสมมติ

ทศนา แหมมณี (ทศนา แหมมณี 2519 : 47) กล่าวถึงกระบวนการในการใช้การแสดงบทบาทสมมติไว้ว่า ไม่ว่าจะเป็นการใช้บทบาทสมมติแบบเตรียมบทไว้พร้อมหรือไม่มีบทเตรียมไว้มีลักษณะคล้ายคลึงกันเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ก. การแจกแจงและกำหนดขอบเขตของปัญหา ครูจะต้องวิเคราะห์แยกแยะสถานการณ์ออกมาให้ได้ว่าจะอะไรคือปัญหาหรือจุดที่ต้องการ ชี้ให้ผู้เรียนเห็นและเรียนเพื่อเข้าใจและกำหนดขอบเขตของปัญหาที่จะสอน

ข. การกำหนดสถานการณ์สมมติและบทบาทสมมติ เมื่อได้ปัญหาที่ชัดเจนแล้วครูจะต้องกำหนดสถานการณ์สมมติที่ง่ายและชัดเจน พร้อมทั้งเขียนบทบาทสมมติที่จะให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติที่เขียนขึ้นนั้นควรจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้ประสบกับปัญหาและข้อขัดแย้งเพื่อฝึกฝนการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นแสดง แบ่งออกเป็น 7 ตอน คือ

ก. การอุ้มนำเรื่อง หมายถึง การนำผู้เรียนไปสู่เรื่องที่จะศึกษาหรือปัญหาให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกันในเรื่องที่จะเรียน ครูอาจจะเล่าเรื่องราวหรือสถานการณ์สมมติให้ผู้เรียนฟัง

ข. การเลือกตัวผู้แสดง อาจเป็นไปในสองลักษณะ คือ อาจจะเลือกตัวผู้แสดงที่มีลักษณะใกล้เคียงและลักษณะตรงกันข้ามกับลักษณะของบทบาทที่มอบหมายให้ก็ได้ ในกรณีแรกการแสดงจะช่วยให้กลุ่มเข้าใจปัญหาได้ดี เพราะการแสดงเป็นไปโดยไม่เคอะเขิน ในกรณีหลังการแสดงจะช่วยให้ผู้แสดงและผู้ชมได้เข้าใจถึงบทบาทของผู้ที่มีลักษณะแตกต่างออกไป ดังนั้นการเลือกตัวผู้แสดงจึงขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายและการสอนเป็นสำคัญ

ค. การจัดฉากแสดง เป็นการ จัดฉากสมมติขึ้นมาเพื่อให้การแสดงนั้นดูใกล้เคียงความจริง การจัดฉากอาจเป็นไปในลักษณะแบบง่าย ๆ โดยการเลือนโต๊ะเพียงตัวเดียวไปจนถึงการจัดฉากแบบหรูหรา

ง. การเตรียมผู้สังเกตการณ์ กรุณาช่วยให้ผู้เรียนหาคสังเกตและวิเคราะห์เหตุการณ์ การเตรียมผู้ชม หรือผู้สังเกตการณ์เป็นสิ่งจำเป็น ไม่เช่นนั้นการอภิปรายและการวิเคราะห์หลังแสดงนั้นจะไม่ได้ผลเท่าที่ควร

จ. การเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง การที่ผู้เรียนจะแสดงบทบาทสมมติให้เป็นไปอย่างธรรมชาติได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้แสดง ถ้าผู้แสดงมีความสบายใจการแสดงจะเป็นไปอย่างธรรมชาติ ดังนั้นครูจำเป็นต้องช่วยจัดความตื่นเต้นประหม่า และวิตกกังวลของผู้แสดงออกไปด้วยวิธีต่าง ๆ

ฉ. การแสดง เมื่อผู้แสดงและผู้ชมพร้อมแล้ว ผู้แสดงก็เริ่มแสดงได้ การแสดงนี้ควรให้เป็นไปตามธรรมชาติไม่มีการขัดกลางคัน นอกจากนี้กรณีที่ผู้แสดงต้องการความช่วยเหลือครูอาจเข้าไปช่วยให้ตามโอกาส

ช. การตัดบท เมื่อผู้แสดงได้แสดงไปตามเวลาพอสมควรแล้ว กรุณาตัดบทหรือหยุดการแสดง ไม่ควรปล่อยให้การแสดงเยิ่นเย้อไปจะทำให้เสียเวลาและผู้ชมเกิดความเบื่อหน่าย การตัดบทจะทำให้ในกรณีต่อไปนี้

1. เมื่อการแสดงนั้นได้ข้อมูลเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์และอภิปรายได้
2. กลุ่มพอจะเดาได้ว่าเรื่องราวจะเป็นอย่างไรถ้ามีการแสดงต่อไป
3. ผู้แสดงไม่สามารถแสดงต่อไปได้เพราะเกิดความเข้าใจผิดบางประการ

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง

การวิเคราะห์การแสดงมักจะเป็นไปในรูปการอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้แสดงกับผู้สังเกตการณ์ การอภิปรายจะเป็นไปในรูปใดนั้นมักจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการเรียน บางครั้งอาจจะมีการใช้ แสดงได้เปิดเผยความรู้สึกและเสนอความเห็นก่อนแล้วจึงให้ผู้สังเกตการณ์เสนอความคิดเห็น การอภิปรายนี้จะต้องเป็นไปอย่างตรงไปตรงมา และเน้นที่เหตุผลของการแสดงและพฤติกรรมที่แสดงออกมาโดยปกติการอภิปรายจะไม่มุ่งถึงว่าใครแสดงดีหรือไม่ดีอย่างไร นอกจากวัตถุประสงค์ของการแสดง คือ การฝึกทักษะ การแสดงการเรียนรู้ทั้งหลายจะอยู่ตรงขั้นนี้เป็นสำคัญ ครูจะต้องช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้คิดหาคำตอบโดยอาจใช้วิธีการตั้งคำถามช่วย

ขั้นที่ 4 การแสดงเพิ่มเติม

หลังจากการวิเคราะห์และการอภิปรายผลการแสดงแล้ว กลุ่มอาจจะเสนอแนะแนวความคิดใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจ หรือถ้าหากการแสดงครั้งแรกยังไม่ได้ผลเป็นที่พอใจ ครูอาจจะให้มีการแสดงซ้ำหรือเพิ่มเติมก็ได้เพื่อดูผลอีกครั้งหนึ่ง หากการแสดงใหม่นี้ไม่จำเป็นครูอาจข้ามไปขั้นที่ 5 ได้เลย

ขั้นที่ 5 ขึ้นฉากเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป

ครูควรกระตุ้นให้ผู้เรียนได้อภิปรายทั่ว ๆ ไป ซึ่งโดยมากจะเป็นประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้องให้กันและกันฟัง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์นี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้แนวความคิดกว้างขวางขึ้น และส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นว่า สิ่งที่ยืนยันเกี่ยวข้องกับความเป็นจริง จะทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะสรุปหรือได้แนวความคิดรวบยอดที่ตนสามารถเข้าใจได้ทุกอย่าง

หลักในการนำบทบาทสมมติไปใช้ในการเรียนการสอน

สำหรับการนำบทบาทสมมติไปใช้ในการเรียนการสอนนั้น วัลลรัตน์ ชัยสิทธิ์ (วัลลรัตน์ ชัยสิทธิ์ 2522 : 27 - 29) ได้เสนอแนะเอาไว้ดังต่อไปนี้

1. การแสดงบทบาทสมมติควรใช้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ไม่ควรใช้เพื่อความบันเทิงอย่างเดียว
2. ในการแสดงบทบาทสมมติไม่ควรกำหนดเวลาแน่นอนตายตัวลงไป
3. เรื่องที่นำมาใช้ไม่ควรเป็นเรื่องที่ยากเกินไป ควรเป็นเรื่องที่กระตุ้นให้นักเรียนอยากอภิปรายเมื่อแสดงจบแล้ว
4. การแสดงบทบาทสมมติจะได้ผลเต็มที่เมื่อนำมาใช้ติดต่อกันพอสมควร ไม่ใช่เป็นเพียงการค้นการเรียนรู้เพียงครั้งหรือสองครั้งเพื่อแก้ความเบื่อหน่ายของผู้แสดงเท่านั้น
5. ควรใช้การแสดงบทบาทสมมติเพื่อต้องการให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและฝึกทักษะในการปฏิบัติของคนในเรื่องความสัมพันธ์ของมนุษย์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสดงบทบาทสมมติ

งานวิจัยในประเทศ

ในปี พ.ศ. 2524 รัตนา ญภัทร (รัตนา ญภัทร 2524 : 79) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการสอนทักษะการทวนซ้ำด้วยวิธีการบรรยาย การให้ตัวแบบ และบทบาทสมมติ แก่ นักเรียนจิตวิทยาการปรึกษา ผลการศึกษาพบว่า วิธีสอนแบบบทบาทสมมติให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการทวนซ้ำที่สูงกว่าวิธีสอนแบบให้ตัวแบบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 วิธีสอนแบบให้ตัวแบบให้ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนทักษะการทวนซ้ำไม่แตกต่างจากวิธีสอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในปีต่อมา วรดี สิริพิฑูร (วรดี สิริพิฑูร 2525 : 30 - 40) ก็ได้ศึกษาการพัฒนาโน้ตภาพแท่งตนโดยใช้บทบาทสมมติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมสาธิต มศว. ประสานมิตร จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้แสดงบทบาทสมมติที่ครูกำหนดสถานการณ์มีโน้ตภาพแท่งตนสูงขึ้นจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในปีเดียวกัน สุจิตรา บัวคำภา (สุจิตรา บัวคำภา 2525 : 51 - 53) ได้ศึกษาการสอนจริยธรรมด้วยการใช้และไม่ใช้บทบาทสมมติในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดอุดรธานี จำนวน 74 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการใช้การแสดงบทบาทสมมติและไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจริยศึกษาแตกต่างกัน กล่าวโดยสรุปได้ว่า การสอนด้วยการใช้การแสดงบทบาทสมมติทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการสอนด้วยการไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติ

งานวิจัยในต่างประเทศ

ในปี พ.ศ. 2517 ทราวิสส์และปีเตอร์ (Traviss and Peter. 1974 : 3581 - A) ได้ศึกษาการปลูกฝังความยุติธรรมกับนักเรียนระดับ 5 โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเรียน มีการอภิปรายสถานการณ์ทางศีลธรรมและการปฏิสัมพันธ์กัน ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาทางศีลธรรมเกี่ยวกับความยุติธรรมของนักเรียนดีขึ้นกว่าเดิม และในปีเดียวกัน เออร์วินและแอมบรอน (Irwin and Ambron. 1974 : 91) ได้วิจัยถึงการหาความสัมพันธ์

ระหว่างความยุติธรรมกับการใช้การแสดงบทบาทสมมติของเด็กวัย 3 - 7 ปี จำนวน 60 คน ใช้การแสดงบทบาทสมมติทางเจตคติเพื่อหาความสัมพันธ์ความยุติธรรมจากการกล่าวโทษ การล้างบาป การปฏิบัติตนตามทำนองคลองธรรมและผลของกรรม ผลปรากฏว่าเด็กมีความเข้าใจ การกล่าวโทษได้ดีที่สุด รองลงไปคือ การล้างบาปและการปฏิบัติตนตามทำนองคลองธรรม และผลการศึกษาก็อย่างหนึ่งคือ ความสัมพันธ์ระหว่างความยุติธรรมกับการใช้บทบาทสมมติมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในปีเดียวกันนั้น เซลแมน (Selman. 1974 : 97) ได้วิเคราะห์ความเป็นพลเมืองดีของคนที่สังคมพบว่า ความคิดรวบยอดที่ดีงามทางสังคมเกิดขึ้นได้โดยการแสดงบทบาทสมมติ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2519 แมนเดลบาวม (Mandelbaum. 1976 : 859 - A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการฝึกเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางศีลธรรมตามหลักของเปียเจต์และโคลท์เบอร์ทโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติกับการไม่ฝึก โดยทดลองกับนักเรียน 84 คน ทดลองโดยการสัมภาษณ์ ผลปรากฏว่าการฝึกโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติมีผลดีกว่าการไม่ฝึก และอีก 2 ปีต่อมา เกลเลอร์ (Geller. 1978 : 219 - 235) ได้ศึกษาการใช้สถานการณ์จำลองมาแสดงบทบาทสมมติเพื่อปลูกฝังความเชื่อฟังได้ทดลองกับนักเรียนจำนวน 91 คน โดยใช้วีดีโอเทปเข้าช่วยในการแสดงบทบาทสมมติ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ใช้การแสดงบทบาทสมมติจากสถานการณ์จำลองเพิ่มมากขึ้นกว่านักเรียนที่ไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นว่าก่อนได้รับการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นว่าก่อนได้รับการสอนตามปกติ
3. กลุ่มที่ได้รับการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดเมุกดาหาร ปีการศึกษา 2530 จำนวน 70 คน ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดเมุกดาหาร ปีการศึกษา 2530 จำนวน 30 คน ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มให้อยู่ในกลุ่มทดลอง 15 คน และกลุ่มควบคุม 15 คน วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างดำเนินการดังนี้

1. นำแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมุกดาหาร จำนวน 280 คน แล้วคัดเลือกเอาเฉพาะนักเรียนที่ได้คะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา ได้จำนวน 70 คน ซึ่งผู้วิจัยให้เป็นกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ
2. ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากจำนวนนักเรียน 70 คน ในข้อ 1 มาจำนวน 30 คน เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อจำแนกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. โปรแกรมการสอนโดยการใช้การเสกงบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2. โปรแกรมการสอนแบบปกติเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
3. แบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. โปรแกรมการสอนโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติ เรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับดังนี้

1.1 เก็บมารายละเอียดเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และบทบาทสมมติ จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเนื้อหาและกิจกรรมในการสร้างโปรแกรม การสอนโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1.2 สร้างโปรแกรมการสอนโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติ ประกอบด้วย สถานการณ์ และบทบาทสมมติที่พัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1.3 นำโปรแกรมการสอนโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล ประธานควบคุมปริญญาโท และ รองศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ตรวจสอบเพื่อให้สอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมาย กิจกรรม และวิธีดำเนินการ

1.4 นำโปรแกรมการสอนที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนคำชะอีวิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร เพื่อหาข้อบกพร่องในด้านวิธีดำเนินการ อุปกรณ์ และเวลาที่ใช้

1.5 นำโปรแกรมที่ทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

ขั้นตอนในการแสดงบทบาทสมมติของการทดลองแต่ละครั้ง มีขั้นตอนใหญ่ ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

1. ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของปัญหาที่จะสอน หรือจุดที่ต้องการชี้ให้นักเรียน เห็นและเรียนเพื่อความเข้าใจ

2. ผู้วิจัยกำหนดสถานการณ์สมมติ และเขียนบทบาทสมมติที่จะให้นักเรียนแสดง

ขั้นที่ 2 ขั้นแสดง แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน คือ

1. การอุ่นเครื่อง หมายถึง ผู้วิจัยและนักเรียนสนทนาซักถามหรือเล่า ประสบการณ์ให้กันและกันฟัง เพื่อนำนักเรียนไปสู่เรื่องที่จะศึกษา

2. เลือกตัวผู้แสดง ซึ่งในการทดลองนี้ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครเป็นผู้แสดงแต่ละครั้ง
3. การจัดฉาก เป็นการ จัดสถานที่แบบสมมติขึ้น ซึ่งเป็นการจัดแบบง่าย ๆ เช่น โถง เก้าอี้ ที่มีใช้กันอยู่แล้ว เป็นต้น
4. การเตรียมผู้สังเกตการณ์ ผู้วิจัยให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงในครั้งนั้น ๆ เป็นผู้สังเกตการณ์ เพื่อนำไปสู่การอภิปรายและวิเคราะห์ผลแสดงร่วมกันในขั้นที่ 3
5. การเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะให้ผู้แสดงลองแสดงท่าทางต่าง ๆ เช่น ดีใจ โกรธ เสียใจ เป็นต้น เพื่อช่วยขจัดความประหม่า และวิตกกังวลก่อนการแสดง
6. การแสดงให้ผู้แสดง แสดงตามบทบาทที่ตนได้รับ

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง

เมื่อผู้แสดงแสดงจบแล้ว ผู้วิจัยให้ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์ อภิปรายร่วมกันว่าสิ่งที่ตัวละครแสดงไปแล้วนั้นเป็นอย่างไร มีการกระทำที่เหมาะสมหรือไม่อะไรที่ควรแก้ไขเพิ่มเติม โดยผู้วิจัยจะช่วยทุกเสนอแนะหรือกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มพูด ซึ่งผู้วิจัยอาจแทรกการวิจารณ์เพิ่มเติมบ้าง ทั้งนี้การอภิปรายจะต้องเป็นไปอย่างตรงไปตรงมา โดยเน้นที่เหตุผลของการแสดง และพฤติกรรมที่แสดงออกมาโดยไม่มุ่งว่าใครแสดงดีหรือไม่ใช้อย่างไร

ขั้นที่ 4 ขั้นแสดงเพิ่มเติม

หากการแสดงครั้งแรกยังได้ผลไม่เป็นที่พอใจ ผู้วิจัยอาจจะให้มีการแสดงซ้ำ หรือเพิ่มเติมก็ได้ ซึ่งอาจจะแสดงซ้ำหลายครั้งจนกว่าจะได้ผลเป็นที่พอใจ แต่ถ้าผู้วิจัยเห็นว่าการแสดงใหม่นี้ไม่จำเป็นอาจจะข้ามไปขั้นที่ 5 ได้เลย

ขั้นที่ 5 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป

ผู้วิจัยกระตุ้นให้นักเรียนอภิปรายทั่ว ๆ ไป ส่วนมากจะให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้องให้กันและกันฟัง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันนี้จะช่วยให้นักเรียนได้รับความคิด และความรู้กว้างขวางขึ้น และส่งเสริมให้นักเรียนเห็นว่าสิ่งที่เรียนนั้นเกี่ยวข้องกับความเป็นจริง ทำให้นักเรียนสามารถที่จะหาข้อสรุปหรือได้แนวความคิดรวบยอดที่ตนสามารถเข้าใจได้ดี

รายละเอียดในการสอนแต่ละครั้งแสดงในโปรแกรมการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อยู่ในภาคผนวกที่ 1

2. โปรแกรมการสอนตามปกติ เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับ ดังนี้

2.1 กักตุนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพื่อนำมาสร้างโปรแกรมการสอนแบบปกติ เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.2 สร้างโปรแกรมการสอนแบบปกติ ซึ่งมีเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนเช่นเดียวกับบทบาทสมมติ แต่การสอนความปกติจะใช้วิธีการบรรยายและซักถามเป็นส่วนใหญ่

รายละเอียดในการสอนแต่ละครั้งดังแสดงในโปรแกรมการสอนตามปกติเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อยู่ในภาคผนวกที่ 2

3. แบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.1 ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ แบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ ทศพร ประเสริฐสุข (ทศพร ประเสริฐสุข 2525 : 182 - 187) ซึ่งข้อความในแบบทดสอบจะเป็นเรื่องที่ครอบคลุมลักษณะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน 58 ข้อ ลักษณะของแบบทดสอบมีมาตราการวัด 5 ระดับ เพื่อวัดเกี่ยวกับความรู้สึก ความเห็น รวมทั้งลักษณะนิสัยที่ผู้ตอบมักประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.2 เกณฑ์การตรวจให้คะแนน แบบสอบถามมี 2 ลักษณะคือ สถานการณ์ทางบวก เป็นสถานการณ์ที่เห็นด้วยกับการกระทำ และสถานการณ์ทางลบ คือ สถานการณ์ที่ไม่เห็นด้วยกับการกระทำในสถานการณ์ทางบวกให้คะแนน ดังนี้

- 5 คะแนน สำหรับคำตอบที่นักเรียนตอบว่าจริงที่สุด
- 4 คะแนน สำหรับคำตอบที่นักเรียนตอบว่าจริงมาก
- 3 คะแนน สำหรับคำตอบที่นักเรียนตอบว่าจริงครึ่งเดียว
- 2 คะแนน สำหรับคำตอบที่นักเรียนตอบว่าจริงน้อย
- 1 คะแนน สำหรับคำตอบที่นักเรียนตอบว่าไม่จริงเลย

และในข้อที่เป็นสถานการณ์ทางลบให้คะแนนกลับกัน

3.3 เพื่อให้แบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เหมาะสมกับสภาพกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำไปทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 120 คน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบ โดยใช้ $t - test$ แบบเทคนิค 25% (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 187 - 180) แล้วคัดเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกสูง โดยให้ครอบคลุมองค์ประกอบตามนิยามศัพท์เฉพาะไว้ใช้ในการทดลอง สำหรับผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกนั้นได้แสดงในภาคผนวกที่ 3 จำนวน 47 ข้อ

3.4 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วมากำหนดหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร Coefficient Alpha (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 171) ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นนั้นได้แสดงในภาคผนวกที่ 4

วิธีดำเนินการทดลอง

1. เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยให้นักเรียนตอบแบบทดสอบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่วิเคราะห์คุณภาพแล้ว นำคะแนนดั้งเดิมเปอร์เซ็นต์ที่ 25 (P 25) ลงมาสุ่มอย่างง่าย เพื่อจำแนกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน และเก็บคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างเป็นคะแนน Pretest

2. ดำเนินการสอนโดยใช้บทบาทสมมติกับกลุ่มทดลอง ตามโปรแกรมการสอน โดยการสลับบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่วนกลุ่มควบคุมสอนตามปกติตามโปรแกรมการสอนปกติเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยใช้การสอนตามวันและเวลาดังนี้

2.1 กลุ่มทดลองทุกวันจันทร์ เวลา 8.30 - 9.20 ซึ่งเป็นชั่วโมงกิจกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และวันเสาร์ เวลา 8.30 - 9.20 จำนวน 8 สัปดาห์

2.2 กลุ่มควบคุมทุกวันอังคาร เวลา 8.30 - 9.20 ซึ่งเป็นชั่วโมงค้นคว้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และวันเสาร์ เวลา 9.30 - 10.20 น. จำนวน 8 สัปดาห์

3. หลังจากการสอนโดยใช้บทบาทสมมติให้แก่กลุ่มทดลองและสอนตามปกติให้แก่กลุ่มควบคุมแล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ตอบแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อีกครั้งหนึ่ง

4. นำคะแนน Pretest - Posttest ที่ได้จากแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 คะแนนเฉลี่ย (Mean) (ลัชน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 71)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาค่าความแปรปรวน (Variance) ใช้สูตร (Ferguson. 1971 : 62)

$$S^2 = \frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ค่าความแปรปรวน

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ลัชน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 187 - 188)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	คือ	อำนาจจำแนกของข้อสอบ
	$\bar{X}_H$	คือ	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	คือ	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	คือ	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	คือ	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	คือ	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	คือ	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยใช้

Alpha Coefficient (ก๊วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 171 - 172)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_1^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบทั้งฉบับ
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3. สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ภายในกลุ่ม โดยใช้ t - test แบบ

Dependent measure (ก๊วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 99)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ D เป็นความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
n เป็นจำนวนคู่

3.2 ทดสอบแรงจูงใจใส่สัมฤทธิ์ระหว่างกลุ่ม โดยใช้ t - test แบบ Independent measure (ลิ้น สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 96)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ $\bar{X}_1$ เป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
 $\bar{X}_2$ เป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
 n_1 เป็นจำนวนนักเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 n_2 เป็นจำนวนนักเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 S_1^2 เป็นความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
 S_2^2 เป็นความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษากันว่า ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนทำการทดลอง
2. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการสอน โดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติ
3. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนปกติ
4. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ภายหลังจากการสอนโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติ กับนักเรียนกลุ่มควบคุม ภายหลังจากการสอนปกติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนทำการทดลอง ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนทำการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	15	134	344.87	.954 *
กลุ่มควบคุม	15	140	231.142	

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 1 ปรากฏว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

2. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการสอน โดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการสอน โดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
ก่อนทดลอง	15	134	372.714	10.991 **
หลังทดลอง	15	191.933	85.331	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 2 ปรากฏว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้การแสดงบทบาทสมมติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ การใช้การแสดงบทบาทสมมติทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้น

3. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนปกติ
ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
ก่อนทดลอง	15	140	231.172	17.255**
หลังทดลอง	15	165.8	78.279	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 3 ปรากฏว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน
กลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ
การสอนปกติทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้น

4. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการสอนโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติกับนักเรียนกลุ่มควบคุม ภายหลังการสอนปกติ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการสอนโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติกับนักเรียนกลุ่มควบคุม ภายหลังการสอนปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	15	191.933	85.331	7.966 ^{**}
กลุ่มควบคุม	15	165.8	78.297	

^{**} มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 4 ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ การสอนโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติ ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าการสอนปกติ

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้างนี้เป็นการทดลองเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 โดยใช้การแสดงผลสัมฤทธิ์ ซึ่งสรุปลำดับขั้นและการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาผลของการใช้การแสดงผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการแสดงผลสัมฤทธิ์ จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
สูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการสอนโดยการแสดงผลสัมฤทธิ์
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าก่อนได้รับ
การสอนตามปกติ
3. กลุ่มที่ได้รับการสอนโดยการแสดงผลสัมฤทธิ์จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่า
กลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน
มุกดาหาร ปีการศึกษา 2530 จำนวน 30 คน โดยสุ่มมาจากนักเรียนที่ตอบแบบทดสอบวัด
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งได้คะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา แล้วแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม
กลุ่มละ 15 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย แล้วสุ่มอีกครั้งเพื่อจำแนกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย

1. โปรแกรมการสอนโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติ เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2. โปรแกรมการสอนปกติเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
3. แบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

การดำเนินการทดลอง

1. ช้เลือกกลุ่มตัวอย่าง ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตอบแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แล้วนำคะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา 70 คน สุ่มอย่างง่ายออกมาจำนวน 30 คน เพื่อจำแนกเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน แล้วเก็บคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างไว้ เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest) เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. ขึ้นการทดลอง ดำเนินการสอนโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติกับกลุ่มทดลอง ตามโปรแกรมการสอนโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่วนกลุ่มควบคุมสอนตามปกติตามโปรแกรมการสอนปกติเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยใช้การสอนตามวัน เวลา ดังนี้

2.1 กลุ่มทดลองทุกวันจันทร์ เวลา 8.30 - 9.20 น. ซึ่งเป็นชั่วโมงกิจกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และวันเสาร์ เวลา 8.30 - 9.20 น. จำนวน 8 สัปดาห์

2.2 กลุ่มควบคุมทุกวันอังคาร เวลา 8.30 - 9.20 น. ซึ่งเป็นชั่วโมงค้นคว้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และวันเสาร์ เวลา 9.30 - 10.20 น. จำนวน 8 สัปดาห์

3. หลังจากการสอนโดยการใช้บทบาทสมมติให้แก่กลุ่มทดลองและสอนปกติให้แก่กลุ่มควบคุมแล้ว ให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มตอบแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อีกครั้งหนึ่ง แล้วเก็บคะแนนไว้ เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest) เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. นำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ก่อนและหลัง การทดลองมาวิเคราะห์ความวิธีการทางสถิติต่อไป

สรุปผลการศึกษากันคว่า

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลได้ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน

1. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการสอน โดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติ พบว่า การสอนโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติ ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนปกติ พบว่า การสอนปกติทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการสอน โดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติ กับนักเรียนกลุ่มควบคุมภายหลังการสอนปกติ พบว่า การสอนโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติ ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สูงกว่า การสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลของการใช้บทบาทสมมติ ที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร
ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ภายในกลุ่ม

1.1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการทดลองโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติที่ครู กำหนดสถานการณ์หรือเนื้อเรื่องให้แสดงนั้น มีการพัฒนาทางด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งกล่าวว่า "นักเรียนที่ได้รับ

การสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ" ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรดี สิริพิทุร (วรดี สิริพิทุร 2525 - 39 - 40) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาโน้ภาพแห่งตนโดยการใช้นิทานบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน ผลการศึกษารายงานว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้แสดงบทบาทสมมติที่ครูกำหนดสถานการณ์ มีโน้ภาพแห่งตนสูงขึ้นจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ ฉวยศรี มีใจเย็น (ฉวยศรี มีใจเย็น 2526 : 114) ได้ศึกษาการทดลองใช้การแสดงบทบาทสมมติ เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทีของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ผลการศึกษารายงานว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีแสดงบทบาทสมมติมีพัฒนาการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทีสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การใช้การแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทางด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้บุคคลมีความพยายาม ความอดทน ที่จะต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตลอดจนรู้จักพัฒนาความสามารถของตนเองอยู่เสมอ อันจะทำให้บุคคลนั้นประสบความสำเร็จในทางด้านการศึกษาและอาชีพ ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการใช้นิทานบทบาทสมมติ ดังผลการวิจัยที่กล่าวมาแล้ว เพราะการแสดงบทบาทสมมตินั้น นักเรียนมีโอกาสได้ทดลอง แสดงบทบาทต่าง ๆ ด้วยตนเอง ตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ พอที่จะนำมาเป็นแนวความคิดของตน พร้อมทั้งนำมาปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเป็นผูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

1.2 นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการเรียนรู้อยู่ด้วยวิธีการสอนแบบปกติมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ซึ่งกล่าวว่า "นักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการสอนตามปกติ" ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภาพรรณ พวงจันเพชร (สุภาพรรณ พวงจันเพชร 2520 : ง.จ.จ.) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาศีลธรรมหน่วย "คุณธรรมสร้างเสริมลักษณะนิสัย" ด้วยวิธีการกระบวนกรกลุ่มสัมพันธ์ และวิธีสอนแบบธรรมดากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษารายงานว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนทั้งสองแบบมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงขึ้น

นอกจากนี้ นิลบล เผือกขวัญติ (นิลบล เผือกขวัญติ 2529 : 44) ได้ศึกษาผลการใช้ บทบาทสมมติที่มีต่อความมีน้ำใจนักกีฬาโดยกลุ่มทดลองสอนโดยการใช้นิทานบทบาทสมมติ ส่วน กลุ่มควบคุมใช้การสอนตามปกติ ซึ่งได้มีการ เปรียบเทียบความมีน้ำใจนักกีฬาของกลุ่มควบคุม ผลการศึกษาปรากฏว่า ภายหลังการทดลองแล้วกลุ่มควบคุมมีน้ำใจนักกีฬาส่งขึ้นกว่าเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าการ เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนตามปกติ เป็นวิธีหนึ่ง ที่สามารถช่วยให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าเดิม ในการศึกษารังนี้ผู้วิจัยได้ทำ การทดลองสอนด้วยตนเองทั้งสองกลุ่ม ซึ่งผลการศึกษาก็สามารถยืนยันคำกล่าว ของ เรธลิงเชเฟอร์ (Rethlingshafer. 1963 : 74) ฉะนั้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จึงสามารถที่จะพัฒนาหรือ ส่งเสริมให้สูงขึ้นได้ทั้งโดยวิธีการสอนตามปกติเกี่ยวกับเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และวิธีการ ให้แสดงบทบาทสมมติ สำหรับวิธีการแสดงบทบาทสมมตินั้นจะทำให้ผู้เรียนได้แสดงความคิด เห็น และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ตลอดจนได้แสดงบทบาทที่ตนเองพอใจและไม่พอใจ อันจะ นำไปสู่แนวความคิดที่ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการที่จะศึกษาเล่าเรียนหรือ การทำงานให้ประสบผล สำเร็จอย่างดียิ่ง

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระหว่างกลุ่ม

ภายหลังการทดลองพบว่า การสอนโดยการใช้นิทานแสดงบทบาทสมมติและการสอนที่ สอนตามปกติ ทั้งสองวิธีทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้น แต่เมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแล้ว พบว่า การสอนโดยการใช้นิทานบทบาทสมมติทำ ให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่า "กลุ่มที่ได้รับการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติจะมี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ" ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนา นฤภัทร (รัตนา นฤภัทร 2524 : 79) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการสอน ทักษะ การทวนซ้ำ ด้วยวิธีการบรรยาย การใช้ทัวแบบ และบทบาทสมมติแก่นักเรียนจิตวิทยา การศึกษา ผลการศึกษาค้นพบว่าวิธีสอนแบบบทบาทสมมติให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะ การทวนซ้ำ

ที่สูงกว่าวิธีสอนแบบให้ตัวแบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยของ สุจิตรา บัวคำภา (สุจิตรา บัวคำภา 2525 : 51 - 53) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนจริยศึกษาด้วยการใช้และไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 74 คน ผลการศึกษปรากฏว่า การสอนด้วยการใช้การแสดงบทบาทสมมติ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการสอนด้วยการไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติ และจากผลการวิจัยของ แมนเดลบาวม์ (Mandelbaum. 1976 : 859 - A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการฝึกเพื่อพัฒนาทางศีลธรรมตามหลักเปียเจต์ และโคลเบอร์ก โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติกับการไม่ฝึก ผลปรากฏว่า การฝึกโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติมีผลดีกว่าไม่ฝึก

จากผลการวิจัยสามารถยืนยันได้ว่า บทบาทสมมติเป็นการเรียนการสอนที่วิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าเดิม และดีกว่าการเรียนรู้จากการสอนตามปกติ ทั้งนี้เพราะการแสดงบทบาทสมมติ เป็นกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมบรรยากาศของการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเรื่องที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งได้มีโอกาสสวมบทบาทในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริงซึ่งที่ตนเองพอใจและไม่พอใจ อันจะนำไปสู่การ เปลี่ยนเจตคติและพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดแนวความคิดและพฤติกรรมในการกระทำอะไรก็ตามให้ประสบความสำเร็จ ทั้งทางด้านการศึกษาและอาชีพ ซึ่งถือได้ว่าบุคคลผู้นั้นมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ผ่านวิธีการสอนตามปกติ แม้ว่าจะช่วยพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้ แต่ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติหรือสวมบทบาทใด ๆ และถ้าหากบรรยากาศในการเรียนการสอนในชั้นเรียนไม่ดี ไม่อบอุ่นใจ นักเรียนก็จะไม่มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ไม่ทราบถึงสิ่งที่ถูกรับรองของตนเองอย่างแท้จริง ทำให้การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติตลอดจนพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้มากเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การใช้บทบาทสมมติและการสอนตามปกติ สามารถที่จะช่วยพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลได้ จึงเป็นแนวทางให้ครูหรือครูแนะแนวและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้พิจารณาเลือกใช้ตามความเหมาะสมในการที่จะพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

1.2 ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้การแสดงบทบาทสมมติแก่ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนหรือเยาวชน เพื่อให้รู้จักนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

2.1 การนำการใช้บทบาทสมมติ ที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไปคัดแปลงเพื่อทดลองใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ บ้าง เพื่อที่จะได้พัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในทุกๆ ระดับชั้น อันจะทำให้การศึกษามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 การทดลองใช้บทบาทสมมติกับก้าวแปรทางจิตวิทยาอื่น ๆ อีก เช่น พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง พฤติกรรมกล้าแสดงออก เป็นต้น

2.3 การทดลองใช้วิธีอื่น ๆ เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้วย เพราะจะทำให้ทราบว่านอกจากการแสดงบทบาทสมมติแล้วจะมีวิธีอื่น ๆ อีกหรือไม่

บรรณาธิการ

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ จิตวิทยาการศึกษา โรงพิมพ์มกุฎราชวิทยาลัย 2524, 278 หน้า
- โกศล มีคุณ การวิจัยเชิงทดลองฝึกฝนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและทักษะการสวมบทบาท
ของนักเรียนประถมศึกษา วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิจัยและให้มาหลักสูตร
มถว. ประสานมิตร 2524, 385 หน้า
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักราชมนตรี รายงานการวิจัย
องค์ประกอบบางประการที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา
2523, 173 หน้า
- จินตนา อินทรไทร ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว
และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์
ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 71 หน้า อุดมศึกษา
- ฉลวยศรี มีใจเย็น การทดลองใช้การแลกเปลี่ยนบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความ
กตัญญูแก่ผู้สูงอายุของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วิทยานิพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2526, 114 หน้า
- ชัยพร วิชชาวุฒ มูลสารจิตวิทยา กรุงเทพมหานคร หน่วยผลิตเอกสาร คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 491 หน้า
- ชูศรี สมประชากร วิธีสอนในระดับประถมศึกษาตามแนวหลักสูตรใหม่ วัชรการพิมพ์
2525, 78 หน้า
- การณิ วงษ์น้อย การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
ปีการศึกษา 2524 วิทยานิพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2525, 91 หน้า อุดมศึกษา
- ทศพร ประเสริฐสุข การสร้างโมเดลการสอนแบบกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์สำหรับเด็กด้อยสัมฤทธิ์ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ ภาควิชาจิตวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 221 หน้า อุดมศึกษา

พินา แคมมณี "การใช้บทาผสมมิตในการเรียนการสอน" กุศลศาสตร์ 6(2)

กรกฎาคม - สิงหาคม 2519, หน้า 41 - 48

นิลบล เพื่อกชวดี ผลการใช้บทาผสมมิตที่มีต่อความมีน้ำใจรักกีฬา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 โรงเรียนสารคามพิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม ปริญญาานิพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529, 170 หน้า อัดสำเนา

ประสาธ บัณเฑาะฏ ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในวิชาวิทยาศาสตร์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์และการเกิดแบบอนเนกนัย ปริญญาานิพนธ์ กค.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2516, 126 หน้า

ประสาธ อีเรปรีดา จิตวิทยาการศึกษา กราฟิกอาร์ต 2522, 153 หน้า

ผกา สัตยธรรม เทคนิคการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ลาติตุพพาฯ (ฝ่ายประถม)
คณะครูภาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 198 หน้า

หนังสือ หันนาภิษฐ์ "การสอนกำนิยม" โครงการสอนกำนิยม แผนกเอกสารและการพิมพ์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พินูโลก 2520, 175 หน้า

ภักดี ปวีรรณ การศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบความเกรงใจแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
การได้หน้า-เสียหน้า ระหว่างนักเรียนไทยเชื้อสายไทเข้านักเรียนไทยเชื้อสายจีนใน
กรุงเทพมหานครและจังหวัดภาคกลาง ๗๐๖ หน้า

เมธี โพธิ์พัฒน์ ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ และ
ความซื่อสัตย์ของเด็กไทย ปริญญาานิพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2523, 98 หน้า อัดสำเนา

รัตนา มฤกัทร การเปรียบเทียบผลของการสอนทักษะการทวนซ้ำด้วยวิธีการบรรยาย
การใช้ตัวแบบและบทาผสมมิตแก่นักศึกษาจิตวิทยาการศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.ม.
ภาควิชาจิตวิทยา บัณทิวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 112 หน้า อัดสำเนา

รำไพพิศย์ อีรณิณี ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515, 44 หน้า อัดสำเนา

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา ทวีกิจ 2524,
284 หน้า

วิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์ การแสดงบทบาทสมมติในการสอนกลุ่มบูรณาการสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 135 หน้า

อัครสำเนา

วรดี สิริพิฑูร การพัฒนาแบบโนภาพแห่งคนโดยใช้บทบาทสมมติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2524

ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 93 หน้า

อัครสำเนา

ศึบาธิการ, กระหวง หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 อัมรินทร์การพิมพ์

2523, 372 หน้า

สมคิด บุญเรือง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี

ปีการศึกษา 2515 ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516,

64 หน้า อัครสำเนา

สุจิตรา บัวกัมา การศึกษาการสอนจริยศึกษาด้วยการใช้และไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติ

ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2525, 126 หน้า อัครสำเนา

สุหงษ์ ศิลสุวรรณ การสร้างแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

ในจังหวัดบุรีรัมย์ ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2527, 211 หน้า อัครสำเนา

สุภาพรรณ หวงจันเพชร การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาศีลธรรม หน่วย "คุณธรรม

เสริมสร้างลักษณะนิสัย" ด้วยวิธีการกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีการสอนแบบธรรมดา

ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519,

145 หน้า อัครสำเนา

อมร รักชาติยศ "ทฤษฎีผู้ตาม" ใน อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพศาสตราจารย์ มาลัย

หุวนันท์ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไผ่ทองคำ ถนนการปกครอง 2522,

62 - 63 หน้า

Atkinson, John W. An Introduction Princeton. D. Van Nostrand Co., 1964. 335 p.

Motive in Fantasy, Action and Society. New Delhi, Affiliated, East-West Press, PVT. Ltd., 1966. 873 p.

Collins, B.E. Social Psychology Social Influence, Attitude Change, Group Process and Prejudice. Addison-Wesley Publishing Company, 1970. 389 p.

Davis Keith. Human Relations at Work. 2ed., New York : McGraw-Hill, 1962. 642 p.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill Book Company, 1971. 492 p.

✓ Fox, Robert B. "The Relationship of Achievement Motive to Sex, Achievement Intelligence, Social Economic Status and Level of Educational Aspiration for an eight grade group," Dissertation Abstraction International. 30(4) . 1330 - 1332 A, October, 1969.

Friedman, G.A. and Mc Clelland, David C. Across Cultural Study of Relationship between Child Rearing Practices and Achievement Motivation Appearing in Folktales. CE. Swanson, et.a., (eds), p.p. 243-249, New York, Holt, Rinehart and Winston Inc., 1952.

✓ Frust, Edward J. "Validity of Some Objective Scales of Motivation for Predicting Academic Achievement," Educational and Psychological Measurement. 36(4) 927 - 933, Winter, 1966.

Geller, Daniel M. "Involvement in Role-Playing. Simulations : A Demonstration with Studies on Obedience," Journal of Personality and Social Psychology. 36 (March 1978) . 219 - 235.

Gellerman, Saul W. Motivation and Productivity. D.B. Taraporevara Sons and Co., Private Ltd., Bombay, 1963. 304 p.p.

Gulford, J.P. Personality. New York, McGraw-Hill Book Company, 1959. 562 p.

Herzberg, F. Mausner, B. and Snyderman, B.B. The Motivation to work. New York : John Wiley & Sons, 1959. 157 p.

Hilgard, Ernest R. Introduction to Psychology. 3rd.ed., New York . Harcourt, Brace and World, Inc., 1967. 301 p.

Irwin, D. Michelle and Sueann R. Ambron. "Moral Judgment and Role-Playing in Children Age Three to Seven," Research in Education. (ERIC) 9 (March 1974) : 91.

- Lee, John R. Teaching Social Studies in the Elementary School. New York, Free Press, 1974. 367 p.
- Lingren Henry C. Educational Psychology in Classroom. 3rd.ed., New York, John Wiley and Sons, Inc., 1967. 686 p.
- M.L. Hoffman. "Moral Internalization , Current Theory and Research," Advance in Experimental Social Psychology. p.p. 113-114 ed. by L. Berkowitz, 1977.
- Marsh, Diane T. and Felicissima C. Seuafica. "Perspective Taking and Moral Judgment . A Developmental Pinalysis," Resources in Education. 12 (August 1977) . 12.
- Marx, Melvin H. Learning Interaction. New York, Macmillan, 1970. 427 p.
- Mc Clelland, David C and Others. The Achievement Motive. New York, Appleton-Century Croffs, Inc., 1953. p.p. 110 - 111.
- Mc Clelland, David C, and Winter, David C. Motivation Economic Achievement. New York . Free Press, 1969.
- Mc Clelland, David C. The Achievement Society. New York, The Free Press, 1961. 512 p.
- Mondelbaum, David Tra. "A Comparative Study of Role-Playing Training for The Enhancement of Moral Development," Dissertation Abstracts International. 37 (August 1976) : 859 - A.
- Murry, Edward J. Motivation and Emotion. New York, Prentice-Hall, Inc., 1964. 118 p.
- Myers, Albert E. "Risk Taking and Academic Suceess and Their Relation to an Objective Measure of Achievement Motivation," Educational and Psychological Measurement. 25 (1965) - 335 - 363.
- Rethlingshafer, Dorothy. Motivation as Related to Personality. New York, McGraw-Hill, 1963. 174 p.
- Rosen, Bernard C. "Family Structure and Achievement Motivation," American Sociological Review. 30 (August 1961) - 574 - 585.
- Russell, Ivan L. "Motivation for School Achievement, Measurement and Validation," Journal of Educational Research. 62 (1969) : 263 - 266.
- Secord, Paul F, Backman, Carl W. Social Psychology. McGraw-Hill Book Company, New York, 1964. 695 p.

- Selman, Robert L. "A Structural Analysis of the Ability to Take Another's Social Perspective : Stages in the Development of Role-Playing Ability," in Resources in Education. 9 (January 1974) . 97.
- Shaftel, Fannie R. and George Shaftel. Role-Playing for Social Value : Decision Making in the Social Studies. New Jersey, Englewood Cliffs : Prentice-Hall, 1967. 431 p.
- Taylor, John L. and Rex Walford. Simulation in the Classroom. Harmondsworth Penguin Books, 1972. p. 19.
- Tiansane, Tisana. "A Model for Pre Service Teacher Training for Thailand," Unpublished Ph.D. Dissertations Arizona. State University, 1972.
- Traviss, O.P. and Sister Mary Peter. "The Growth of Moral-Judgement of Fifth Grade Children Through Role Playing," in Dissertation Abstracts International. 35 : 3581 - A, December, 1974.
- Vidler, Derek C. "Achievement Motivation," In Motivation in Education. p.p. 79-80, Edited by Samuel Eall, New York : Academic Press, 1977.
- Weiner, Bernard. "Attribution Theory Achievement Motivation and the Educational Process," Review of Educational Research. 42 (Spring 1972) 203 - 215.

การทวน

ภาคผนวก

1. โปรแกรมการสอนโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2. โปรแกรมการสอนตามปกติ เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
3. วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ
4. แบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

โปรแกรมการสอนโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติ เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ขั้น ครั้งที่	เรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรม
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยและสมาชิก 2. สร้างความคุ้นเคยระหว่างสมาชิกกับสมาชิกด้วยกัน 3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 4. เพื่อชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจวิธีการของการแสดงบทบาทสมมติ	- ผู้วิจัยแนะนำตนเอง - ให้สมาชิกแนะนำตนเอง - ผู้วิจัยอธิบายความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ - ผู้วิจัยอธิบายการแสดงบทบาทสมมติให้นักเรียนเข้าใจ - เปิดโอกาสให้นักเรียนถามข้อสงสัย
2-3-4	คุณลักษณะที่สำคัญของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จจากการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีความพยายามที่จะเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ	1. เพื่อสร้างความรู้สึกรักตนเองและความพยายามเอาชนะต่ออุปสรรคในการเรียนหรือการทำงาน เพื่อที่จะได้รับความสำเร็จ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้	"ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น"

ครั้งที่	เรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรม
5	คุณลักษณะที่สำคัญของผู้มี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : มี ความปรารถนาที่จะได้รับ ชัยชนะหรือทำให้ได้ผลดี กว่าคนอื่น	1. เพื่อให้นักเรียนใช้ความรู้ความ สามารถของตนเองอย่างเต็มที่ ในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ ได้รับชัยชนะหรือทำให้ได้ผลดี กว่าคนอื่น	"ความสำเร็จของสุนทร"
6	คุณลักษณะที่สำคัญของผู้มี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : ในการทำงานหรือการ เรียนต้องปรับปรุงผลงาน ของตนเองให้อยู่ในระดับสูง	1. เพื่อให้นักเรียนได้ปรับปรุง ผลงานของตนเองให้อยู่ในระดับ สูง	"นักฟุตบอลตัวอย่าง"
7	คุณลักษณะที่สำคัญของผู้มี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : มี อิสระในการแสดงออก และการทำงาน	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักความมีอิสระ ในการแสดงออกและการทำงาน	"ผลงานของสมชัย"
8-9-10	คุณลักษณะที่สำคัญของผู้มี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : มี ความมุ่งมั่นกับความ สำเร็จ	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักตั้งความ หวังไว้ในอนาคต 2. เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจว่า การที่จะประสบความสำเร็จได้ นั้นจะต้องมีความมุ่งมั่นใน ความสำเร็จนั้น ๆ ไม่ใช่รอโชค ชะตา	"คอยโชค" "โชคคึกกับมงคล" "ความมานะของสุเทพ"

ครั้งที่	เรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรม
11-12	คุณลักษณะที่สำคัญของผู้มี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : มี ความสบายใจเมื่อได้รับ ความสำเร็จ และมีความ วิตกกังวลเมื่อได้รับความ ล้มเหลว	1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึก สบายใจเมื่อได้รับความสำเร็จ 2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึก วิตกกังวลเมื่อได้รับความ ล้มเหลว	"ความดีใจและเสียใจ ของปรีชา" "สุชาดา"
13	คุณลักษณะที่สำคัญของผู้มี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : เห็นคุณค่าของการแข่งขัน ด้วยความพยายามและ ความสามารถของตนเอง ตลอดจนฝึกทบทวนความ สามารถของตนเองอยู่ เสมอ	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักคุณค่าของ การแข่งขันและฝึกทบทวน ทักษะความสามารถของตนเอง อยู่เสมอ	"ใครจะได้ที่ 1"
14	คุณลักษณะที่สำคัญของผู้มี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : มี ความพยายามเอาชนะ อุปสรรคต่าง ๆ แม้กิจกรรม นั้นจะเป็นไปในลักษณะของ การเสี่ยงต่อความล้มเหลว	1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความ พยายามเอาชนะอุปสรรค ต่าง ๆ แม้กิจกรรมนั้นจะเสี่ยง ต่อความล้มเหลว	"ทางเลือกของสุภชัย"

ครั้งที่	เรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรม
15	ปัจฉิมนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียน สรุปร ทบทวน บทเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้แสดง ทักษะของตน เกี่ยวกับแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ 3. สรุพอภิปรายสิ่งที่ได้รับจาก การแสดงบทบาทสมมติ 4. ทดสอบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	- การซักถามและ อภิปรายเพื่อสรุปสิ่งที่ ได้รับจากกิจกรรม ต่าง ๆ - ทดสอบวัดแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์

หมายเหตุ แต่ละกิจกรรมใช้เวลา 50 นาที

แผนการสอนครั้งที่ 1

<u>เรื่อง</u>	การปรุมนิเทศ
<u>กิจกรรม</u>	-
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความคิดรวบยอด</u>	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นพฤติกรรมภายในที่ผลักดันให้บุคคลพยายามกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ประสบความสำเร็จ และปรับปรุงผลงานของตนเองให้อยู่ในระดับสูงอยู่เสมอ การเพิ่มหรือพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นสามารถกระทำได้หลายวิธี การแสดงบทบาทสมมติก็เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถเพิ่มหรือพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้สูงขึ้นได้
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยและสมาชิก 2. สร้างความคุ้นเคยระหว่างสมาชิกกับสมาชิกด้วยกัน 3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 4. เพื่อชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจวิธีการของการแสดงบทบาทสมมติ
<u>สื่อการเรียน</u>	แผนภูมิอธิบายความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
<u>การสอน</u>	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง 2. ให้สมาชิกแนะนำตนเอง 3. ผู้วิจัยอธิบายความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 4. ผู้วิจัยอธิบายการแสดงบทบาทสมมติ 5. เปิดโอกาสให้นักเรียนถามข้อสงสัย

แผนการสอนครั้งที่ 2

<u>เรื่อง</u>	ความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จจากการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งและพยายามที่จะเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ
<u>กิจกรรม</u>	"ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความคิดรวบยอด</u>	ความต้องการหรือความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จจากการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยที่จะต้องฝึกฝนและพยายามที่จะเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ทั้งจะต้องมีความอดทนไม่ย่อท้อต่อการเรียนหรือการทำงาน พยายามแก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้นด้วยตนเองอย่างสุดความสามารถ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อสร้างความรู้สึกรอดทนและความพยายามเอาชนะอุปสรรคในการเรียนหรือการทำงานเพื่อที่จะได้รับความสำเร็จ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้
<u>สื่อการเรียน</u>	1. เอกสารเรื่องสั้น การแสดงบทบาทสมมติ 2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาทสมมติ ได้แก่ กระดาษทำดอกไม้ ลวด ด้าย

การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

ก. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความหมายของคำว่า "ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น" ให้นักเรียนยกตัวอย่างประกอบความหมายของคำนี้

ข. ขั้นสอน

1. หาผู้สมัครเพื่อเตรียมตัวแสดง

2. แจกเอกสารบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่านและเตรียมตัวแสดง พร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
3. เริ่มแสดงบทบาทสมมติให้ผู้แสดงตามบทบาทของตน ให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงดู ใช้เวลา 10 - 20 นาที
4. ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์เรื่องที่ได้อ่าน
5. ให้นักเรียนทั้งหมดร่วมกันอภิปราย และสรุปในหัวข้อต่อไปนี้
 - 5.1 คารณและสมใจ เป็นคนอย่างไร
 - 5.2 สมมติว่านักเรียนเป็นคารณ เมื่อทำดอกไม้ไม่ได้จะกระทำเช่นเดียวกับคารณหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - 5.3 สมมตินักเรียนเป็นสมใจ จะใช้วิธีแก้ปัญหาของตนเช่นเดียวกับสมใจหรือไม่ ถ้าไม่ให้นักเรียนมีวิธีอื่นอย่างไรบ้าง เพื่อให้งานนั้นเสร็จตามกำหนด
6. ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ในการทำงานหรือการเรียนของตนที่เคยเกิดปัญหาหรืออุปสรรค และนักเรียนแก้ปัญหาอย่างไร

ค. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับความหมายของคำว่า "ความพยายามในการทำงาน"

เอกสารที่แจกให้ผู้แสดงบทบาทสมมติ

คารณและสมใจ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ทั้งสองอยู่ห้องเดียวกันและเป็นเพื่อนที่สนิทสนมกันมาก วันหนึ่งในชั่วโมงการงาน ครูได้สอนให้นักเรียนประดิษฐ์ดอกไม้จากกระดาษเช็ดหน้า หลังจากครูได้อธิบายวิธีทำพร้อมทั้งแสดงให้ดูแล้ว ครูก็สั่งให้นักเรียนทำมาส่งคนละ 2 ดอกในตอนท้ายชั่วโมง ทั้งคารณและสมใจต่างก็ไม่ถนัดทางด้านฝีมือประเภทนี้ เมื่อลงมือทำไปได้สักครู่ คารณก็รู้สึกโมโหที่ทำได้ไม่ดีจึงขว้างกระดาษทิ้ง แล้วเอานั่งสี้อ่านเล่นมาอ่านแทน ส่วนสมใจซึ่งก็ทำไม่ได้เช่นเดียวกันได้ลุกไปหาสนุ่ย ซึ่งเป็นผู้ที่มี

ความสามารถทางด้านนี้ เป็นพิเศษ สุนีย์จึงช่วยสอนสมาธิให้ค่อย ๆ ลองทำดู ซึ่งตอนแรกสมาธิทำไม่ค่อยได้ แต่หลังจากที่สมาธิได้พยายามทำใหม่ หลาย ๆ ครั้งก็สามารถทำได้เหมือนคนอื่น ๆ

ใกล้หมดเวลาครูก็เรียกให้นักเรียนนำดอกไม้มาส่ง ปรากฏว่ามีอารณีเพียงคนเดียวที่ไม่ให้ทำ โดยอ้างเหตุผลว่าทำไม่ได้ ครูจึงเรียกสมาธิลุกขึ้นมาถามว่าสมาธิทำได้อย่างไร เมื่อสมาธิเล่าวิธีการของตนให้เพื่อนฟัง ครูก็ชมเชยสมาธิว่ามีความเพียรพยายามดีมาก แล้วครูก็สอนให้คารณีเอาอย่างสมาธิ ให้คารณีนำดอกไม้ส่งตอนเลิกเรียน

ให้นักเรียนแสดงเป็นครูสอนวิชาการงาน คารณี สมาธิ สุนีย์ และเพื่อน ๆ ร่วมห้อง ตามบทบาทที่กำหนดให้

บทบาทของครูสอนวิชาการงาน

ฉันเป็นครูสอนวิชาการงานระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแห่งหนึ่ง วันหนึ่งฉันเข้าสอนวิชาการงาน สอนให้นักเรียนประดิษฐ์ดอกไม้จากกระดาษเช็ดหน้า หลังจากที่ฉันได้อธิบายวิธีการพร้อมทั้งแสดงให้ดูก็สั่งให้นักเรียนทำมาส่งคนละ 2 ดอกในตอนท้ายชั่วโมง พอใกล้หมดชั่วโมงนักเรียนทุกคนนำผลงานมาส่งยกเว้นคารณีคนเดียว ฉันถามคารณีว่าทำไมไม่ส่ง เธออ้างเหตุผลว่าทำไม่ได้ ฉันจึงเรียกสมาธิลุกขึ้นมาถามว่าสมาธิทำได้อย่างไร เมื่อสมาธิเล่าวิธีการของตนให้เพื่อนฟัง ฉันก็ชมเชยสมาธิว่ามีความเพียรพยายามดีมาก แล้วฉันก็สอนการณีให้เอาอย่างสมาธิ และสั่งให้คารณีนำดอกไม้มาส่งตอนเลิกเรียน

บทบาทของคารณี

ฉันชื่อ คารณี เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีเพื่อนสนิทชื่อสมาธิ ฉันและสมาธิไม่ชอบเรียนวิชาที่เกี่ยวกับงานฝีมือ เพราะไม่มีความสามารถทางด้านนี้ วันหนึ่งชั่วโมงการงาน ครูสอนให้ทำดอกไม้ประดิษฐ์และสั่งให้ส่งคนละ 2 ดอกภายในชั่วโมง ฉันลองทำตามที่คุณสอนก็ทำไม่ได้จึงขำกระดากหึง และเอาหนังสืออ่านเล่นขึ้นมาอ่าน พอท้ายชั่วโมงคุณครูถามฉันว่าทำไมไม่ส่ง ฉันตอบว่าทำไม่ได้ แต่ครูก็สั่งให้ฉันทำดอกไม้มาส่งตอนเลิกเรียน

บทบาทของสมใจ

ฉันชื่อ สมใจ เป็นเพื่อนสนิทของคารณ วันหนึ่งฉันทำดอกไม้ประดิษฐ์ตามที่ครูสอน
ฉันทำไม่ค่อยได้จึงถามสุนีย์ ซึ่งมีฝีมือทางด้านนี้ ฉันพยายามทำอยู่หลายครั้ง จนในที่สุดก็ทำได้
จนเพื่อน ๆ ชมว่าสวย พอใกล้หมดชั่วโมงฉันเอาดอกไม้ส่งครู ครูถามฉันว่า ฉันทำดอกไม้ได้
อย่างไร ฉันเล่าขั้นตอนและวิธีการแก้ปัญหาให้ฟัง ครูชมเชยฉันว่ามีความเพียรพยายามดีมาก
ทำให้ฉันดีใจมาก

บทบาทของสุนีย์

ฉันชื่อ สุนีย์ เป็นเพื่อนร่วมห้องกับคารณและสมใจ ฉันชอบเรียนวิชาการทำงาน วันหนึ่ง
ชั่วโมงการทำงานครูสอนให้ทำดอกไม้ประดิษฐ์ ฉันพยายามทำให้สวยที่สุด เพราะฉันมีความสามารถ
ด้านนี้ สมใจถามฉันว่าทำอย่างไรฉันจึงช่วยสอนและแนะนำให้เธอ

บทบาทของเพื่อน ๆ

พวกเรา เป็นเพื่อนร่วมห้องกับคารณ ในชั่วโมงการทำงานฉันตั้งใจฟังครูอธิบายขั้นตอน
ในการประดิษฐ์ดอกไม้ พอใกล้หมดชั่วโมงพวกเราก็มีผลงานส่งครู

แผนการลอนครั้งที่ 3

<u>เรื่อง</u>	ความปรารถนาที่จะได้รับ ความสำเร็จจากการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และความพยายามที่จะเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ
<u>กิจกรรม</u>	"ปราโมทย์"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความคิดรวบยอด</u>	ความพยายามที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่ยอมย่อท้อต่อความลำบาก พร้อมทั้งเอาชนะต่อปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ย่อมนำมาซึ่งความสำเร็จ ตามที่ตนปรารถนาหรือต้องการ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อสร้างความรู้สึกรอดทนและความพยายามเอาชนะอุปสรรคในการเรียน หรือการทำงานเพื่อที่จะได้รับความสำเร็จ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้
<u>สื่อการเรียน</u>	เอกสาร เรื่องสั้นการแสดงบทบาทสมมติ

การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

ก. ขั้นนำ

ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความต้องการหรือความปรารถนาของ
นักเรียน พร้อมทั้งให้นักเรียนยกตัวอย่างและบอกถึงการกระทำเพื่อจะได้
นำไปสู่ความสำเร็จนั้น ๆ

ข. ขั้นสอน

1. หาผู้สมัครเพื่อเตรียมตัวแสดง
2. แจกเอกสารบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่านและ เตรียมตัว
แสดง พร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อหา

3. เริ่มแสดงบทบาทสมมติให้ผู้แสดงตามบทบาทของตน สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจดู โดยใช้เวลา 10 - 20 นาที
4. ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์เรื่องที่ได้อ่าน
5. ให้นักเรียนทั้งหมดร่วมกันอภิปรายและสรุป เกี่ยวกับบทบาทการแสดงในหัวข้อต่อไปนี้
 - 5.1 ปราโมทย์เป็นคนอย่างไร
 - 5.2 ถ้านักเรียนเป็นปราโมทย์ นักเรียนจะทำเหมือนปราโมทย์หรือไม่ เพราะเหตุใด
 - 5.3 ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนของปราโมทย์ นักเรียนจะแนะนำปราโมทย์อย่างไร
 - 5.4 นักเรียนเห็นด้วยกับคำพูดของแม่ปราโมทย์หรือไม่ เพราะเหตุใด

ค. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดและสิ่งที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ

เอกสารที่แจกให้ผู้แสดงบทบาทสมมติ

ปราโมทย์, ชัยวัฒน์, สาธิต และพิชิต เป็นเพื่อนที่เรียนห้องเดียวกันในชั้น ม.2 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ในทั้ง 4 คนนี้ ยกเว้นปราโมทย์คนเดียวที่ไม่ได้เป็นนักกรีฑาของโรงเรียน ฉะนั้น ในตอนเย็นหลังโรงเรียนเลิก ชัยวัฒน์, สาธิต และพิชิต ต้องซ้อมกรีฑา ทุกวัน เพราะจะต้องไปแข่งขันกับโรงเรียนต่าง ๆ อยู่เป็นประจำ

ปราโมทย์ ซึ่งไม่ได้เป็นนักกรีฑาเหมือนเพื่อนจึงคิดอยากจะเป็นบ้าง แต่ก็สนใจเพราะตนเองไม่มีความสามารถในการวิ่ง ซึ่งใจจริงแล้ว ปราโมทย์อยากจะเป็นนักกรีฑาของโรงเรียนเหมือนกับเพื่อน จนกระทั่งอยู่มาวันหนึ่ง เขาทั้ง 4 คน ก็ได้จับกลุ่มคุยกันถึงเรื่องการวิ่ง และทุกคนก็บอกปราโมทย์ว่า "อยากจะให้นายเป็นนักวิ่งเหมือน ๆ กับพวกเรา" ปราโมทย์บอกว่า "เราวิ่งไม่เร็ว และแล้วชัยวัฒน์ก็แนะนำว่า "ไม่มีใครวิ่งเร็วมาแต่กำเนิดหรอก นายต้องพยายามทำวิ่งทุก ๆ วัน มันก็จะเร็วขึ้นเอง" เมื่อปราโมทย์ได้ฟังดังนั้นก็คิดอยู่ในใจว่าเราจะต้องเป็น

นักกรีฑาให้ได้ ดังนั้น หลังจากโรงเรียนเลิกปราโมทย์จึงหัดวิ่งคนเดียวทุกวัน จนกระทั่งถึงวันแข่งกีฬาของโรงเรียน ปราโมทย์ได้เป็นตัวแทนของสี่และวิ่งไถ่ชนะเลิศ ครูพลที่ควบคุมนักกรีฑาของโรงเรียนจึงบอกให้ปราโมทย์มาเป็นนักกรีฑาของโรงเรียน เมื่อปราโมทย์รู้ว่ตนเองได้เป็นนักกรีฑาของโรงเรียนจึงดีใจมาก กลับบ้านไปเล่าให้แม่ฟัง แม่จึงให้กำลังใจว่า "ดีแล้วแหละลูก นี่แหละเป็นผลของความพยายามของลูก จึงทำให้ลูกสำเร็จตามความต้องการของลูก คนเราถ้าต้องการจะทำอะไรให้ได้ตามที่คิด ก็จะต้องใช้ความพยายามไม่ย่อท้อต่อความลำบากต่าง ๆ มันจึงจะสำเร็จได้"

บทบาทของปราโมทย์

ฉันชื่อ ปราโมทย์ เรียนอยู่ชั้น ม 2 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง มีเพื่อนที่สนิทกันอยู่ 3 คน คือ ชัยวัฒน์, สาริต, และพิชิต เพื่อนทั้ง 3 คนนี้ เขาเป็นนักกรีฑาของโรงเรียน ทำให้ฉันอยากเป็นนักกรีฑาของโรงเรียนเหมือนกับเขาบ้าง แต่ก็สนใจเพราะฉันวิ่งไม่เร็ว วันหนึ่งฉันพบเพื่อนทั้ง 3 คนนี้ เขาคุยกันเรื่องการแข่งขันและเขาก็บอกฉันว่า "อยากให้ฉันเป็นนักวิ่งเหมือนกับเขา" ฉันบอกว่า "ฉันวิ่งไม่เร็ว" และชัยวัฒน์ก็แนะนำฉันว่า "ไม่มีใครวิ่งเร็วมาแต่กำเนิดหรอก จะต้องหัดวิ่งทุก ๆ วันมันก็จะเร็วขึ้นเอง" เมื่อฉันได้ฟังดังนั้นก็พยายามหัดวิ่งทุกวันหลังเลิกเรียน จนได้เป็นตัวแทนในการแข่งขันกีฬา เมื่อลงแข่งกีฬาปรากฏว่าฉันวิ่งไถ่ชนะเลิศ ครูพลที่ควบคุมนักกรีฑาของโรงเรียนได้บอกให้ฉันเป็นนักกรีฑาของโรงเรียน ฉันดีใจมากจึงไปเล่าให้แม่ฟัง

บทบาทของชัยวัฒน์

ฉันชื่อ ชัยวัฒน์ เรียนอยู่ชั้น ม.2 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ฉันเป็นนักกรีฑาของโรงเรียน มีเพื่อน 3 คน คือ สาริต, พิชิต ซึ่งเป็นนักกรีฑาเหมือนกับฉัน ส่วนอีกคนไม่ได้เป็นนักกรีฑา คือ ปราโมทย์ วันหนึ่ง เราทั้ง 4 คน คุยกันถึงเรื่องการแข่งขัน ซึ่งเรา 3 คน อยากจะให้ปราโมทย์เป็นนักวิ่งของโรงเรียนด้วย แต่ปราโมทย์บอกว่าเขาวิ่งไม่เร็ว ฉันจึงแนะนำว่า "ไม่มีใครวิ่งเร็วมาแต่กำเนิดหรอก จะต้องหัดวิ่งทุกวันหรือเป็นประจำถึงจะวิ่งเร็วขึ้น"

บทบาทของสาธิต

ฉันชื่อ สาธิต อยู่ชั้น ม.2 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ฉันเป็นนักกรีฑาของโรงเรียน ฉันมีเพื่อน 3 คน เป็นนักกรีฑาเหมือนฉัน 2 คน คือ ชัยวัฒน์ และพิชิต ซึ่งอีกคนหนึ่งไม่ได้เป็นนักกรีฑา คือ ปราโมทย์ ฉันอยากให้ปราโมทย์เป็นนักกรีฑาเหมือนฉัน จึงบอกกับปราโมทย์ แต่ปราโมทย์ตอบว่า เขาวิ่งไม่เร็ว

บทบาทของพิชิต

ฉันชื่อ พิชิต อยู่ชั้น ม.2 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ฉันเป็นนักกรีฑาของโรงเรียน ฉันมีเพื่อน 3 คน เป็นนักกรีฑาเหมือนฉัน 2 คน คือ ชัยวัฒน์ และสาธิต ส่วนอีกคนหนึ่งไม่ได้เป็นนักกรีฑา คือ ปราโมทย์ ฉันจึงบอกปราโมทย์ว่า เราอยากให้นายเป็นนักกรีฑาเหมือนกับเรา แต่ปราโมทย์ตอบว่า "เราวิ่งไม่เร็ว"

บทบาทของแม่

ฉันเป็นแม่ของปราโมทย์ วันหนึ่ง ปราโมทย์มาแล้วให้ฟังว่าเขาเป็นนักกรีฑาของโรงเรียนแล้ว ซึ่งรู้สึกว่าเขาจะดีใจมาก ฉันก็เลยบอกเขาว่า 'ดีแล้วลูก นี่แหละเป็นผลของความพยายามของคุณ จึงทำให้ลูกประสบผลสำเร็จตามต้องการ คนเราถ้าต้องการจะทำอะไรให้ได้ตามที่คิด ก็จะต้องใช้ความพยายามไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคหรือความลำบากต่าง ๆ มันก็จะสำเร็จ"

แผนการสอนครั้งที่ 4

<u>เรื่อง</u>	ความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จจากการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งและพยายามที่จะเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ
<u>กิจกรรม</u>	"ปริศนา"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความคิดรวบยอด</u>	ความต้องการหรือความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จจากการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยที่จะต้องฝึกฝนและพยายามที่จะเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อสร้างความรู้สึกรอคอยและความพยายามเอาชนะต่ออุปสรรคในการเรียนหรือการทำงานเพื่อที่จะได้รับความสำเร็จ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้
<u>สื่อการเรียนรู้</u>	เอกสาร เรื่องสั้น การแสดงบทบาทสมมติ

การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

ก. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความต้องการหรือความปรารถนาของนักเรียนพร้อมทั้งให้นักเรียนยกตัวอย่างและบอกถึงการกระทำเพื่อจะได้นำไปสู่ความสำเร็จนั้น ๆ

ข. ขั้นสอน

1. หาผู้สมัครเพื่อเตรียมตัวแสดง
2. แจกเอกสารบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่าน และเตรียมตัวแสดงพร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อหา

3. เริ่มแสดงบทบาทสมมติ ให้ผู้แสดง แสดงตามบทบาทของตน สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจดู โดยใช้เวลา 10 - 20 นาที
4. ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์เรื่องที่ได้อ่าน
5. ให้นักเรียนทั้งหมดร่วมกันอภิปรายและสรุป เกี่ยวกับบทบาทแสดงในหัวข้อต่อไปนี้
 - 5.1 ปรีดา เป็นคนอย่างไร
 - 5.2 ถ้านักเรียนเป็นปรีดานักเรียนจะทำเหมือนปรีดาหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - 5.3 เพราะเหตุใดปรีดา จึงได้เป็นนายความ

ก. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดและสิ่งที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ

เอกสารที่แจกให้ผู้แสดงบทบาทสมมติ

ปรีดา เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ซึ่งมีตาชายพิการ มองไม่เห็นมาแต่กำเนิด ฐานะทางครอบครัวของปรีดาค่อนข้างยากจน พ่อเป็นกรรมกรรับจ้างทั่วไป แม่หาบขนมขาย ปรีดามีน้องอีก 2 คน เรียนอยู่ ป.3 และ ป.5 ปรีดาเป็นนักเรียนที่เรียนเก่งในห้องคนหนึ่ง จะสอบได้อันดับ 2 หรือ 3 ของห้องในทุก ๆ วิชาเสมอ จนทำให้เพื่อนร่วมห้องปรีดาบางคนเกิดความอิจฉาและเกลียดชังปรีดา ซึ่งมีอยู่ 2 คน คือ สมเกียรติ และ ประทีป อยู่มาวันหนึ่งตอนพักกลางวันในโรงอาหารของโรงเรียน สมเกียรติเห็นปรีดากำลังเดินอยู่จึงแกล้งเข้าไปเดินชนและกล่าวกับปรีดาว่า "ไ้บอด เองเดินยังไ้จะถูตาม้าตาเรือเสียข้างจิ" ปรีดาซึ่งเป็นนักเรียนที่สุภาพเรียบร้อยจึงกล่าวตอบว่า "ขอโทษครับ" แต่ในใจของปรีดาก็คิดว่า "เขาเห็นเราเป็นคนพิการจึงแกล้งได้แกล้งเอา แต่ไม่เป็นไรหรอกเราจะพยายามอดทนต่อไป" สมเกียรติซึ่งยังแกล้งปรีดาอย่างไม่สะใจจึงชวนประทีปขึ้นไปบนชั้นเรียนเพื่อที่จะไปขโมยหนังสือภาษาไทยที่จะเรียนในชั่วโมงต่อไปของปรีดาไปซ่อน กราบพอจะถึงชั่วโมงภาษาไทย ปรีดาชั้นเรียนหาหนังสือเพื่อจะเตรียมก่อนเรียน ปรากฏว่าหนังสือหายพอครูภาษาไทยเข้ามาปรีดา

จึงบอกครูว่าหนังสือหายตอนเทกเที่ยง ครูจึงซักถามว่าใครเห็นคนขโมยหนังสือของปรีดาไหม พ่อคือสมชายซึ่งเห็นสมเกียรติและประทีปขโมยจึงบอกครูว่าเห็นสมเกียรติและประทีปขโมยไป ครูจึงสอบถามสมเกียรติและประทีป ซึ่งทั้งสองก็ยอมรับและถูกทำโทษโดยครูเขียนบนละ 3 ที หลังจากเลิกเรียนวันนั้นสมเกียรติและประทีปก็คัดรอปรีดาเพื่อจะต่อว่ากันเมื่อเจอปรีดาจึงพูดว่า "ไ้บอกเองถือว่าเองเรียนเก่งหรือ เออ" เองกับเข้ามาดูกันว่าใครจะเรียนได้สูงกว่ากัน" ปรีดาได้ฟังดังนั้นก็ไม่ได้พูดอะไรเดินหนี และก็กึกอยู่ในใจว่า 'เอาละถึงแม้เราจะพิการและยากจนเราจะพยายามเรียนให้สูงที่สุด' ด้วยความคิดอันนี้อีก 10 ปีต่อมา ปรีดาก็กลายเป็นทนายความเพราะเรียนจบนิติศาสตร์ ส่วนสมเกียรติและประทีปนั้นเรียนอะไรก็ไม่จบเพราะกลายเป็นเก๊กเกรและเสียนาคตไปแล้ว

บทบาทของปรีดา

ฉันชื่อ ปรีดา ซึ่งตาชายพิการ เรียนอยู่ชั้น ม.1 กรอบครัวของฉันก่อนข้างยากจน พ่อเป็นกรรมกร แม่ทำขนมขาย ซึ่งทุกวันนี้ฉันต้องช่วยแม่ทำขนมก่อนมาโรงเรียนแม่เคยบอกฉันว่าอยากจะให้ฉันออกจากโรงเรียนจะได้มาช่วยขายขนมและอีกอย่างฉันก็ตาพิการด้วยกลัวว่าจะเป็นอุปสรรคในการเรียน ฉันจึงบอกแม่ว่าไม่เป็นไรหรอกครับผมจะพยายามเรียนให้มันงานทำอะไรก็ได้เอาเงินมาช่วยแม่ แม่จะให้ได้ไม่ต้องลำบากมาขายของ วันหนึ่งตอนพักกลางวันสมเกียรติได้แกล้งตีสอนฉัน และต่อว่าฉันว่า "ไ้บอกเองเคินยังโงะวุด เม้าตาเรือเสียบ้างซิ" แล้วฉันก็ขอโทษเขาเสร็จแล้วในชั่วโมงภาษาไทย สมเกียรติและประทีปก็แกล้งฉันโดยเอาหนังสือภาษาไทยไปซ่อน ฉันจึงไปบอกครูและสมชายก็บอกครูว่าสมเกียรติและประทีปเอาไปซ่อน จึงทำให้สมเกียรติและประทีปถูกเขียนบนละ 3 ที พอตกตอนเย็น สมเกียรติและประทีปจึงพูดกับฉันว่า "ไ้บอกเองถือว่าเองเรียนเก่งหรือ เออ" มาดูกันว่าใครจะเรียนสูงกว่ากัน" จึงทำให้ฉันเกิดความมานะอดทนถึงแม้ว่าจะตาพิการและพ่อแม่ยากจนก็ตาม จึงทำให้ฉันได้เรียนจบนิติศาสตร์และได้เป็นทนายความ

บทบาทของสมเกียรติ

ฉันทชื่อสมเกียรติ เป็นเพื่อนร่วมห้องของปรีดา ซึ่งฉันทเกลียดปรีดามาก วันหนึ่งตอนพัก กลาวันฉันทแกล้งเดินชนปรีดาและว่าปรีดาว่า "ไ้บอกเอวเกินย้งใจวะดูตาม้าตาเรือเสียข้างชี" แล้วปรีดาก็ขอโทษฉันท แต่ฉันทยังไม่สะใจจึงชวนประทีปไปขโมยหนังสือภาษาไทยของปรีดาไปซ่อน พอครูสอนวิชาภาษาไทยเข้ามาปรีดาจึงบอกครู ครูจึงสอบสวนและสมชายจึงบอกครูว่าฉันทและประทีปขโมยไป ครูจึงทำโทษโดยเขียนฉันทและประทีป 3 ที พอตอนเย็นโรงเรียนเลิกฉันทจึงบอกปรีดาว่า "ไ้บอกเองถือว่าเองเรียนเก่งหรือ เออ มาดูกันว่าไ้จะเรียนสูงกว่ากัน" หลังจากนั้นมาฉันทก็กลายเป็นคนเกเร เรียนอะไรก็ถูกไล่ออกจนเรียนอะไรก็ไม่จบ

บทบาทของประทีป

ฉันทชื่อประทีป เป็นเพื่อนร่วมห้องกับสมเกียรติ ปรีดา และสมชาย ฉันทเป็นเพื่อนสนิทของสมเกียรติและเกลียดย้งปรีดามาก จึงได้ร่วมกับสมเกียรติขโมยหนังสือของปรีดาไปซ่อนและถูกลงโทษโดยถูกเขียนคนละ 3 ที กับสมเกียรติ

บทบาทของแม่ปรีดา

ฉันทเป็นแม่ของปรีดา ซึ่งจะต้องทำขนมขายเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัวและส่งลูกเรียน 3 คน โดยเฉพาะปรีดาซึ่งเป็นคนโตและตาพิการข้างหนึ่ง ซึ่งใจจริงฉันทอยากให้ปรีดาออกจากโรงเรียนเพื่อจะได้มาช่วยขายขนม ทั้งนี้เพราะกลัวว่าปรีดาจะเรียนไม่ได้ดีเท่าที่ควร เพราะตาพิการข้างหนึ่งแต่ปรีดาเขาอยากเรียนจึงได้ให้เขาเรียน

บทบาทของสมชาย

ฉันทเป็นเพื่อนร่วมห้องของ ปรีดา สมเกียรติ ประทีป วันหนึ่งฉันทเห็นสมเกียรติกับประทีป ขโมยหนังสือภาษาไทยของปรีดาไปซ่อนฉันทจึงบอกครู จึงทำให้สมเกียรติกับประทีปถูกเขียนคนละ 3 ที

แผนการสอนครั้งที่ 5

<u>เรื่อง</u>	ความปรารถนาที่จะได้รับชัยชนะหรือทำให้ได้ผลดีกว่าคนอื่น
<u>กิจกรรม</u>	'ความสำเร็จของสุนทร'
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความคิดรวบยอด</u>	ในการที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ประสบความสำเร็จนั้น บุคคลจะต้องเป็นผู้ที่มีความปรารถนาที่จะได้รับชัยชนะในการทำกิจกรรมหรือประสบผลสำเร็จ รวมทั้งต้องทำให้การกระทำของตนดีกว่าคนอื่น ๆ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อให้นักเรียนใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ได้รับชัยชนะหรือทำให้ได้ผลดีกว่าคนอื่น

การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

ก. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำเร็จในการทำงาน ให้นักเรียนยกตัวอย่างว่า องค์ประกอบอะไรบ้างที่จะมีความสำคัญต่อความสำเร็จ หรือการได้รับชัยชนะ โดยผู้วิจัยคอยโยงกวน เมกิก้าให้ไปสู่การใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่

ข. ขั้นสอน

1. ทำผู้สมัคร เพื่อเตรียมตัวแสดง
2. แจกเอกสารและบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่าน และเตรียมตัวแสดง พร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
3. เริ่มแสดงบทบาทสมมติ ให้ผู้แสดงแสดงบทบาทของคน ให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงดู ใช้เวลา 10 - 20 นาที

4. ให้นักเรียนวิเคราะห์เรื่องที่ได้อ่าน
5. ให้นักเรียนทั้งหมดร่วมกันอภิปรายและสรุปในหัวข้อต่อไปนี้
 - 5.1 สุนทรเป็นคนอย่างไร
 - 5.2 ทำไมสุนทรจึงขึ้นไปอยู่ ห้อง 2/1 ได้
 - 5.3 ถ้านักเรียนเป็นสุนทร จะทำเหมือนสุนทรหรือไม่ เพราะเหตุใด

ก. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงสิ่งที่จะช่วยให้คนเราทำอะไรได้สำเร็จนั้น จะต้องใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่

เอกสารที่แจกให้ผู้แสดงบทบาทสมมติ

สุนทรเป็นนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ผลการเรียนของสุนทรนั้นอยู่ในระดับพอใช้ สุนทรจึงอยู่ห้องกลาง ๆ เพราะโรงเรียนนี้จัดนักเรียนเป็นห้องตามระดับผลการเรียน ถนัดจะอยู่ ห้อง 1/1, 1/2 เรียงตามลำดับ (สุนทรอยู่ห้อง 1/3) สุนทรมีเพื่อนอีกสองคน คือ จักรชัย และสุรัตน์ ซึ่งเพื่อนทั้งสองคนนี้อยู่ ห้อง ม.1/1 มีอยู่วันหนึ่ง จักรชัยและสุรัตน์ได้พบกับสุนทร จักรชัยได้พูดกับสุนทรว่า "อาทิตย์หน้าพวกเราจะไปเที่ยวน้ำตกกัน เราอยากจะชวนนายไปด้วย แต่กลัวเพื่อน ๆ จะหาว่าเรามีเพื่อนที่เรียนไม่ค่อยเก่ง" แล้วสุรัตน์ก็เสริมว่า "นี่เราไม่ได้ถูกหรือเยาะเย้ยนายหรอกนะ แต่เราอยากหวังว่านายคงเข้าใจเรานะ" เมื่อสุนทรได้ฟังดังนั้นก็คิดอยู่ในใจว่า "เรามันคนเรียนไม่เก่งหรือนี่ เราควรจะทำยังไงดีล่ะ เอาหละ เราจะใช้ความรู้ความสามารถของเราให้เต็มที่ในการเรียน" เมื่อคิดได้ดังนั้นแล้ว สุนทรจึงบอกจักรชัยและสุรัตน์ว่า "ไม่เป็นไรหรอกเพื่อน ขอบใจมาก และต่อไปนี้เราจะเรียนให้ดีขึ้นเพื่อจะให้ได้เก่งเหมือนเพื่อน หรือเก่งกว่าเพื่อน"

หลังจากนั้นมา สุนทรก็ตั้งใจเรียน วิชาอะไรที่ไม่เข้าใจก็สอบถามครูจนเป็นที่เข้าใจตลอดจนพยายามกลับไปทบทวนบทเรียน ทำแบบฝึกหัดในวิชาต่าง ๆ วิชาใดที่ได้คะแนนก็อยู่แล้ว ก็ทำให้ดียิ่งขึ้น วิชาใดที่ได้คะแนนน้อยก็ทบทวนและหาความรู้เพิ่มเติมให้มากขึ้น พอผลการสอบกลางภาคออกมา ปรากฏว่า สุนทรได้คะแนนเป็นที่ 1 ของห้อง และพอเรียนในเทอมที่สอง

สุนทรก็ได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองในการเรียนอย่างเต็มที่ ไม่แพ้เทอมแรก พอผลการสอบปลายภาคก็ปรากฏว่า สุนทรได้อันดับ 1 ซึ่งได้คะแนนมาก และพอขึ้น ม.2 สุนทรจึงได้เปลี่ยนห้องมาอยู่ ห้อง ม.2/1 ห้องเดียวกับ ฉัตรชัย และสุรัตน์

บทบาทของสุนทร

ฉันชื่อ สุนทร เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ห้อง ม.1/3 การเรียนของฉันอยู่ในระดับพอใช้ ฉันมีเพื่อนอีกสองคน คือ ฉัตรชัย และสุรัตน์ ซึ่งเขาเรียนเก่งกว่า เขายังสองจึงอยู่ ห้อง 1/1 วันหนึ่ง เขาทั้งสองพบกับฉันเขายกบอกว่า เขาอยากจะชวนฉันไปเที่ยวด้วย แต่เขากลัวว่าเพื่อน ๆ ของเขาจะหาว่าเขามีเพื่อนที่เรียนไม่เก่งอย่างฉัน ทำให้ฉันคิดว่าจะต้องใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการเรียน เพื่อที่จะได้เก่งเหมือนเขาหรือเก่งกว่าเขา ต่อจากนั้นมา ฉันก็ตั้งใจเรียนยิ่งขึ้น สิ่งไหนที่ไม่เข้าใจก็ถามครูจนเข้าใจ ตลอดจนบทพจนานุกรมเรียนอยู่เสมอ วิชาไหนที่ได้คะแนนน้อยฉันก็ทบทวนทำแบบฝึกหัดให้มากขึ้น และหาความรู้เพิ่มเติมโดยการอ่านหนังสือต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งฉันคิดว่าได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่แล้ว จนกระทั่งผลการสอบกลางภาคฉันได้ที่ 1 และการสอบปลายภาคก็ได้ที่ 1 ด้วยคะแนนที่สูง จนครูย้ายฉันไปอยู่ ห้อง ม.2/1 ซึ่งเป็นห้องเดียวกับ ฉัตรชัย และสุรัตน์

บทบาทของฉัตรชัย

ฉันชื่อ ฉัตรชัย เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ห้อง ม.1/1 ซึ่งเป็นห้องที่นักเรียนเรียนเก่งหรือคะแนนสูง ฉันมีเพื่อนอีกสองคน คือ สุรัตน์ ซึ่งเรียนห้องเดียวกับฉัน และสุนทร เรียนอยู่ห้อง ม.1/3 วันหนึ่ง ฉันและเพื่อน ๆ ร่วมห้องนักกันจะไปเที่ยวน้ำตก ซึ่งใจจริงฉันอยากจะชวนสุนทรไปด้วย แต่ก็กลัวเพื่อนร่วมห้องจะหาว่ามีเพื่อนเรียนไม่เก่ง และในวันเดียวกันนั้นฉันและสุรัตน์ก็พบกับสุนทร ฉันจึงบอกสุนทรว่า "เราอยากจะชวนนายไปเที่ยวน้ำตกด้วย แต่ก็กลัวเพื่อน ๆ จะหาว่าเรามีเพื่อนที่เรียนไม่เก่ง"

บทบาทของสุรัตน์

ฉันชื่อ สุรัตน์ เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ห้อง ม 1/1 ซึ่งเป็นห้องที่นักเรียนเรียนเก่ง ฉันมีเพื่อนอีกสองคน คือ จักรชัย และสุนทร ซึ่งจักรชัยนั้นอยู่ห้องเดียวกับฉัน แต่สุนทรอยู่ห้อง ม.1/3 ฉันและจักรชัยกับเพื่อนร่วมห้องจะไปเที่ยวน้ำตกกันในอาทิตย์หน้า ฉันก็อยากจะชวนสุนทรไปด้วย แต่เกรงว่าเพื่อนจะนึกตำหนิว่าฉันมีเพื่อนที่เรียนไม่เก่ง และในวันหนึ่งก่อนไปเที่ยว ฉันและจักรชัยได้พบกับสุนทร ซึ่งจักรชัยพูดกับสุนทรว่า "เราอยากจะชวนนายไปเที่ยวน้ำตกด้วย แต่กลัวเพื่อน ๆ จะหาว่าเรามีเพื่อนที่เรียนไม่เก่ง" แล้วฉันก็เสริมว่า "เราไม่ได้ถูกหรือเยาะเย้ยนายหรอกนะ แต่เราอายเขา หวังว่านายคงเข้าใจ"

แผนการสอนครั้งที่ 6

<u>เรื่อง</u>	การทำงานหรือการเรียนรู้ต้องปรับปรุงผลงานของตนเองให้อยู่ในระดับสูง
<u>กิจกรรม</u>	"นักฟุตบอลตัวอย่าง"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความคิดรวบยอด</u>	การกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเมื่อถึงระดับหรือได้มาตรฐานที่ดีแล้ว บุคคลจะต้องรักษามาตรฐานการกระทำที่ได้นั้นไว้ให้คงอยู่ตลอดไป หรือให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยการฝึกหัด ฝึกซ้อม หรือฝึกทักษะนั้น ๆ อยู่เสมอ อันเป็นลักษณะหนึ่งของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อให้นักเรียนได้ปรับปรุงผลงานของตนเองให้อยู่ในระดับสูง
<u>สื่อการเรียน</u>	เอกสาร เรื่องสั้นการแสดงบทบาทสมมติ

การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

ก. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความสำเร็จในการทำงานหรือในการเรียน เมื่อคนเราประสบผลสำเร็จในการทำงานหรือการเรียนแล้ว เราจะรักษาผลอันนั้นไว้ได้อย่างไร

ข. ขั้นสอน

1. หาผู้สมัครเพื่อเตรียมตัวแสดง
2. แจกเอกสารและบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่าน และเตรียมตัวแสดง พร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
3. เริ่มแสดงบทบาทสมมติ ให้ผู้แสดง แสดงบทบาทของตน ให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงดู ใช้เวลา 10 - 20 นาที

4. ให้นักเรียนวิเคราะห์เรื่องที่ได้อ่าน
5. ให้นักเรียนทั้งหมดร่วมกันอภิปรายและสรุปในหัวข้อต่อไปนี้
 - 5.1 สมปองเป็นคนอย่างไร
 - 5.2 ถ้านักเรียนเป็นสมปองจะกระทำเหมือนสมปองหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - 5.3 สิ่งที่ทำให้สมปองกลับมาเป็นที่ยอมรับของครูและเพื่อน ๆ กืออะไร

ค. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงวิธีการรักษามาตรฐานในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้อยู่ตลอดไป

เอกสารที่แจกให้ผู้แสดงบทบาทสมมติ (ผักฟ๓ม๑๓๑๖๑๐๖)

โรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง โรงเรียนนี้มีชื่อเสียงทางด้านกีฬาฟุตบอล ซึ่งถ้าแข่งขันกับโรงเรียนไหนก็จะชนะทุกครั้ง จนเป็นที่ยอมรับของโรงเรียนใกล้เคียง เพราะนักฟุตบอลของโรงเรียนนี้มีความสามารถมาก โดยเฉพาะ สมปอง ซึ่งเป็นศูนย์หน้าของทีม เป็นผู้ที่ครูผู้ฝึกสอนและเพื่อนร่วมทีมทุกคนยอมรับในความสามารถของเขา เพราะไปแข่งที่ไหน สมปองจะเป็นผู้ที่ทำประตูได้ทุกครั้ง อันเป็นผลที่ทำให้ทีมของโรงเรียนประสบความสำเร็จเสมอมา จึงทำให้สมปองเป็นที่ยกย่องชมเชยของครูและเพื่อน ๆ ทุกคน จนทำให้สมปองหลงตัวเองว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถที่ไม่มีใครจะสู้ได้

ในเวลาต่อมา ทางกลุ่มโรงเรียนได้จัดให้มีการแข่งขันกีฬากลุ่ม ฉะนั้น ทางโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่มจึงเริ่มฝึกซ้อมนักกีฬาของตน และทีมฟุตบอลโรงเรียนของสมปองก็ลงซ้อมทุกวัน แต่ปรากฏว่าสมปองไม่ค่อยซ้อม โดยพยายามหลบหลีกและหาข้อแก้ตัวเสมอ เช่น อ้างกับครูผู้ฝึกสอนว่าไม่ค่อยสบาย หง ๑ ที่ตัวเองก็สบายดี หรือบางครั้งก็อ้างว่าจะต้องไปธุระบ้าง จนเป็นที่เบื่อบุหน้าย และรำคาญของครูผู้ฝึกสอนและเพื่อน ๆ ร่วมทีม จนกระทั่งเหลืออีก 1 วัน ครูผู้ฝึกสอนประกาศรายชื่อ นักฟุตบอลตัวจริงที่จะลงแข่งขันนัดแรก ปรากฏว่าไม่มีชื่อสมปอง มีแต่ชื่อเป็นตัวสำรอง จึงทำให้สมปองรู้สึกไม่พอใจครูผู้ฝึกสอน แต่ก็ไม่แสดงกิริยาอาการอะไรออกมา ได้แต่ซึมเศร้าไม่ยอม

ถูกกับใคร พอถึงชั่วโมงพละ ครูผู้ฝึกสอนฟุตบอลเป็นผู้สอน ก็สังเกตเห็นกิริยาอาการของสมปอง ก็เข้าใจได้ทันที จึงเข้าไปบอกลบใจว่า "การที่ครูไม่เอาเธอเป็นตัวจริงนั้นเพราะว่าเธอขาดซ้อมบ่อย คนเราถึงแม้ว่าจะมีความสามารถสูงอย่างไร แต่ถ้าไม่ฝึกฝนหรือฝึกซ้อมทบทวนทักษะต่าง ๆ อยู่เสมอ ความสามารถที่มีอยู่ก็ย่อมจะลดลงไปเรื่อย ๆ"

เมื่อสมปองได้ฟังดังนั้นก็เข้าใจทันทีว่า การที่ครูไม่เอาเขาลงนั้นเพราะตนเองไม่ค่อยได้ซ้อม พยายามหลบหลีกและหาข้ออ้างเสมอ สมปองจึงตอบครูผู้ฝึกไปว่า "ครั้งต่อไปผมจะไม่ขาดซ้อมอีกแล้ว" ครูผู้ฝึกจึงตอบว่า "ดีแล้วแหละ คนเราถึงแม้ว่าจะมีความสามารถสูง แต่ถ้าขาดการฝึกหัด ฝึกซ้อมทบทวนทักษะต่าง ๆ หรือไม่ปรับปรุงความสามารถของตนที่มีอยู่ ก็ย่อมจะทำให้ความสามารถนั้น ๆ ลดลงหรือสูญสิ้นไม่ได้"

จากนั้นมา สมปองไม่เคยขาดซ้อมเลยและก็ได้ลงเป็นตัวจริงทุกครั้งที่มีการแข่งขัน ซึ่งสมปองก็เล่นได้ดีทุกครั้ง จนทำให้ทีมชนะในการแข่งขันเสมอมา และสมปองก็เป็นที่ยอมรับของครูและเพื่อน ๆ เหมือนเดิม

บทบาทของสมปอง

ฉันชื่อ สมปอง เป็นนักฟุตบอลของทีมโรงเรียน ซึ่งฉันคิดว่าฉันเป็นนักฟุตบอลที่เก่งที่สุดในทีม เพราะเวลาที่มีการแข่งขันฉันยังประตู่ให้ทีมเสมอ จนทีมได้ชัยชนะตลอดมา ฉันจึงเป็นที่ยอมรับของครูและเพื่อน ๆ อย่างมาก ครั้นจะถึงเวลาแข่งก็พากันลุ่มโรงเรียนฉันคิดว่าไม่จำเป็นต้องซ้อมมากเพราะถือว่าเก่งแล้ว ฉันจึงหลบหลีกเสมอมา แต่เวลาประกาศรายชื่อตัวจริงที่จะแข่งขัน ปรากฏว่าไม่มีชื่อฉัน ฉันรู้สึกเสียใจมาก แต่ก็ไม่ได้แสดงออกอย่างไร เพียงแต่ซึมเศร้า จนในชั่วโมงพละครูผู้ฝึกจึงเข้ามาบอกว่า ที่ฉันไม่ได้เป็นตัวจริงนั้นเพราะฉันขาดซ้อมบ่อย ร่างกายไม่สมบูรณ์เต็มที่พละกำลังซ้อมไม่มี ฉันจึงคิดได้และต่อจากนั้นมาฉันลงซ้อมไม่เคยขาด แล้วก็ได้ลงเป็นตัวจริงทุกครั้ง ซึ่งฉันก็เล่นได้ดีทุกครั้งจนทีมมีชัยชนะเสมอมา และฉันก็เป็นที่ยกย่องชมเชยของครูและเพื่อนร่วมทีมเหมือนอย่างแต่ก่อน

บทบาทของครูผู้ฝึก

ฉัน คือ ครูสอนวิชาพลและเป็นผู้ฝึกสอนนักฟุตบอลทีมโรงเรียน ทีมฟุตบอลของโรงเรียนฉันเก่งมาก จนเป็นที่ยอมรับของทีมโรงเรียนต่าง ๆ ในบริเวณใกล้เคียง ทั้งนี้เพราะนักฟุตบอลของทีมฉันมีความสามารถเฉพาะตัวสูงมากโดยเฉพาะ สมปอง ซึ่งเป็นศูนย์หน้าของทีม แต่พอให้ลงซ้อมเพื่อแข่งขันก็หากลุ่มปรากฏว่า สมปองไม่ค่อยลงซ้อมข เกซ้อมเป็นประจำ ฉันจึงไม่ยอมให้สมปองลงเป็นตัวจริง และได้แนะนำสมปองว่า ถึงแม้ว่าเราจะมีความสามารถสูง แต่ถ้าไม่รู้จักฝึกซ้อม ฝึกหัด หรือหาบทหนักจะปรับปรุงวิธีการเล่นให้ดีขึ้น ความสามารถที่มีอยู่ก็จะลดลงต่อจากนั้นมา สมปองก็ไม่เคยขาดซ้อมและฉันก็ได้ให้ลงเป็นตัวจริงทุกครั้ง ซึ่งสมปองก็เล่นได้ดีทุกครั้ง ฉันจึงยกย่องชมเชยสมปองอยู่เสมอ

บทบาทของเพื่อนร่วมทีม

พวกเราเป็นเพื่อนร่วมทีมฟุตบอลกับสมปอง ซึ่งพวกเราลงซ้อมตามคำสั่งของครูผู้ฝึกตลอดมา แต่สมปองในตอนแรกไม่ค่อยลงซ้อม พวกเราจึงเบื่อกันและรำคาญ แต่ในตอนหลังสมปองลงซ้อมทุกวันและเล่นได้ดีทุกครั้ง จนทำให้ทีมเราชนะอยู่เสมอ พวกเราจึงรู้สึกชื่นชมและยอมรับในความสามารถของสมปอง

แผนการสอนครั้งที่ 7

<u>เรื่อง</u>	ความมีอิสระในการแสดงออกและการทำงาน
<u>กิจกรรม</u>	' ผลงานของสมชัย'
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความคิดรวบยอด</u>	ในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือกิจกรรมอะไรก็ตาม ในบางครั้งบุคคลจะต้องมีความอิสระในการคิดและการกระทำ ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นได้ใช้ความคิดความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อให้นักเรียนรู้จักความมีอิสระในการแสดงออกและการทำงาน
<u>สื่อการเรียนรู้</u>	1. เอกสารเรื่องสั้น การแสดงบทบาทสมมติ 2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาทสมมติ เช่น ภาพผลไม้, ภาพดารานักแสดง, ภาพวิว

การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

ก. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการทำงาน ใครบ้างที่ชอบทำงานคนเดียว ใครบ้างที่ชอบทำงานเป็นกลุ่ม ให้นักเรียนวางแผนยกตัวอย่าง

ข. ขั้นสอน

1. หาผู้สมัครเพื่อเตรียมตัวแสดง
2. แจกเอกสารบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่าน และเตรียมตัวแสดง พร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
3. เริ่มแสดงบทบาทสมมติให้ผู้แสดงแสดงตามบทบาทสมมติ ให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงดู ใช้เวลา 20 - 30 นาที

4. ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์เรื่องที่ได้อ่าน
5. ให้นักเรียนทั้งหมดร่วมกันอภิปรายและสรุปในหัวข้อต่อไปนี้
 - 5.1 คู่ระหว่าง สมศักดิ์และสุทิน เป็นอย่างไร ทำไมจึงต่างคนต่างวาดภาพ
 - 5.2 คู่ระหว่าง ปราณีและสายรัก เป็นอย่างไร ทำไมภาพวิวที่วาดออกมาจึงไม่สวย
 - 5.3 ทำไมสมชัยจึงทำงานคนเดียว และภาพของสมชัยจึงสวยกว่าคนอื่น
6. ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ในการทำงานหรือกิจกรรมของตนเอง ที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น หรือทำคนเดียว ว่ามีความรู้สึกอย่างไร

ก. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงคุณค่าของความร่วมมือสระในการแสดงออกและการทำงาน

เอกสารที่แจกให้ผู้สังเกตบทบาทสมมติ

ในชั้นเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง เป็นวิชาศิลปะ ซึ่งครูได้สอนวิชาการวาดภาพจบลงแล้ว ได้มอบงานให้นักเรียนทำเป็นการบ้าน โดยนักเรียนจะจับคู่กันทำ หรือทำคนเดียวก็ได้ ก็ปรากฏว่า มีนักเรียนจับคู่กันบ้าง ทำงานคนเดียวบ้าง งานที่ครูสั่ง คือ ให้นักเรียนจับคู่กันหรือจะคนเดียวก็ได้วาดภาพอะไรก็ได้ ขนาด 20" x 15" มาส่งในชั่วโมงหน้า หลังจากให้นักเรียนทุกคนเข้าใจดีแล้วก็ปรากฏว่ามีนักเรียน คือ สมศักดิ์ และสุทิน ซึ่งจับคู่กันก็มาตกลงกันว่า จะวาดภาพอะไรดี ซึ่งสมศักดิ์จะวาดภาพวิว แต่สุทินจะวาดภาพคารา ทั้งสองคนเถียงกันเป็นเวลานานก็ตกลงกันไม่ได้ แต่ในที่สุดก็ต่างคนต่างวาดมา ซึ่งกันทั้งสองก็ไม่มี ความสบายใจเลย เพราะกลัวเพื่อนจะโกรธและครูจะตำหนิ ทั้งสองคนจึงวาดไม่ได้ดีเท่าที่ควร

ส่วนอีกคู่หนึ่งที่เถียงกันว่าจะวาดภาพอะไรดี คือ ปราณีและสายรัก ซึ่งปราณีจะวาดภาพวิว แต่สายรักจะวาดภาพแจกันดอกไม้ แต่ในที่สุด สายรักก็ยอมปราณี และเมื่อลงมือวาดภาพ

นั้นสายรักจะซอกอยู่เสมอ เช่น ถ้าตรงนี้ไม่น่าจะเป็นนก หรือตรงนี้น่าจะเป็นต้นไม้ ซึ่งทำให้
ปราณีไม่มีสมาธิและอิสระในการวาดเลย จึงทำให้ภาพนั้นไม่สวยเท่าที่ควร

สำหรับสมชัยซึ่งไม่ได้จับคู่กับใคร เมื่อกลับถึงบ้านก็คิดว่าจะวาดภาพอะไรดี ในที่สุดก็
ตัดสินใจวาดภาพผลไม้โดยไปซื้อสับปะรดมาผลหนึ่ง แล้วก็ลงมือวาดด้วยความสบายใจและความ
ประณีต

พอถึงชั่วโมงศิลปะอีกครั้ง ทุกคนหรือทุกคู่ก็นำภาพของตนมาส่ง โดยนำมาแสดงที่หน้าห้อง
ผลปรากฏว่า ภาพของสมชัยสวยงามที่สุด แล้วครูก็ให้นักเรียนแต่ละคนหรือแต่ละคู่อธิบายถึง
วิธีการและความรู้สึกในการทำงานของตน แล้วครูจึงอธิบายสรุปว่า การทำงานบางครั้งจะต้อง
มีอิสระในการใช้ความคิดและการกระทำของตนเองอย่างเต็มที่ จึงจะทำให้ผลงานออกมาอย่าง
ประณีตและสวยงาม

บทบาทของครูสอนวิชาศิลปะ

ฉันเป็นครูสอนวิชาศิลปะระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในชั่วโมงหนึ่งฉันได้สอนวิธีการ
วาดภาพแล้วส่งให้นักเรียนวาดภาพมาส่งในชั่วโมงต่อไป โดยนักเรียนจะจับคู่กันหรือคนเดียวก็ได้
วาดภาพอะไรมาส่งก็ได้ ขนาด 20" x 15" ซึ่งปรากฏว่านักเรียนจับคู่กันบ้าง ทำงานคนเดียวบ้าง
เช่น สมชัย ทำงานคนเดียว และพอถึงชั่วโมงต่อมาทุกคนก็นำผลงานของตนเองมาส่ง ปรากฏว่า
ของสมชัยสวยงามที่สุด และฉันก็ให้นักเรียนแต่ละคู่หรือแต่ละคนอธิบายวิธีการทำงานและความ
รู้สึกของตน แล้วฉันจึงสรุปให้ฟังว่า ในการทำงานบางครั้งเราจะต้องมีอิสระในการใช้ความคิด
ความสามารถ และการกระทำของตนเอง จึงจะทำให้ผลงานออกมาอย่างประณีตและสวยงาม

บทบาทของสมศักดิ์

ฉันชื่อ สมศักดิ์ ในชั่วโมงศิลปะฉันได้จับคู่กับสุทิน แล้ววาดภาพส่งครูในชั่วโมงหน้า
ซึ่งฉันคิดว่าวาดภาพวิว แต่สุทินจะวาดภาพดาราร เราจึงตกลงกันไม่ได้ ฉันจึงตัดสินใจวาดภาพวิว
ในขณะที่ฉันวาดภาพวิวนี้รู้สึกไม่สบายใจเลย เพราะกลัวเพื่อนจะโกรธและครูอาจจะตำหนิได้
จึงทำให้ฉันไม่มีสมาธิและรู้สึกไม่มีอิสระเลยในการวาด เพราะต้องคอยกังวลถึงสุทินและครู

บทบาทของสุทิน

ฉันชื่อ สุทิน ได้จับคู่กับสมศักดิ์เพื่อวาดภาพส่งครู ซึ่งฉันอยากรวาดภาพเรา แต่สมศักดิ์อยากวาดภาพวิว เราตกลงกันไม่ได้ฉันจึงตัดสินใจวาดภาพเขา ในตอนที่ฉันวาดภาพการานั้นรู้สึกไม่สบายใจ เพราะกลัวเพื่อนจะโกรธและครูจะตำหนิได้ จึงทำให้ฉันไม่มีสมาธิและรู้สึกไม่มีอิสระในการวาด เพราะต้องคอยกังวลถึงสมศักดิ์และครู

บทบาทของปราณี

ฉันชื่อ ปราณี ได้จับคู่กับสายรักเพื่อวาดภาพส่งครูในช่วงโมงศิลปะ ฉันคิดว่าจะวาดภาพวิว แต่สายรักต้องการวาดภาพแจกันดอกไม้ ซึ่งในที่สุด สายรักก็ยอมให้ฉันวาดภาพวิวด้วยความไม่พอใจนัก ในตอนที่เราวาดภาพวิวกันนั้น สายรักก็จะติอยู่เสมอ เช่น กวจะเอานกไว้ตรงนี้ หรือไม้กับดอกไม้ตรงนั้นน่าจะเป็นต้นไม้ เป็นต้น จึงทำให้ฉันไม่มีอิสระในการวาดเท่าที่ควร ภาพวาดที่ออกมาจึงไม่เป็นไปตามที่ฉันคิดหรือตั้งใจไว้

บทบาทของสายรัก

ฉันชื่อ สายรัก ได้จับคู่กับปราณีเพื่อวาดภาพส่งครู ซึ่งฉันอยากวาดภาพแจกันดอกไม้ แต่ปราณีอยากวาดภาพวิว ฉันจึงตามใจปราณีทั้ง ๆ ที่ฉันไม่ชอบภาพวิว แต่เพื่อตัดความรำคาญที่จะต้องมาเถียงกัน ในตอนที่ปราณีวาดภาพนั้นรู้สึกว่ายากกว่าฉันไม่ชอบเลยจึงติปราณีอยู่เสมอ เช่น ตรงนี้ควรจะเป็นนก หรือตรงนี้ควรจะเป็นต้นไม้ จนกระทั่งปราณีวาดภาพเสร็จ

บทบาทของสมชัย

ฉันชื่อ สมชัย ซึ่งไม่ได้จับคู่กับใครในการวาดภาพส่งครู เพราะฉันคิดว่าการทำงานบางสิ่งบางอย่างเราต้องใช้ความคิด ความสามารถของตัวเองอย่างเป็นอิสระ โภยกติฉันชอบวาดภาพผลไม้มาก จึงตัดสินใจวาดภาพสับปะรด ซึ่งในการวาดนี้ฉันมีความตั้งใจและความพอใจอย่างมาก จึงได้ใช้ฝีมือและความประณีตอย่างเต็มความสามารถ จึงทำให้ภาพของฉันสวยงามกว่าใคร ๆ

แผนการสอนครั้งที่ 8

<u>เรื่อง</u>	ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะต้องมีคุณลัษณ์ที่สำคัญประการหนึ่งคือ จะต้องมีความมุ่งมั่นในความสำเร็จ
<u>กิจกรรม</u>	"คอยโชค"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความคิดรวบยอด</u>	ในการที่จะทำกิจกรรมใดให้ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องมีความมุ่งมั่นในความสำเร็จนั้น ๆ จะต้องมีความพยายามและอดทนไม่ไปรอโชคชะตา
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักตั้งความหวังไว้ในอนาคต 2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่าการที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องมีความหวังในความสำเร็จนั้น ๆ ไม่ไปรอโชคชะตา
<u>สื่อการเรียน</u>	เอกสารเรื่องสั้นการแสดงบทบาทสมมติ

การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

ก. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับโชคชะตารากว่าคนเราถ้ารอโชคชะตาโดยไม่คิดทำอะไรเลย มันจะมีประโยชน์ไหม มันจะช่วยให้เราประสบความสำเร็จในกิจกรรมต่าง ๆ ได้หรือไม่

ข. ขั้นสอน

1. หาผู้สมัครเพื่อเตรียมตัวแสดง
2. แจกเอกสารบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่านและเตรียมตัวแสดง พร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

3. เริ่มแสดงบทบาทสมมติให้ผู้แสดงตามบทบาทของตนเองให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงดู ใช้เวลา 10 - 20 นาที
4. ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์เรื่องที่ได้อ่าน
5. ให้นักเรียนทั้งหมดร่วมกันอภิปรายและสรุปในหัวข้อต่อไปนี้
 - 5.1 นายแดงและนายดำแตกต่างกันอย่างไร
 - 5.2 ถ้านักเรียนเป็นนายแดงและนายดำจะทำเหมือนในเรื่องหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - 5.3 เพราะเหตุใดนายแดงจึงต้องตายแบบนั้น

ก. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดและสิ่งที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ

เอกสารที่แจกให้ผู้แสดงบทบาทสมมติ (ดอจมิโซค)

ในสมัยหนึ่งนานมาแล้วยังมีพระภิกษุหนุ่มสองรูป องค์หนึ่งชื่อพระดำ อีกองค์หนึ่งชื่อพระแดง เกิดความเบื่อหน่ายในสมณะเพศ จึงอยากจะสึกจากพระ จึงไปหาท่านเจ้าอาวาสเพื่อขออนุญาตลาสิกขาบท ท่านเจ้าอาวาสก็อนุญาตตามประสงค์ เมื่อภิกษุทั้งสองได้เป็นฆราวาสแล้ว ก็ไปหาท่านอาจารย์ท่านนายโชคชะตาในอนาคตของตน อาจารย์ได้ให้คำทำนายไว้ดังนี้

"นี่แหละเจ้าแดง เจ้าเป็นคนเคราะห์ดีมากที่สุด ยะดาของเจ้าเทียบเท่ากับพระมหากษัตริย์ วันหนึ่งจะได้กินน้ำในถ้วยทองคำ และมีพระกลั่นอยู่เหนือหัวเจ้า แต่สำหรับเจ้าข้าเสียใจด้วยที่จะต้องบอกว่า ชะตาของเจ้าร้ายมากจะต้องทำงานหนัก แบกเสียมและพลั่วจนวันตาย แทบจะไม่ได้เห็นเดือนเห็นตะวันกับเขาละ"

ครั้นนี้คำทำนายของอาจารย์แล้ว ทิศทั้งสองก็ลาจากวัดไป ทิศดำผู้มีความชะตาดีมาก จึงอุตส่าห์ตั้งอกตั้งใจทำงานทั้งกลางวันกลางคืนไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อยทำงานได้เงินมาก็เก็บหอมรอบริบเอาไว้ ด้วยความขยันหมั่นเพียรที่จะเอาชนะโชคชะตาของตนเอง ในไม่ช้าก็กลายเป็นคนมั่งมีขึ้นมาถึงกระนั้นเขายังกลัวความยากจนอยู่เสมอ ดังนั้นเขาจึงได้ขุดดินไถนาพรวนไถมาทำนาทำกินอยู่มิได้ขาด เขาก็ยิ่งรวยขึ้นรวยขึ้นทุกที

ฝ่ายทิดแดงนั้นทราบว่าวันหนึ่งเขาจะได้เป็นราชา เพราะด้วยทองคำและพระกลด เป็นเครื่องหมายประจำพระเกียรติของพระราชินีในสมัยโบราณ เมื่อพระราชาสวรรคตลงโดยไม่มีรัชทายาท ข้าราชการผู้ใหญ่จะจัดการปล่อยรถม้าหลวงเป็นการเสี่ยงทาย ถ้าม้าไปเกยหรือหยุดอยู่ตรงหน้าชายคนใด ชายคนนั้นจะได้ราชาภิเษกเป็นพระเจ้าแผ่นดินเพราะประชาชนเชื่อกันว่าชายผู้นั้นเทวดาส่งมาให้เกิด

ทิดแดงเชื่อคำทำนายของอาจารย์อย่างแน่วแน่ ดังนั้นวันหนึ่ง ๆ ผ่านไปเขาจึงไม่ได้ทำอะไร คงนั่งมองทางคอยแต่รถม้าหลวง ในไม่ช้าเขาก็ยากจนลงจนถึงกับไม่มีจะกินต้องขอทานเลี้ยงชีวิต แต่กระนั้นเขาก็ยังหวังและกระหม่อมอยู่เสมอว่าวันหนึ่งเขาจะต้องได้ครองบัลลังก์เป็นพระราชินี ครั้นต่อมาเขาได้เจ็บหนักและมีอาการร่อแร่นอนอยู่กลางถนน

อยู่มาวันหนึ่งพระราชินีของประเทศนั้นได้เสด็จเสด็จพระราชดำเนินผ่านมทางนั้น พร้อมด้วยเสนาอำมาตย์ข้าราชการบริวาร พระองค์ทอดพระเนตรเห็นเข้าก็ทรงพระเมตตาต่อขอทานซึ่งพอมโชนอนตากแดดอยู่เช่นนั้น จึงสั่งให้สาธุการพระที่นั่งแล้วเสด็จลงจากรถเอน้ำในด้วยทองคำของพระองค์ไปประทานแก่ทิดแดง และเอาพระกลดของพระองค์ออกบังแดดเหนือศีรษะ ทิดแดงได้สักรู้ ทิดแดงก็สิ้นใจ

บทบาทของนายแดง

ฉันชื่อ แดง ได้บวชเป็นพระพร้อมด้วยคำและตัวมาฉันและคำอยากจะสืบทอดการเป็นพระได้พากันไปขออนุญาตจากท่านเจ้าอาวาส ท่านเจ้าอาวาสก็อนุญาต หลังจากสึกแล้วฉันและคำก็ไปหาอาจารย์ให้ทำนายโชคชะตาราตรีซึ่งอาจารย์ก็ทำนายฉันว่าฉันเป็นกนโชคชะตาดีจะได้กินน้ำในถ้วยทองคำและมีพระกลดกันอยู่เหนือหัวฉัน จึงไม่ทำงานอะไรคอยแต่จะให้รถหลวงมาเกย จึงทำให้ฉันจนลงทุกวันจนกลายเป็นขอทานแล้วก็ล้มเจ็บหนัก จนกระทั่งพระราชเสด็จพระราชดำเนินผ่านมาเห็นจึงเกิดเมตตาสงสารได้ประทานน้ำที่อยู่ในถ้วยทองคำของพระองค์และเอาพระกลดของพระองค์บังแดดให้ฉัน และฉันก็สิ้นใจตาย

บทบทของนายคำ

ฉันชื่อ คำ ได้บวชเป็นพระพร้อมกับแดง และต่อมาฉันและแดงก็ได้ลาสิกขาบทเป็น
ฆราวาส หลังจากสึกจากพระแล้วฉันและแดงก็ได้ไปหาอาจารย์เพื่อให้ท่านนายโชคชะตาราศีซึ่ง
อาจารย์ได้ทำนายฉันว่าฉันเป็นคนโชคชะตาไม่ดีจะต้องทำงานหนักแบกเสียมและพลั่วจนวันตาย
หลังจากนั้นมาฉันจึงต้องทำงานทั้งวันทั้งคืน เพื่อที่จะเอาชนะโชคชะตาของฉัน และด้วยความขยัน
หมั่นเพียรของฉันจึงทำให้ฉันมีเงินทองมากมายและรวยขึ้นรวยขึ้นทุกวัน

บทบทของอาจารย์

ฉันเป็นอาจารย์ทำนายโชคชะตาราศี ซึ่งก็มีหิดแดงและทิกคำมาให้ทำนาย ฉันจึงทำนาย
ไปว่า "เจ้าแดงเป็นคนเคราะห์ดีมากที่เดี๋ยวชะตาของเจ้าเท่าเทียมกับพระมหากษัตริย์ วันหนึ่ง
เจ้าจะได้กินน้ำในถ้วยทองคำและมีพระกลดโกอยู่เหนือหัวเจ้า แต่สำหรับเจ้าคำข้าเสียใจที่จะต้อง
บอกว่า ชะตาของเจ้าร้ายมากจะต้องทำงานหนักแบกเสียมและพลั่วจนวันตายแทบจะไม่ได้เห็น
เดือนเห็นตะวันกับเขาละ"

แผนการสอนครั้งที่ 9

<u>เรื่อง</u>	ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งจะต้องมีความมุ่งมั่นในความสำเร็จ
<u>กิจกรรม</u>	"โชคติดกับมงคล"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความคิดรวบยอด</u>	ในการที่จะทำอะไรให้สำเร็จนั้นจะต้องทำด้วยความตั้งใจจริงด้วยความพยายาม และหวังว่าจะทำได้สำเร็จไม่ใช่รอโชคชะตาหรือโทษสิ่งอื่น ๆ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักตั้งความหวังไว้ในอนาคต 2. เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจว่าการจะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องมีความหวังในความสำเร็จนั้น ๆ ไม่ใช่รอโชคชะตาหรือโทษสิ่งอื่น ๆ
<u>สื่อการเรียนรู้</u>	เอกสาร เรื่องสั้นการแสดงบทบาทสมมติ
<u>การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ</u>	ก. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ เรื่องชื่อนั้นสำคัญไฉน คนชื่อเล็กตัวใหญ่ก็มีคนชื่อมีแต่ยาวจนก็มากมาย ข. <u>ขั้นสอน</u> 1. หาผู้สมัครเพื่อเตรียมตัวแสดง 2. แจกเอกสารบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่านและเตรียมตัวแสดง พร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับ เนื้อเรื่อง 3. เริ่มแสดงบทบาทสมมติ ตามบทบาทของตนให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงดูใช้เวลา 10 - 20 นาที

4. ให้นักเรียนช่วยวิเคราะห์เรื่องที่ได้อ่าน
5. ให้นักเรียนทั้งหมดร่วมกันอภิปรายและสรุปในหัวข้อต่อไปนี้
 - 5.1 มงคลกับเจื้อยเป็นอย่างไร
 - 5.2 ถ้านักเรียนเป็นเจื้อยจะทำเหมือนในเรื่องหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - 5.3 อะไรเป็นสาเหตุให้มงคลเรียนดีขึ้น
 - 5.4 การเปลี่ยนชื่อจากเจื้อยเป็นมงคล เป็นผลทำให้เรียนดีขึ้นจริงหรือไม่

ก. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดและสิ่งที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ

เอกสารที่แจกให้ผู้แสดงบทบาทสมมติ

มงคลกับเจื้อยเป็นเพื่อนรักอยู่ละแวกเดียวกันทุกเช้าจะไปโรงเรียนด้วยกัน เรียนหนังสือห้องเดียวกันตลอดจนเรียนกับครูคนเดียวกัน แต่ที่น่าแปลกทั้ง ๆ ที่มีอะไรเหมือน ๆ กัน แต่มงคลกับเจื้อยกลับขยันหมั่นเพียรฝึกฝนไถ่

"แม่ฉันไม่มาตั้งชื่อฉันว่าเจื้อยเลยจริง ๆ" เจื้อยบ่นกับมงคล จะทำอะไรก็ได้เจื้อยไปเรียนหนังสือก็ไม่ทันเพื่อน "ชื่อมงคลเหมือนฉันไหมละ" มงคลยกชื่อให้ด้วยความยินดีจะได้ขยันขันแข็งขึ้นและได้มีโชคดียู่เสมอ "ไม่เอาหรอก" เจื้อยรีบปฏิเสธ ถ้าจะเปลี่ยนชื่อก็ต้องเปลี่ยนเป็นอย่างอื่นขึ้นชื่อเหมือนกันทั้งสองคนคงแข่งแย่งเลย ความคิดเรื่องชื่อของตัวเองมิได้ห่างหายไปจากความคิดกำนิ้งของเจื้อยเลย

ใกล้ค่ำวันหนึ่ง เจื้อยเก็บถังวิ่งข้างกลับไปหาพระครูซึ่งเป็นครูทั้งของเจื้อยและมงคลอีกทั้ง "กระผมมาราบขอชื่อดี ๆ จากอาจารย์ขอรับ" เจื้อยกลานเข้าไปกราบอย่างนอบน้อม

"อ้าวก็ชื่อที่พ่อแม่เอ็งเขาคงให้ก็ได้อยู่แล้วนี่ว่า" ท่านพระครูสงสัย "คงไม่ดีที่กระมังขอรับ" เจื้อยให้เหตุผล เพราะเหตุที่ผมชื่อเจื้อย ผมจึงเจื้อยเข้าไปหมด เรียนก็ไม่เห็นทันเพื่อน นิ่งที่ไหนก็หลับที่นั่น ท่านพระครูมองหน้าเจื้อยด้วยความเมตตา

"โชคดี โชคดี โชคดี" เจื้อยทบทวนชื่อที่ท่านสมภารตั้งให้ใหม่ซ้ำแล้วซ้ำเล่าตั้งแต่วันนี้ผมต้องมีแต่โชคดีและเรียนเก่งยิ่งขึ้นแน่นอน

พอเจื่อยกลับมาถึงบ้านก็รับรายงานถึงชื่อที่ท่านพระครูเปลี่ยนให้ใหม่ ให้บิดามารดาญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงทราบทันที ตั้งแต่วันนั้นไม่มีเจื่อยอยู่ในโลก แต่ทว่ามี "โชคดีมาแทน"

ถึงจะชื่อโชคดีแล้วก็ยังมีการเหมือนเดิมคือหล้ง่ายและดูเจื่อยซาไม่ผิดอะไรกับเจื่อยคนเดิมเลย "ถ้าจะต้องเปลี่ยนชื่อใหม่เสียอีกแล้ว โชคดีบอกกับมงคล" เจื่อยนี่ชื่อโชคดีแล้วแต่โชคดีไม่เห็นดีเลย" จะเปลี่ยนชื่อเป็นอะไรละ ๑ มงคลถามด้วยความอยากรู้ ก็ยังไม่รู้เหมือนกันต้องไปถามพระครูก่อน เย็นวันนั้นโชคดีลานเข้าไปกราบท่านพระครูอีกตามเคย "กระผมอยากได้ชื่อใหม่ขอรับ" โชคดีพูดตรงไปตรงมา "ฮ้าว ทำไมเล่าก็เปลี่ยนชื่อเป็นโชคดีแล้วยังไม่ดีอีกหรือ ?" "ยังหรอกรับ" โชคดีตอบประสาชื่อ "ผมเคยช้เกียจอย่างไร เคยช้ออย่างไร ก็ยังคงเป็นอยู่อย่างนั้นไม่มีอะไรดีขึ้นเลยครับ"

ท่านพระครูมองหน้าอยู่ชั่วครู่ด้วยความเวทนา "เอ้อ ช้านักได้แล้วล้มบอกเคล็ดลับเจ้าไปอย่างหนึ่งพระครูพูดด้วยท่าทางจริงจังจึงต้องมีการกระทำอะไรสักอย่างหนึ่งประกอบชื่อด้วย"

"ขอท่านได้โปรดบอกกระผมด้วยเถิดครับ" โชคดีเร่งเร้าเอาอย่างนี้พระครูออกอุบาย "เจ้าจะโชคดีจริง ๆ ก็ต่อเมื่อเจ้าตื่นก่อนไก่" ตื่นแล้วทำอะไรหรือขอรับ" "เมื่อเจ้าตื่นขึ้นมาแล้วก็ต้องช่วยพ่อแม่ตักน้ำใส่ตุ่มและกวาดลานบ้านทุกเช้าหลังจากนั้นเจ้าก็ต้องอ่านหนังสือหรือบททวนวิชาต่าง ๆ ที่เรียนไปนี่แหละเคล็ดสำหรับความโชคดีของเจ้า" พระครูสรุป "กระผมจะเริ่มลงมือปฏิบัติตั้งแต่พรุ่งนี้ทีเดียวละครับ" โชคดีทำตามที่ท่านพระครูแนะนำทุกประการ เพราะอยากจะเป็นคนเก่งเหมือนเพื่อนบ้าง เจื่อยนี่โชคดีมีโชคสมชื่อเพราะโชคดีเป็นเด็กคล่องแคล่วว่องไว.....
ความจำดี เรียนหนังสือเก่ง

บทบาทของโชคดี

ฉันชื่อ เจื่อย เป็นเพื่อนสนิทของมงคลเพราะเราอยู่โรงเรียนเดียวกัน เรียนชั้นเดียวกันไปโรงเรียนพร้อมกัน แต่ฉันเป็นคนที่เจื่อยซาไม่ขยันขันแข็ง วันหนึ่งฉันก็บ่นกับมงคลว่า "แม่ฉันไม่น่าตั้งชื่อว่าเจื่อยเลยทำให้ฉันเจื่อยจริง ๆ" มงคลเลยบอกว่า "ให้ชื่อมงคล" ฉันเลยบอกว่าไม่เอาหรอกรับเกียจขี้เกียจเลย วันหนึ่งฉันจึงเข้าไปหาพระครูเพื่อจะขอชื่อดี ๆ จากท่าน ท่านจึงถามว่า "ชื่อที่พ่อแม่เอ็งตั้งให้ก็คืออยู่แล้วนี่หว่า" ฉันเลยตอบว่า "คงไม่ดีก็กระมังขอรับ" เพราะเหตุ

ที่ผมชื่อเจื้อย ผมจึงเจื้อยเข้าไปหมก เรียนก็ไม่ทันเพื่อน นั่งที่ไหนก็หลับที่นั่น ท่านพระครูจึงบอกฉันว่า "เอ็งคิดขอเอ็งเข้าที เอาละข้าจะเปลี่ยนให้ใหม่ เป็นโชคดีแล้วกัน" ฉันก็ชื่อโชคดีตั้งแต่วันนั้นมา แต่ถึงจะชื่อโชคดีแล้วฉันก็ยังมีอาการเหมือนเดิมคือหลับง่ายและดูเจื้อยซ่าไม่ผิดอะไรกับเจื้อยคนเดิมเลย ฉันจึงเข้าไปหาท่านพระครูใหม่และบอกท่านว่า "กระผมอยากได้ชื่อใหม่ครับ เพราะผมเคยช้เกียจอย่างไร เกียจอย่างไรก็ยังคงเป็นอยู่อย่างนั้นไม่มีอะไรดีขึ้นเลยครับ" ท่านพระครูมองหน้าฉันแล้วบอกว่า "เอ้อ ข้าลืมนึกเคล็ดลับเจ้าไปอย่างหนึ่งคือให้เจ้าตื่นก่อนไก่แล้วช่วยพ่อแม่วัดน้ำใส่ตุ่ม กวาดบ้านถูบ้าน หลังจากนั้นเจ้าก็ต้องอ่านหนังสือและทบทวนวิชาต่าง ๆ ที่เรียนมา" ฉันก็ได้ปฏิบัติตามเคล็ดลับของท่านพระครูตลอดมาจนมาถึงวันนี้ฉันเป็นเด็กที่หล่อแก่อว่องไว ความจำดีและเรียนหนังสือเก่ง

บทบาทของมงคล

ฉันชื่อ มงคล เป็นเพื่อนกับเจื้อย เพราะอยู่โรงเรียนเดียวกันอยู่ชั้นเดียวกันไปโรงเรียนพร้อมกันทุกวันแต่เจื้อยเป็นคนเจื้อยสมชื่อจริง ๆ วันหนึ่งเจื้อยบ่นว่า "แม่ไม่น่าตั้งชื่อฉันว่าเจื้อย เพราะทำให้ฉันเจื้อยไปหมก เรียนหนังสือก็ไม่ทันเพื่อน" ฉันจึงบอกว่า "ชื่อมงคลเหมือนฉันซิ" เจื้อยบอกว่า "ไม่เอาพรอกชื่อเหมือนกันสองคนก็แข็งแม่"

บทบาทของท้าวพระครู

ฉันเป็นพระครู ซึ่งเคยอบรมสั่งสอนเด็กชายมงคลและเด็กชายเจื้อย วันหนึ่งเด็กชายเจื้อยเข้ามาหาและบอกว่าจะมาขอชื่อใหม่ เพราะชื่อเจื้อยทำให้เขาเจื้อยไปหมก ฉันจึงบอกว่า "ถ้ายังงั้นก็เปลี่ยนเป็นโชคดีแล้วกัน" หลังจากนั้นต่อมาอีก 2 - 3 วัน เด็กชายโชคดีก็เข้ามาหาอีกและบอกว่า "กระผมจะมาขอชื่อใหม่ ถึงแม้ว่าจะชื่อโชคดีแล้วแต่ไม่เห็นโชคดีเลย เคยช้เกียจอย่างไร เคยโง่อย่างไรก็ยังคงเป็นอยู่อย่างนั้นไม่มีอะไรดีขึ้นเลยครับ" ฉันจึงบอกกับโชคดีว่า "เอ้อข้าลืมนึกเคล็ดลับไปว่าเจ้าต้องตื่นก่อนไก่ แล้วช่วยพ่อแม่วัดน้ำ กวาดบ้านถูบ้านจากนั้นเจ้าก็ต้องอ่านหนังสือทบทวนวิชาต่าง ๆ ที่เรียนมา"

แผนการสอนครั้งที่ 10

<u>เรื่อง</u>	ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งคือ จะต้องมีความมุ่งมั่นในความสำเร็จ
<u>กิจกรรม</u>	"ความมานะของสุเทพ"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความคาดหวัง</u>	ในการที่จะทำอะไรให้สำเร็จนั้นจะต้องทำด้วยความตั้งใจจริงมีความพยายามถึงแม้ว่าจะมีอุปสรรคต่าง ๆ และไม่โทษโชคชะตาหรือเวรกรรมอะไรต่าง ๆ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักตั้งความหวังไว้ในอนาคต 2. เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจว่าการที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องมีความหวังในความสำเร็จนั้น ๆ ไม่ใช่รอโชคชะตาหรือโทษสิ่งอื่น ๆ
<u>สื่อการเรียนรู้</u>	เอกสาร เรื่องสั้นการแสดงบทบาทสมมติ
<u>การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ</u>	ก. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องความสามารถของคนที่คิดว่าบางคนถึงแม้ว่าจะพิการแต่เขาก็สามารถทำอะไรได้หลาย ๆ อย่าง ข. <u>ขั้นสอน</u> 1. หาผู้สมัครเพื่อเตรียมตัวแสดง 2. แจกเอกสารบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่านและเตรียมตัวแสดง พร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง 3. เริ่มแสดงบทบาทสมมติ ตามบทบาทของคนที่ให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงดูใช้เวลา 10 - 20 นาที

4. ให้นักเรียนช่วยวิเคราะห์เรื่องที่ได้อ่าน
5. ให้นักเรียนทั้งหมดร่วมกันอภิปรายและสรุปในหัวข้อต่อไปนี้
 - 5.1 สู่เทพเป็นคนที่อย่างไร
 - 5.2 ถ้านักเรียนเป็นสู่เทพ นักเรียนจะทำเหมือนสู่เทพหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - 5.3 อะไรเป็นสาเหตุให้สู่เทพสามารถโยนลูกเทนนิสได้สามลูกทั้ง ๆ ที่เขาเป็นคนพิการ

ค. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดและสิ่งที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ

เอกสารที่แจกให้ผู้แสดงบทบาทสมมติ

ในช่วงเวลาการเรียนวิทยาศาสตร์กายภาพเรื่อง "ร่างกายของเรา" ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ครูได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ของการทำงานของระบบประสาท แขน และการเคลื่อนไหวของเขา พร้อมทั้งสาธิตการโยนลูกเทนนิสสามลูกซึ่งเป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์ของระบบประสาท เมื่อการสาธิตสิ้นสุดลงครูได้บอกให้นักเรียนทุกคนฝึกโยนให้เวลาฝึก 1 สัปดาห์ เมื่อครบหนึ่งสัปดาห์นักเรียนทุกคนต้องทำการทดลองนี้ได้ ในตอนท้ายของชั่วโมง สู่เทพถามครูว่า "แล้วผมจะทำได้หรือครับ" สู่เทพเป็นนักเรียนผู้ชายที่มีแขนและขาซ้ายลีบเล็ก ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เขาเคลื่อนไหวและทรงตัวผิดปกติ ครูจึงถามสู่เทพว่า "หลังจากเลิกเรียนกลับบ้านเธอทำอะไรช่วยเหลือทางบ้านบ้าง" สู่เทพได้เล่าถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่เขาทำในแต่ละวันหลังจากกลับจากโรงเรียน เขาได้พูดถึงการขี่จักรยานเล่นหลังจากช่วยเหลืองานบ้านเสร็จ เมื่อสู่เทพเล่าเรื่องต่าง ๆ จบลง ครูได้ถามนักเรียนทั้งชั้นพร้อม ๆ กันว่า "พวกเราคิดว่าควรทำอย่างไรดี" สมหวังผู้เป็นหัวหน้าชั้นได้ยกมือขึ้นแล้วพูดว่า "สำหรับสู่เทพการทดลองอันนี้ขอให้ยกเว้นครับ" ครูได้กล่าวต่อไปว่า "สำหรับครู สู่เทพก็เหมือนพวกเราทุก ๆ คน แต่ครูจะให้เวลาสู่เทพฝึกเพิ่มขึ้นอีก 1 สัปดาห์" เวลาผ่านไป 10 วัน หัวหน้าห้องและสู่เทพมาขอพบครูเพื่อแสดงการทดลองที่ครูให้ฝึก สู่เทพทำได้ตามการทดลอง ครูได้ชมเชยสู่เทพว่ามีความพยายามและอดทนดีมาก จึงทำได้สำเร็จ

บทบาทของครูสอนวิทยาศาสตร์

ฉันเป็นครูสอนวิทยาศาสตร์กายภาพระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนแห่งนี้ ในจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ฉันสอนมีนักเรียนคนหนึ่งที่มีแขนและขาซ้ายลีบเล็กผิดปกติ เขาชื่อสุเทพ เท่าที่ฉันสังเกตสุเทพเป็นเด็กที่แจ่มใส ยิ้มง่าย เพื่อนร่วมชั้นเรียนชอบเขา ในช่วงเวลาที่ฉันสอน สุเทพตั้งใจเรียนและชอบซักถาม วันหนึ่งฉันได้สอนถึงความสัมพันธ์ของการทำงานของระบบประสาทตา แขน และการเคลื่อนไหวของเขาหลังจากที่ฉันได้อธิบายพร้อมทั้งสาธิตการทดลองที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของระบบประสาทให้นักเรียนดูและบอกให้นักเรียนฝึกโดยใช้เวลา 1 สัปดาห์ สุเทพได้ถามฉันว่าเขาจะทำการทดลองนี้ได้หรือฉันได้ถามสุเทพกลับโดยให้สุเทพเล่าถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่สุเทพทำหลังจากเลิกเรียนในแต่ละวัน เมื่อสุเทพเล่าจบ ฉันถามความคิดเห็นของเพื่อนร่วมห้องเรียนของสุเทพ สมหวังผู้เป็นหัวหน้าห้องได้ขอให้ยกเว้นการทดลองกับสุเทพ ฉันให้กำลังใจและเวลาสุเทพฝึกเพิ่มอีก 1 สัปดาห์ สุเทพใช้เวลาเพียง 10 วัน ก็สามารถแสดงการทดลองนี้ได้สำเร็จ ฉันชมเชยสุเทพว่า มีความพยายามและอดทนจนสามารถทำได้สำเร็จ

บทบาทของสุเทพ

ฉันชื่อ สุเทพ เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ฉันเป็นคนที่มีแขนและขาผิดปกติ ซึ่งทำให้ฉันขาดความเชื่อมั่นในตนเอง บางครั้งฉันสามารถเรียนหนังสือกับเด็กปกติทั่วไป มีบางวิชาเท่านั้นที่ฉันได้ยกเว้น วันหนึ่งในชั่วโมงวิทยาศาสตร์ ครูสอนถึงความสัมพันธ์ในการทำงานของระบบประสาทตา แขน และการเคลื่อนไหวของเขา ฉันมองดูครูสาธิตการโยนลูกเทนนิสซึ่งเป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์ของการทำงานของระบบประสาท ตื่นเต้นแต่ก็ไม่แน่ใจว่าฉันจะทำได้ ฉันถามครูว่าฉันจะทำได้หรือ ครูบอกฉันว่าฉันก็เหมือนกับคนอื่น ๆ ครูใช้เวลาฝึกนานกว่าเพื่อนคนอื่น ๆ อีก 1 สัปดาห์ ฉันพยายามฝึกอยู่ 10 วัน จนในที่สุดฉันก็ทำได้เหมือนเพื่อน ๆ ครูชมเชยฉันหลังจากที่ฉันได้แสดงการทดลองนี้ว่า ฉันมีความพยายามและอดทน จนทำได้สำเร็จ

บทบาทของสมหวัง

ฉันชื่อ สมหวัง เป็นหัวหน้าห้อง เพื่อนร่วมห้องเรียนของฉันคนหนึ่งเขามีแขนและขาที่ผิดปกติ เขาชื่อสุเทพ สุเทพช่วยเหลือกิจกรรมส่วนรวมของห้องเรียนเสมอ เพื่อน ๆ ในห้องชอบสุเทพ วันหนึ่งในการเรียนวิทยาศาสตร์ครูสอนถึงความสัมพันธ์ของระบบประสาทตา แขน และการเคลื่อนไหวของขา พร้อมทั้งสาธิตการทดลองที่แสดงถึงเรื่องนั้น พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนทุกคนฝึก 1 สัปดาห์ แล้วมาแสดงการทดลอง สุเทพถามครูว่าเขาจะสามารถทำได้หรือ ครูถามความคิดเห็นของนักเรียนในห้องเรียนฉันบอกครูให้ยกเว้นสุเทพไม่ต้องทดลองการทดลองนี้ ครูให้กำลังใจสุเทพและให้เวลาสุเทพฝึกนานกว่าเพื่อน ๆ 1 สัปดาห์ เวลา 10 วัน สุเทพชวนฉันไปแสดงการทดลองให้ครูดู สุเทพทำได้จริง ๆ ครูชมเชยสุเทพว่ามีความพยายามและอดทนจนสามารถทำได้สำเร็จ

บทบาทของเพื่อน ๆ

พวกเราเป็นเพื่อนร่วมห้องของสุเทพ ในช่วงเวลาพักกลางวันเราตั้งใจฟังและดูการสาธิตการทดลองของครู ครูใช้เวลาพวกเรา 1 สัปดาห์ในการฝึกการทดลองนี้พวกเราบางคนสามารถทำได้ก่อนครบเวลาที่ครูกำหนด เมื่อครบ 1 สัปดาห์ พวกเราสามารถทำการทดลองนี้ได้

แผนการสอนที่ 11

<u>เรื่อง</u>	ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีความสบายใจ เมื่อได้รับความสำเร็จและมีความวิตกกังวล เมื่อได้รับความล้มเหลว
<u>กิจกรรม</u>	"ความดีใจและเสียใจของปรีชา"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความคิดรวบยอด</u>	ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีความสบายใจ เมื่อได้รับความสำเร็จ และมีความวิตกกังวล เมื่อได้รับความล้มเหลว
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความสบายใจเมื่อได้รับความสำเร็จ 2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกวิตกกังวลเมื่อได้รับความล้มเหลว
<u>สื่อการเรียน</u>	เอกสาร เรื่องสถานการณ์แสดงบทบาทสมมติ

การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

ก. ชี้แจง

ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าเธอเคยดีใจ สบายใจ เมื่อไรหรือตอนไหนที่เธอไม่สบายใจหรือมีความวิตกกังวล

ข. ขั้นตอน

1. ทาผู้สมัคร เพื่อเตรียมตัวแสดง
2. แจกเอกสารบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่านและเตรียมตัวแสดง พร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
3. เริ่มแสดงบทบาทสมมติตามบทบาทของตนให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงดูใช้เวลา 10 - 20 นาที
4. ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์เรื่องที่ได้อ่าน

5. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

- 5.1 ปรีชาและสาวตรีเป็นกันอย่างไร
- 5.2 ปรีชารู้สึกอย่างไร เมื่อตนเองได้นาฬิกา
- 5.3 สาวตรีรู้สึกอย่างไร เมื่อตนเองไม่ได้นาฬิกา
- 5.4 ปรีชารู้สึกอย่างไร เมื่อไม่ได้จักรยาน
- 5.5 สาวตรีรู้สึกอย่างไร เมื่อตนเองได้จักรยาน
- 5.6 สาเหตุที่ทำให้สาวตรีได้จักรยาน คืออะไร

ค. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ

เอกสารที่แจกให้ผู้แสดงบทบาทสมมติ

ในโต๊ะอาหารจึงมีพ่อ แม่และลูกสองคน พ่อเอ่ยขึ้นว่า "ลูกทั้งสองผลการเรียนเป็นอย่างไรบ้างลูก" "แม่ได้อันดับสองของห้องครับเอ" ปรีชาผู้เป็นพี่ตอบพ่อไป "เออแล้วสาวตรีล่ะ" พ่อพูดต่อไป "หนูได้อันดับสองของห้องเหมือนกันค่ะ" "ดีแล้วล่ะลูก" พ่อกล่าวตอบ และพูดต่อไปว่า "เอาอย่างนี้ดีกว่า เหนื่อยวันนี้ถ้าใครได้อันดับที่ดีกว่ากันพ่อจะซื้อนาฬิกาให้ 1 เรือน" เมื่อปรีชาและสาวตรีได้ฟังดังนั้น ก็รู้สึกดีใจเป็นอย่างมากซึ่งเขาทั้งสองก็ต่างคิดว่าตนเองต้องทำได้และหลังจากนั้นมาทั้งสองก็ขยันและตั้งใจเรียนเป็นพิเศษ จนกระทั่งผลการสอบปรากฏออกมาว่า ปรีชาได้เป็นอันดับหนึ่งของห้อง ส่วนสาวตรีก็ยังได้ที่อันดับสองเหมือนเดิม ฉะนั้นในเวลาอาหารเย็น ปรีชาจึงบอกพ่อด้วยความภูมิใจว่า "คุณพ่อครับผมได้อันดับหนึ่งของห้องครับ" พ่อจึงถามว่า "แล้วสาวตรีล่ะ" สาวตรีซึ่งนั่งขีโมอยู่แล้วจึงตอบว่า "หนูได้อันดับสองเหมือนเดิมค่ะ" พ่อตอบว่า "ไม่เป็นไรหรอกลูก คราวหน้าพ่อจะให้รางวัลใหม่ถ้าใครสอบได้อันดับที่ดีกว่ากันพ่อจะซื้อจักรยานให้" ปรีชาได้ฟังดังนั้นจึงบอกพ่อว่า ผมคงจะได้จักรยาน เพราะนาฬิกาผมก็ได้แล้ว" ส่วนสาวตรีได้ฟังก็คิดอยู่ในใจว่าเราจะต้องพยายามเอาชนะให้ได้ เราจะขยันและอ่านหนังสือให้มากขึ้นอีก หลังจากนั้นมาทั้งสองก็ตั้งใจเรียนแต่ปรีชาารู้สึกว่าตนเองคงจะได้จักรยานไม่คอยพบทวนวิชาต่าง ๆ เท่าไร จนกระทั่งสอบปลายเทอมเสร็จ ผลปรากฏว่าสาวตรีได้เป็นอันดับหนึ่งของห้อง ส่วนปรีชา

ให้ตกลงไปอันดับสอง สาวตรีจึงได้จักรยานคันหนึ่ง ทำให้สาวตรีดีใจและภูมิใจในตนเองอย่างมาก ส่วนปรีชารู้สึกเสียใจและไม่สบายใจ คิดว่าตนเองน่าจะขยันกว่านี้เพราะตนเองนั้นชอบจักรยานมาก แต่ตนเองก็ไม่ได้

บทบาทของปรีชา

ฉันทู ปรีชา กรอบครัวฉันมีด้วยกัน 4 คนคือ พ่อ แม่ ฉัน และน้องสาวคือสาวตรี วันหนึ่งในขณะรับประทานอาหารเย็นพ่อบอกว่าถ้าใครสอบได้อันดับดีกว่ากันพ่อจะซื้อนาฬิกาให้ 1 เรือน ฉันและสาวตรีจึงตั้งใจเรียนยิ่งขึ้น ผลการสอบปรากฏว่าฉันได้อันดับหนึ่งจึงได้นาฬิกาทำให้ฉันดีใจมาก และพ่อบอกว่าถ้าเทอมต่อไปใครได้อันดับดีกว่ากันพ่อจะซื้อจักรยานให้ฉันคิดว่าฉันจะต้องได้แน่นอนจึงไม่ขยันและอ่านหนังสือมากยิ่งขึ้น ปรากฏว่าฉันไม่ได้อันดับหนึ่ง แต่สาวตรีได้อันดับหนึ่ง ฉันจึงอดจักรยาน ฉันรู้สึกเสียใจและไม่สบายใจ เพราะฉันอยากจะได้จักรยานแต่ก็ทำไม่ได้ ดังปรารถนา

บทบาทของสาวตรี

ฉันทู สาวตรี มีพ่อ แม่ และพี่ชายชื่อปรีชา วันหนึ่งเวลารับประทานอาหารเย็นพ่อบอกว่าถ้าใครสอบได้อันดับดีกว่ากันพ่อจะซื้อนาฬิกาให้ฉันและพี่จึงขยันเรียนและตั้งใจมากขึ้น ปรากฏผลสอบปลายเทอมว่าปรีชาสอบได้อันดับหนึ่ง พ่อจึงซื้อนาฬิกาให้ ส่วนฉันยังสอบได้อันดับสอง เหมือนเดิมรู้สึกเสียใจ และไม่สบายใจเพราะฉันอยากได้นาฬิกาแต่ก็ไม่ได้ พ่อจึงบอกว่าเทอมต่อไปถ้าใครได้อันดับดีกว่ากันจะซื้อจักรยานให้ ฉันจึงขยันและตั้งใจเรียนมากขึ้นอีก ปรากฏว่าฉันได้อันดับหนึ่ง ฉันจึงได้จักรยาน ซึ่งทำให้ฉันดีใจและสบายใจมากที่เอาชนะพี่ปรีชาได้

บทบาทของพ่อ

ฉันทู พ่อ ซึ่งมีลูกสองคน คือ ปรีชาและสาวตรี วันหนึ่งเวลาอาหารเย็นจึงบอกลูกทั้งสองว่าใครสอบได้อันดับดีกว่ากันพ่อจะซื้อนาฬิกาให้ ปรากฏว่าปรีชาสอบได้อันดับดีกว่าสาวตรี ฉันจึงซื้อนาฬิกาให้ปรีชา และกับบอกลูกทั้งสองต่อไปว่าเทอมต่อไปใครสอบได้อันดับดีกว่ากันอีก พ่อจะซื้อจักรยานให้ เหมื่อนนี้ปรากฏว่าสาวตรีสอบได้อันดับดีกว่าปรีชาฉันจึงซื้อจักรยานให้สาวตรี

แผนการสอนครั้งที่ 12

<u>เรื่อง</u>	ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีความสบายใจเมื่อได้รับความสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อได้รับความล้มเหลว
<u>กิจกรรม</u>	"สุชาดา"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความคิดรวบยอด</u>	ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีความสบายใจ เมื่อได้รับความสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อได้รับความล้มเหลวและหาทางแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองเมื่อไม่ประสบผลสำเร็จ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความสบายใจเมื่อได้รับความสำเร็จ 2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรู้สึกวิตกกังวลเมื่อได้รับความล้มเหลว
<u>สื่อการเรียน</u>	เอกสาร เรื่องสถานการณ์แสดงบทบาทสมมติ
<u>การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ</u>	ก. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องคนเราจะดีใจและเสียใจหรือมีความวิตกกังวลไม่สบายใจในตอนไหน ข. <u>ขั้นตอน</u> 1. หาผู้สมัครเพื่อเตรียมตัวแสดง 2. แจกเอกสารบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่านและเตรียมตัวแสดง พร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง 3. เริ่มแสดงบทบาทสมมติตามบทบาทของคนให้นักเรียนนี้ไม่ได้แสดงดูใช้เวลา 10 - 20 นาที

4. ให้นักเรียนช่วยวิเคราะห์เรื่องที่ได้อ่าน
5. ให้นักเรียนตั้งหมุดร่วมกับอภิปรายและสรุปในหัวข้อต่อไปนี้
 - 5.1 สุชาดา เป็นคนอย่างไร
 - 5.2 สุชาดา รู้สึกอย่างไรที่ไม่ได้เป็นตัวแทนจังหวัด
 - 5.3 สุชาดา รู้สึกอย่างไร เมื่อได้เป็นอันดับหนึ่งในการ เป็นตัวแทนของจังหวัด

ก. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดและสิ่งที่ได้จากการแสดงบทบาท ทสมมติ

เอกสารที่แจกให้ผู้แสดงบทบาทสมมติ

เฮ.....เสียงร้องแสดงความดีใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เมื่อพิธีกรประจำสนามกีฬาประกาศผลการวิ่งประเภทหญิงเดี่ยวของโรงเรียนประจำปีนี้ได้แก่ สุชาดา สุชาดาได้ชื่อว่าสาวลมกรดของโรงเรียน หลังจากรับรางวัล สุชาดาเดินกลับเข้าไปยังกลุ่มเพื่อนร่วมห้องที่มาเชียร์ "เก่งจริง ๆ ยอดเลย สุชาดา เธอนี่สมแล้วนะที่พวกนักเรียนเขาเรียกเธอว่าสาวลมกรด" วันดีเพื่อนสนิทที่สุดของสุชาดา พุดขึ้นเป็นประโยคแรกเมื่อได้พบหน้ากัน สุชาดายิ้มพร้อมทั้งพูดกลับไปว่า "ธรรมดาอะ เคยชินแล้ว" ครูฝึกผู้ควบคุมการซ้อมของสุชาดาได้เดินมาพบสุชาดาหลังจากเสร็จสิ้นวิธีการฝึกการแข่งขันกีฬาภายในของโรงเรียนประจำจังหวัดแห่งนี้ "รีบกลับบ้านและก็พักแรมให้มาก ๆ หน่อยนะ พรุ่งนี้มาพบครูที่สนามสี่โมงครึ่ง" ครูฝึกกล่าวก่อนจะแยกย้ายกันกลับ สุชาดาและวันดีแสดงความเคารพครูก่อนที่ครูจะแยกออกไป สุชาดา "เหนื่อยจะแย่แล้วพรุ่งนี้สี่โมงครึ่ง ไม่น่าตึกว่า" วันดี "สุชาดาก็รู้ไม่ใช่หรือว่าต้องเป็นตัวแทนของโรงเรียนเข้าแข่งขันกีฬากลุ่มในกีฬานี้ มาฝึกเดอนะ ฉะนั้นจะให้กำลังใจ" สุชาดา "วันดียังรู้ทำไมฉันจะไม่รู้" ห้าโมงแล้วสุชาดายังไม่มา ครูฝึกถามวันดีว่า "สุชาดาไปไหน" วันดีตอบ "ไม่ทราบค่ะ" สุชาดาฝึกได้ฝึกซ้อมวิ่งเป็นประจำทุกวัน ทุกครั้งสุชาดาจะมีเหตุผลมาอธิบายให้ครูฝึกฟัง ผลการแข่งขันกีฬากลุ่มปรากฏว่าสุชาดามาเป็นอันดับที่สาม สุชาดานั่งร้องไห้โดยมีวันดีนั่งกอดคอกอยู่ใกล้ ๆ ครูฝึก "ไม่เป็นไรถึงไม่ได้เป็นตัวแทนจังหวัดไปแข่งที่เขตไหนนี่ เราฝึกให้มาก

ตั้งใจฝึกให้ดีกว่านี้ ปีหน้ายังมี" สุชาดาซ้อมวิ่งทุกวันตามที่ครูฝึกบอก สุชาดาไม่รำเริงเหมือนเดิม วันดีกล่าวกับเพื่อนว่า "สุชาดาอย่าไม่เลิกเสียใจอีกหรือ" สุชาดา "ถ้าเราเชื่อครูฝึกตั้งแต่แรก คงไม่ล้มโกล์เส้นชัยในวันนั้นแน่" วันดี "ตั้งใจฝึกให้ดีกว่านี้" เมื่อการฝึกในวันนั้นสิ้นสุดลง ครูฝึกได้บอกกับสุชาดาว่า "ระยะนี้ถ้าเวลาได้ก็ขึ้นกว่าเดิม ครูฝึกจะบอก ทางจังหวัดได้แจ้ง มาว่าขอให้ส่งสุชาดาไปแข่งขันที่เขตเทนนิสกีฬาก็ได้อันดับสองของจังหวัดเนื่องจากเขาป่วยมาก" ผลการแข่งขันกีฬาเขตเอนิสน์ผลปรากฏว่าสุชาดามาเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งทำให้สุชาดาดีใจและภูมิใจ ในตัวเองมาก

บทบาทของครูฝึก

ฉันทเป็นครูวิชาเท่านามัย ในโรงเรียนมัธยมประจำจังหวัด ฉันทมีหน้าที่ที่เกี่ยวกับฝึกซ้อม นักกีฬาของโรงเรียนทุกวันในเวลาเย็นในจำนวนนักกรีฑาทั้งหมดที่ฉันทฝึกซ้อมให้นั้นมีนัก เรียนคนหนึ่ง ที่มีฝีมือจัดมากในการวิ่ง เธอชื่อสุชาดา สุชาดาวิ่งก็แต่มีนิสัยคือรู้แน่ว่าจะผิดเวลาในการนัดซ้อมเสมอ จนทำให้สุชาดาถูกรอจนเป็นตัวแทนของจังหวัดเข้าไปแข่งที่เขต แต่การฝึกวิ่งครั้งนี้ทำให้สุชาดา รู้จักแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง ฉันทให้กำลังใจสุชาดาเมื่อไม่ประสบความสำเร็จและให้สุชาดา มีความมานะอดทนในการฝึกจนประสบความสำเร็จในการแข่งขันกีฬาที่เขต

บทบาทของวันดี

ฉันทชื่อ วันดี ฉันทเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนประจำจังหวัด ฉันทชอบดูกีฬา เพื่อนในห้องของฉันทคนหนึ่งชื่อสุชาดา สุชาดาเป็นดาวลมกรดของโรงเรียน เราสนิทกันมาก สุชาดาเป็นหนึ่งในโรงเรียนในการวิ่ง จึงทำให้สุชาดาต้องร้องไห้เพราะมาเป็นอันดับที่สามของ กีฬากลุ่ม จึงอดเป็นตัวแทนของจังหวัดไปแข่งที่เขต แต่ความล้มเหลวครั้งนี้ทำให้สุชาดาได้รู้จัก ข้อบกพร่องของตนเอง และตั้งใจฝึกมากขึ้น จนได้เป็นที่หนึ่งของการแข่งขันที่เขต

บทบาทของสุชาดา

ฉันชื่อ สุชาดา ฉันเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนประจำจังหวัด ที่โรงเรียนใคร ๆ ก็รู้จักสุชาดา สาวลมกรด ฉันมีเพื่อนสนิทคนหนึ่งชื่อวันดี วันดีเป็นเพื่อนที่สนิทฉันเป็นน้องสาวของโรงเรียน ไม่มีใครในโรงเรียนทำอะไรในการวิ่งได้เท่าฉัน ฉันเคยเกือบกับครูฝึกมากจนต้องร้องไห้เเระก้องก่ายแพ้ในการแข่งขันกีฬากลุ่ม ความล้มเหลวในครั้งนั้นทำให้ฉันวิตกกังวลมากวันดีและครูฝึกคอยให้กำลังใจ ฉันพยายามปฏิบัติตามที่ครูฝึกได้สอนให้ ฉันแก้ไขข้อบกพร่องของตัวเอง ฉันพยายามและตั้งใจฝึกมากขึ้น ฉันได้ไปเล่นเทนนิสได้อันดับที่ 2 ของจังหวัดเพราะเธอป่วย ฉันได้เป็นหนึ่งในการแข่งขันที่เขตในครั้งนั้น ซึ่งทำให้ฉันตั้งใจและภาคภูมิใจในตัวเองมาก

บทบาทของเพื่อนร่วมชั้นเรียน

พวกเราชอบสุชาดา สุชาดาเป็นนักกีฬาของโรงเรียน พวกเราจะไปให้กำลังใจเธอเสมอเวลาสุชาดาเข้าแข่งขัน

แผนการสอนครั้งที่ 13

<u>เรื่อง</u>	ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จะต้องเห็นคุณค่าของการแข่งขันด้วยความพยายามและความสามารถของตนเอง ตลอดจนฝึกทบทวนความสามารถของตนเองอยู่เสมอ
<u>กิจกรรม</u>	"ใครจะได้ที่ 1"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความถี่</u>	ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จะต้องรู้จักเปรียบเทียบผลการกระทำหรือการเรียนรู้กับผู้อื่นและมีการฝึกทบทวนทักษะความสามารถของตนเองอยู่เสมอ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อให้นักเรียนรู้จักคุณค่าของการแข่งขันและฝึกทบทวนทักษะความสามารถของตนเองอยู่เสมอ
<u>สื่อการสอน</u>	เอกสาร เรื่องสั้น การแสดงบทบาทสมมติ

การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

ก. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนว่าใครเคยแข่งขันอะไรมาบ้างและเคยชนะที่ 1 ไหม ทำอย่างไรถึงจะได้ที่ 1

ข. ขั้นสอน

1. ทำผู้สมัครเพื่อเตรียมตัวแสดง
2. แจกเอกสารบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่านและเตรียมตัวแสดง พร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
3. เริ่มแสดงบทบาทสมมติให้ผู้แสดง แสดงตามบทบาทของตนให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงดู ใช้เวลา 10 - 20 นาที

4. ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์เรื่องที่ได้อ่าน
5. ให้นักเรียนทั้งหมดร่วมกันอภิปรายและสรุปในหัวข้อต่อไปนี้
 - 5.1 สมนึก และวันนา เป็นคนอย่างไร
 - 5.2 ดวงขวัญ และจิตตรา เป็นคนอย่างไร
 - 5.3 วันนาไม่ได้อันดับ 1 เพราะเหตุใด
 - 5.4 ดวงขวัญได้อันดับ 1 เพราะเหตุใด

ก. ข้อสรุป

ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ

เอกสารที่แจกให้ผู้แสดงบทบาทสมมติ

นักเรียนกลุ่มใหญ่กำลังยืนอ่านรายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือกของการประกวดการแต่งกลอนที่ติดอยู่ที่ป้ายประกาศในห้องักครูหมวดภาษาไทย ในตอนท้ายของประกาศได้เขียนไว้ว่า ให้นักเรียนที่ผ่านรอบคัดเลือกทุกคนเตรียมตัวให้พร้อมเพื่อเข้าแข่งขันแต่งกลอนสดในวันสุนทรภู่ที่กำลังจะมาถึง

"ชื่อของวันนาเป็นอันดับแรกอีกแล้ว" สมนึก นักเรียนหญิงคนหนึ่งในกลุ่ม ได้กล่าวขึ้น "ชื่อของดวงขวัญและจิตตรา ก็ตามมาคิด ๆ" วันนาลุกขึ้นพร้อมทั้งเดินแยกออกมาจากกลุ่ม สมนึกเดินตามวันนาออกจากกลุ่มเด็กนักเรียนนั้น "ดวงขวัญและจิตตรา อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 2 คนไม่ใช่หรือ" สมนึกกล่าวขึ้นในขณะที่เดินไปตามทางหน้าตึกภาษาไทย "เด็ก" คนนี้เก่งนะ สามารถทำคะแนนได้ที่ ม.5 อย่างฉับไว" วันนาลุกขึ้น "เด็ก 2 คน เก่ง ม.2 ฉันทว่าเราให้ไปแบ่งตำแหน่งที่ 2 และ 3 ในการแข่งวันสุนทรภู่ดีกว่านะ" สมนึกกล่าวจบวันนามิได้ตอบโต้ว่าอย่างไร "จิตตรา ไปห้องสมุดเก่าใหม่ ไปหาหนังสืออ่านกัน" ดวงขวัญนักเรียนชั้น ม.2 ขวนเพื่อนที่นั่งอยู่ได้หันไม้ด้วยกัน จิตตรา "ไม่ละ ถึงอย่างไรฉันคิดว่า ที่ ม.5 ที่ชื่อวันนาคือคนที่ 1 อยู่ที่นี่แหละ" "ไปเถอะนะ เราไปหาบทกลอนของคนอื่น ๆ ว่าถูก" ดวงขวัญไม่ลดความพยายามที่จะชวนจิตตรา ไปห้องสมุด จิตตรา "เธอไปคนเดียวมันแหละ ยัวๆไปนั่งอ่านผลงานคนอื่นเธอจะรู้ได้อย่างไรว่าในวันสุนทรภู่ กรรมการจะให้เราแต่งกลอนเรื่องอะไร" ดวงขวัญเดินเข้าห้องสมุดตามลำพัง

ในตอนเช้าของวันที่ 27 มิถุนายน อาจารย์ผู้ทำหน้าที่พูดหน้าเสาธง เชิญท่านผู้อำนวยการของโรงเรียนมอบรางวัลให้กับนักเรียนที่ชนะเลิศการแต่งกลอนในวันสุนทรภู่ "นักเรียนที่มีความสามารถ แต่งกลอนในวันสุนทรภู่ผู้ที่ได้คะแนนอันดับหนึ่งให้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ..2... ชื่อเด็กหญิง ดวงขวัญ"

บทบาทสมมติของสมภัก

ฉันชื่อ สมภัก ฉันเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ฉันเป็นเพื่อนกับวันนา วันนาแต่งกลอนเก่ง เมื่อปีที่แล้ววันนาชนะเลิศ ฉันคิดว่าปีนี้ 1 ก็คงไม่แพ้วันนาอีกแน่นอน ผลการตัดสินปรากฏนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชนะที่ 1 ฉันเห็นเด็กคนที่ชนะที่ 1 คนนี้ เข้าห้องสมุดอ่านหนังสือเป็นประจำ

บทบาทของวันนา

ฉันชื่อ วันนา ฉันเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ฉันชอบแต่งกลอน ฉันทำคะแนนในวิชาภาษาไทยได้ดีเสมอ เมื่อปีที่แล้วฉันชนะเลิศในการแข่งขันแต่งกลอนในวันสุนทรภู่ ในปีนี้ฉันถือว่าทำได้หนึ่งเต็มคงเป็นของฉันอีกอย่างแน่นอน เพราะการแข่งขันรอบคัดเลือกผู้ที่จะแข่งรองจากฉันคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ฉันสนใจมากในการแข่งขันชิงที่ 1 วันต้องแปลกใจมากที่อาจารย์ประกาศชื่อผู้ชนะที่ 1 คือ นักเรียน ม. 2 ที่ชื่อ ดวงขวัญ

บทบาทของดวงขวัญ

ฉันชื่อ ดวงขวัญ ฉันเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ฉันได้ลองแต่งกลอนส่งประกวดกับอาจารย์ที่สอนภาษาไทย ว่าไม่ยากเชื่อเลยว่ากลอนที่ฉันแต่งส่งไปผ่านรอบคัดเลือก ฉันได้เข้าแข่งขันชิงชนะเลิศในวันสุนทรภู่ นับตั้งแต่วันที่ฉันเห็นชื่อตัวเองที่ป้ายประกาศหน้าห้องอาจารย์ภาษาไทย ฉันเข้าห้องสมุดเพื่ออ่านผลงานกลอนของนักแต่งกลอนหลาย ๆ คน ฉันพยายามคิดหัวข้อและฝึกแต่งกลอนให้สัมพันธ์กับหัวข้อ เพราะวันแข่งจริง ๆ กรรมการจะให้หัวข้อและแต่งใหม่เดี๋ยวนั้น ฉันก็พยายามแข่งกับพี่วันนา พี่วันนาเป็นผู้ชนะที่ 1 ของปีที่แล้ว ปีนี้พี่วันนาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จดตราเพื่อนของฉันบอกกับฉันว่าปีนี้วันนาก็ต้องเป็นที่ 1 อีก ฉันจะพยายาม

ฉันจะพยายาม ชื่อของเจ้าถูกประกาศขึ้นหน้าเสาธงในท่อนเช้าของวันที่ 27 มิถุนายน ฉันเดินออกไปรับรางวัลที่ 1 จากผู้อำนวยการต่อหน้านักเรียนทั้งโรงเรียนในเช้าวันนั้น

บทบาทของจิตตรา

ฉันชื่อจิตตรา ฉันเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ฉันมีเพื่อนสนิทชื่อดวงขวัญ เราไปไหนมาไหนด้วยกันเสมอ ฉันและดวงขวัญแต่งกลอนเข้าประกวด แล้วเรา 2 คนก็ผ่านเข้ารอบคัดเลือกจริง ๆ แต่ผู้ที่ทำคะแนนได้มากที่สุดคือ พิ๋วนนา ผู้เป็นที่ 1 ของการแข่งขันแต่งกลอนเมื่อปีที่แล้ว ฉันคิดว่าปีนี้คงเป็นกะเบืออีก ดวงขวัญชอบชวนฉันเข้าห้องสมุดบ่อยขึ้นหลังจากที่มีชื่อผ่านรอบคัดเลือก ฉันคิดว่าใครควรเป็นผู้ชนะที่ 1 จึงไม่คิดจะเข้าห้องสมุดเหมือนดวงขวัญ หลังจากที่อาจารย์ประกาศชื่อผู้ชนะเด็กการแต่งกลอนวันสุนทรภู่ฉันก็เห็นดวงขวัญเดินออกไปรับรางวัลจากท่านผู้อำนวยการต่อหน้านักเรียนทั้งโรงเรียน

แผนการสอนครั้งที่ 14

<u>เรื่อง</u>	ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จะมีความพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ แม้กิจกรรมนั้นจะเป็นไปในลักษณะของการ เฝียงต่อความล้มเหลว
<u>กิจกรรม</u>	"ทางเลือกของสุนัข"
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความถึกรวบยก</u>	ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งคือมีความพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ แม้กิจกรรมนั้นจะเป็นไปในลักษณะของการ เฝียงต่อความล้มเหลว
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อให้นักเรียนเกิดความพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ แม้กิจกรรมนั้นจะเฝียงต่อความล้มเหลว
<u>สื่อการสอน</u>	เอกสาร เรื่องสั้นการ แสดงบทบาทสมมติ

การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

ก. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับว่านักเรียนเคยทำงานอะไรที่เป็นการ เฝียงต่อความผิดพลาดหรือความล้มเหลวบ้าง

ข. ขั้นสอน

1. ทำผู้สมัคร เพื่อเตรียมตัวแสดง
2. แจกเอกสารบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่านและเตรียมตัวแสดง พร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
3. เริ่มแสดงบทบาทสมมติให้ผู้แสดง แสดงตามบทบาทของคนที่นักเรียนที่ไม่ได้แสดงดู ใช้เวลา 10 - 20 นาที

4. ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์เรื่องที่ได้อ่าน
5. ให้นักเรียนทั้งหมดร่วมกันอภิปราย และสรุปในหัวข้อต่อไปนี้
 - 5.1 ศุภชัย เป็นคนอย่างไร
 - 5.2 อะไร เป็นสาเหตุให้ศุภชัย พยายามซ้อมวิ่ง
 - 5.3 ถ้านักเรียนเป็นศุภชัยนักเรียนจะทำเหมือนศุภชัยหรือไม่
 - 5.4 ทำไม ไมตรีจึงตอบไม่ผ่านผลึกษา

ค. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยร่วมกับนักเรียนทั้งหมดร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จาก การแสดงบทบาทสมมติ

เอกสารที่แจกให้ผู้แสดงบทบาทสมมติ

ศุภชัยยกมือขึ้นไหว้พร้อมทั้งกล่าวคำว่า "ขอบคุณครับ อาจารย์" กรุประจักษ์ขึ้น "ครูไม่นึกเลยว่าจะสามารถวิ่ง 1,500 เมตรได้ที่ 1" หลังจากหักเหน้อยลักรู้ศุภชัยจึงกล่าวต่อไปว่า "ผมได้ยินเสียงของอาจารย์เชียร์ผมเวลาที่ผมวิ่งผ่านหน้าอาคารที่อาจารย์นั่งอยู่" กรุถามต่อไปว่า "ศุภชัยฝึกมานานหรือยัง" ศุภชัย "ผมฝึกซ้อมวิ่งที่บ้านได้สามสัปดาห์แล้วครับ" กรุ "นี่ศุภชัยฝึกมาสามเดือนเพื่อเข้าแข่งวิ่งกีฬาภายในโรงเรียนเท่านั้นหรือเมื่อตอนศุภชัยอยู่มัธยมต้น ครูไม่เคยเห็นเธอสนใจทางด้านกีฬาเลย" ศุภชัย "ผมต้องพยายามฝึกกับอาจารย์ เพราะผมตั้งใจจะใช้ในการสอบเรียนต่อโรงเรียนจ่าทหารเรือ" กรุถามต่อไปอย่างสนใจ "เขาจะให้สอบวิ่ง 1,500 เมตรหรือ" ศุภชัย "ทางโรงเรียนจ่าทหารเรือจะให้สอบวิชาสามัญและวิชาเฉพาะสามัญ วิชาพลานามัย เขายังบังคับให้วิ่ง 1,500 เมตร และว่ายน้ำ 200 เมตร ภายในเวลาที่เขากำหนด" กรุ "เธอมีความมานะพยายามถึงจริง ๆ" ศุภชัย "ผมต้องมาพยายามมาก ๆ เพราะ ไมตรีก็จะไปสอบที่เดียวกับผม" กรุ "ไมตรีเรียนโปรแกรมวิทย์-คณิตไม่ใช่หรือ" ศุภชัย "นั่นแหละครับคือสิ่งที่สำคัญ ไมตรีอยู่โปรแกรมวิทย์-คณิต ผมอยู่โปรแกรมภาษา คุณแม่ผมบอกว่าคุณพ่อของไมตรีก็พ่อเลี้ยงของผม คุณแม่ผมบอกว่ามีความสามารถส่งเรียนต่อเที่ยงคนเดียว" ผลการสอบข้อเขียนวิชาสามัญของโรงเรียนจ่าทหารเรือปรากฏว่าทั้งไมตรีและศุภชัยสามารถผ่านข้อสอบข้อเขียนได้ด้วยกันทั้งสองคน ในวันต่อมาได้มีการสอบวิชาพลานามัย ผลปรากฏว่าไมตรีสอบไม่ผ่าน

บทบาทของครู

ฉันเป็นครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ในการแข่งขันกีฬากายในของโรงเรียนวันสุดท้ายมีการแข่งขันกรีฑา ฉันได้ไปเฝ้ากำลังใจกับนักกีฬา ฉันแปลกใจมากที่ลูกชายวิ่งชนะเลิศ 1 ในทาวเวอร์ 1,500 เมตร ถ้าไม่เคยเห็นลูกชายสนใจกีฬามาก่อน การวิ่งระยะทาง 1,500 เมตร ผู้ที่จะวิ่งเข้าถึงเส้นชัยก็ต้องฝึกมาอย่างดี ฉันได้คุยกับลูกชายจึงได้ทราบถึงสาเหตุที่ลูกชายมานะ ออกกำลังกายหนักยิ่งในระยะเวลาทางไกล ๆ ถ้าลูกชายสอบไม่ได้เขาไม่ได้เรียนต่อ แต่ลูกชายก็ทำได้สำเร็จเพราะลูกชายมีความมานะพยายามที่จะผ่านอุปสรรคต่าง ๆ

บทบาทของแม่

ฉันเป็นแม่ของลูกชายและมีลูกบุญธรรมอีกคนหนึ่งชื่อไมตรี ลูกชายและไมตรีมีความตั้งใจจะสอบเรียนต่อที่โรงเรียนจันทหารเรือ ฉันมีความสามารถส่งลูกเรียนต่อได้เพียงคนเดียว ไมตรีเรียนหนังสือได้ดีกว่าลูกชาย ลูกชายเป็นเด็กที่มีควาตั้งใจและความมานะพยายามในขณะที่ไมตรีขยันท่องตำรามากขึ้น ฉันเห็นลูกชายฝึกซ้อมการวิ่ง และว่ายน้ำอย่างสม่ำเสมอวันเป็นห่วงอนาคตของเขา ถ้าเขาสอบเรียนต่อไม่ได้จะเป็นอย่างไร ฉันปลื้มใจที่ผลสอบประกาศออกมาว่าลูกชายได้เรียนต่อสมแล้วกับความพยายามที่เขาสามารถเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ

บทบาทของลูกชาย

ฉันชื่อ ลูกชาย ฉันเรียนหนังสืออยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ฉันมีพี่ชายชื่อไมตรี เราเรียนอยู่ในระดับเดียวกัน ฉันเรียนโปรแกรมภาษา ไมตรีเรียนโปรแกรม วิทยาศาสตร์ ไมตรีเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี คุณพ่อของไมตรีเอาใจใส่ต่อการเรียนของไมตรี คุณแม่ของไมตรีคือคุณพ่อบุญธรรมของฉัน ปีที่ฉันและไมตรีตั้งใจจะไปสอบเรียนต่อที่โรงเรียนจันทหารเรือ คุณแม่บอกฉันว่าให้พยายามสอบเรียนต่อให้ได้เพราะทางบ้านสามารถส่งให้เรียนต่อได้เพียงคนเดียว ฉันมั่นท่องตำราและตั้งใจเรียนมากขึ้น ฉันทราบว่า การสอบเรียนต่อทางโรงเรียนจันทหารเรือ สอบวิชาข้อเขียนวิชาสามัญและสอบพละสามัคคี โดยจะให้วิ่ง 1,500 เมตร และสอบว่ายน้ำอีก 200 เมตร ในเวลาที่เขากำหนด ฉันไม่เคยสนใจทางด้านกีฬาอย่างจริงจังมาตั้งแต่เด็ก

ฉันจึงต้องพยายามฝึกการวิ่งและว่ายน้ำเพื่อใช้ในการสอบเรียนต่อเพื่ออนาคตของฉัน ฉันได้ทดสอบความสามารถของตัวเองจากการเข้าแข่งขันวิ่งภายในโรงเรียน ฉันทำได้ ฉันชนะที่ 1 ด้วย
คุณครูประจำชั้นของฉันยังแปลกใจในความสามารถที่เปลี่ยนไปของฉัน ฉันตั้งใจที่ความพยายาม
ของฉันประสบความสำเร็จ ฉันได้เรียนต่อที่โรงเรียนเจ้าทหารเรือสมความตั้งใจ

แผนการสอนครั้งที่ 15

<u>เรื่อง</u>	ปัจจัยนิเทศ และทดสอบ
<u>กิจกรรม</u>	-
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความถี่</u>	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนา ความมุ่งมั่น ความพยายาม และความอดทนของบุคคลที่จะกระทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จในระดับสูง มีความอิสระในการทำงาน ชอบการแข่งขัน เก่งให้ได้มาซึ่งชัยชนะหรือชอบการกระทำใ้ได้ผลดีกว่าคนอื่น พยายามเอาชนะอุปสรรคแม้กิจกรรมนั้นจะเสี่ยงต่อความล้มเหลว เมื่อพบความสำเร็จจะมีความภูมิใจและมีความวิตกกังวลเมื่อล้มเหลว
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อให้นักเรียนสรุป ทบทวนบทเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้แสดงทัศนะของตนเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 3. สรุปสิ่งที่ได้รับจากการเรียนทั้งหมด 4. ทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
<u>สื่อการเรียน</u>	- แผนภูมิอธิบายความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ - แบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
<u>การสอน</u>	- การซักถามและสรุปสิ่งที่ได้รับจากเรื่องต่าง ๆ ที่เรียนมาแล้ว - ทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

โปรแกรมการสอนปกติเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ครั้งที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้
1	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยและสมาชิก 2. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างสมาชิกกับสมาชิกด้วยกัน 3. เพื่อชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	- การปฐมนิเทศ - ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ - ผู้วิจัยแนะนำตนเอง - ให้สมาชิกแนะนำตนเอง - ผู้วิจัยเล่าประสบการณ์ในการเรียนแล้วจึงให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ - เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม
2	1. เพื่อสร้างความรู้สึกรักตนเองและความพยายามเอาชนะต่ออุปสรรคในการเรียนเพื่อที่จะประสบความสำเร็จ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้	- คุณลักษณะที่สำคัญของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : มีความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จจากการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งและมีความพยายามที่จะเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ - ผู้วิจัยอธิบายความหมายของเนื้อหาจนสมาชิกทุกคนเข้าใจ - ให้สมาชิกบางคนยกตัวอย่างความปรารถนาของตนเอง - ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น" - ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดจากเรื่อง

ครั้งที่	จุดมุ่งหมาย	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้
3	1. เพื่อสร้างความรู้สึกรักตนเอง และความพยายามเอา ชนะอุปสรรคในการ เรียนหรือการทำงานเพื่อ ที่จะประสบความสำเร็จ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับ ตนเองได้	คุณลักษณะที่สำคัญของผู้มี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : มี ความปรารถนาที่จะได้รับ ความสำเร็จจากการกระทำ สิ่งใดสิ่งหนึ่งและมีความ พยายามที่จะเอาชนะปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ	- ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "ปราชัย" ให้นักเรียน อ่าน - สรุปเนื้อหาโดยย่อ - ให้นักเรียนแต่ละคน วิจารณ์ปราชัย - ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกัน สรุปข้อคิดจากเรื่อง
4	1. เพื่อสร้างความรู้สึกรักตนเอง และความพยายามเอา ชนะอุปสรรคในการเรียน หรือการทำงาน เพื่อที่จะได้ ประสบความสำเร็จ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับ ตนเองได้	คุณลักษณะที่สำคัญของผู้มี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : มี ความปรารถนาที่จะได้รับ ความสำเร็จจากการทำ พยายามที่จะเอาชนะปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ	- ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "ปรีชา" - สรุปเรื่องโดยย่อ - กิดเห็นเกี่ยวกับนิสัยและ การกระทำของปรีชา - ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกัน สรุปข้อคิดจากเรื่อง

ครั้งที่	จุดมุ่งหมาย	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้
5	1. เพื่อให้นักเรียนใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับชัยชนะหรือทำให้ได้ผลดีกว่าคนอื่น 1. เพื่อให้นักเรียนได้ปรับปรุงผลงานของตนเองให้อยู่ในระดับสูง	คุณลักษณะที่สำคัญของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : มีความปรารถนาที่จะได้รับชัยชนะหรือทำให้ได้ผลดีกว่าคนอื่น คุณลักษณะที่สำคัญของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : ในการทำงานหรือการเรียนต้องปรับปรุงผลงานของตนเองให้อยู่ในระดับสูง	- ผู้วิจัยอธิบายความหมายของเนื้อหาให้นักเรียนฟัง - ให้นักเรียนแยกตัวอย่างความปรารถนาของตนเองที่ต้องการชัยชนะหรือทำดีกว่าคนอื่น - ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "ความสำเร็จของสุนทร" - ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดจากเรื่อง - ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "นักฟุตบอลตัวอย่าง" - ให้นักเรียนแต่ละคนวิจารณ์สุนทรและเพื่อนร่วมทีม - ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดจากเรื่อง

ครั้งที่	จุดมุ่งหมาย	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
7	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักความมีอิสระในการแสดงออกและการทำงาน	คุณลักษณะที่สำคัญของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : อิสระในการแสดงออกและการทำงาน	- ผู้วิจัยอธิบายความหมายของเนื้อหาให้นักเรียนฟัง - ให้นักเรียนยกตัวอย่างการทำงานของตนเองที่เป็นอิสระ - ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "ผลงานของสมชัย" - ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดจากเรื่อง
8	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักตั้งความหวังไว้ในอนาคต 2. เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจว่าการที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องมีความมุ่งมั่นในความสำเร็จนั้น ๆ ไม่ใช่รอโชคชะตา	คุณลักษณะที่สำคัญของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : มีความมุ่งมั่นกับความสำเร็จ	- ผู้วิจัยอธิบายความหมายของเนื้อหาให้นักเรียนฟัง - ให้นักเรียนยกตัวอย่างความมุ่งมั่นในอนาคตของนักเรียน - ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "คอยโชค" ให้นักเรียนฟัง - ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดจากเรื่อง

ครั้งที่	จุดมุ่งหมาย	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้
9	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักตั้ง ความหวังไว้ในอนาคต 2. เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจ ว่าการที่จะประสบความสำเร็จ ได้มันจะต้องมี ความมุ่งมั่นในความ สำเร็จไม่ว่าอะไรโชค ชะตา	คุณลักษณะที่สำคัญของผู้มี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : มี ความมุ่งมั่นกับความสำเร็จ	- ผู้วิจัยแจกเอกสาร เรื่อง "ไปคึกกับมงคล" ให้ นักเรียนอ่าน - ให้นักเรียนร่วมกันวิจารณ์ ถึงลักษณะของโชคคิและ มงคล - ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกัน สรุปข้อคิดจากเรื่อง
10	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักตั้ง ความหวังไว้ในอนาคต 2. เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจ ว่าการที่จะประสบความสำเร็จ ได้มันจะต้องมี ความมุ่งมั่นในความ สำเร็จนั้น ๆ ไม่ใช่รอ โชคชะตา	คุณลักษณะที่สำคัญของผู้มี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : มี ความมุ่งมั่นกับความสำเร็จ	- ผู้วิจัยแจกเอกสาร เรื่อง "ความมานะของสุเทพ" ให้นักเรียนอ่าน - ให้นักเรียนแต่ละคนแสดง ความคิดเห็นถึงลักษณะ ของสุเทพ - ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกัน สรุปข้อคิดจากเรื่อง

ครั้งที่	จุดมุ่งหมาย	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้
11	1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกสบายใจเมื่อได้รับความสำเร็จ 2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกวิตกกังวล เมื่อได้รับความล้มเหลว	คุณลักษณะที่สำคัญของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : มีความสบายใจเมื่อได้รับความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อได้รับความล้มเหลว	- ผู้วิจัยอธิบายความหมายของเนื้อหาให้นักเรียนเข้าใจ - ให้นักเรียนยกตัวอย่างความสำเร็จของตนเองที่ทำให้สบายใจและสิ่งที่ทำให้เกิดความวิตกกังวล - ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "ความกล้าและเสียใจของปรีชา" - ผู้วิจัยร่วมกับนักเรียนสรุปข้อคิดจากเรื่อง
12	1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกสบายใจเมื่อได้รับความสำเร็จ 2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกวิตกกังวลเมื่อได้รับความล้มเหลว	คุณลักษณะที่สำคัญของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : มีความสบายใจเมื่อได้รับความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อได้รับความล้มเหลว	- ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "สุชาดา" - ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงลักษณะและนิสัยของสุชาดา - ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดจากเรื่อง

ครั้งที่	จุดมุ่งหมาย	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้
13	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักคุณค่าของการเล่นและฝึกพัฒนาทักษะความสามารถของตนเองอยู่เสมอ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : เห็นคุณค่าของการแข่งขันช่วยความพ่ายแพ้และความสามารถของตนเองทดลองความสามารถของผู้อื่นเองอยู่เสมอ	- ผู้วิจัยอธิบายความหมายของการแข่งขันให้นักเรียนเข้าใจ - ให้นักเรียนทำตัวอย่างที่นักเรียนแข่งขันอะไรแล้วให้ชัยชนะบ้าง - ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "ใครจะให้ที่ 1" ให้นักเรียนฟัง - ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดจากเรื่อง
14	1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ แม้กิจกรรมนั้นจะเสี่ยงต่อความล้มเหลว	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ : มีความพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ แม้กิจกรรมนั้นจะเป็นไปในลักษณะของการเสี่ยงต่อความล้มเหลว	- ผู้วิจัยอธิบายความหมายของเนื้อหา - ให้นักเรียนยกตัวอย่างปัญหาหรืออุปสรรค แล้วบอกวิธีแก้ไข - ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "ทางเลือกของลูกชาย" - ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดจากเรื่อง

ครั้งที่	จุดมุ่งหมาย	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
๑๕	1. เพื่อให้นักเรียนสรุป บททบทวนเรียน 2. เพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้ แสดงทัศนะของตนเกี่ยว กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 3. สรุปสิ่งที่ได้รับจากการ เรียนทั้งหมด	ปัจจัยนิเทศ	- กิจกรรมซักถามและสรุป สิ่งที่ได้รับจากกิจกรรม ต่าง ๆ

หมายเหตุ แต่ละกิจกรรมใช้เวลา 50 นาที

แผนการสอนปกติเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แผนการสอนครั้งที่ 1

<u>เรื่อง</u>	การปฐมนิเทศ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ควมถึรขยอค</u>	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นถึงจำเป็นมากในการที่บุคคลจะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ประสบความสำเร็จได้ ทุกคนจึงควรที่จะเพิ่มหรือพัฒนาแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ของตนให้สูง เพื่อที่จะนำไปสู่ความสำเร็จทั้งในด้านการศึกษา และอาชีพ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยและสมาชิก 2. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างสมาชิกกับสมาชิกด้วยกัน 3. เพื่อชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
<u>สื่อการเรียน</u>	แผนภูมิอธิบายความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

กิจกรรมในการเรียนการสอน

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง
2. ให้สมาชิกแนะนำตนเอง
3. ผู้วิจัยเล่าประสบการณ์ในการเรียนแล้วจึงให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
4. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

แผนการสอนครั้งที่ 2

<u>เรื่อง</u>	ความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จจากการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งและพยายามที่จะเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความถี่</u>	ความต้องการหรือความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จจากการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยที่ต้องฝึกฝนและพยายามที่จะเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ทั้งจะต้องมีความอดทนไม่ย่อท้อต่อการเรียนหรือทำงาน พยายามแก้ไข้ปัญหาและอุปสรรคนั้นด้วยตนเองอย่างสุดความสามารถ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อสร้างความรู้สึกรักตนเองและความพยายามเอาชนะอุปสรรคในการเรียนเพื่อที่จะได้รับความสำเร็จ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาก็ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้
<u>สื่อการเรียน</u>	-

กิจกรรมในการเรียนการสอน

1. ผู้วิจัยอธิบายความหมายของเนื้อเรื่องจนสมาชิกทุกคนเข้าใจ
2. ให้สมาชิกบางคนยกตัวอย่างความปรารถนาของตนเอง
3. ผู้วิจัยเล่าเรื่องความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น
4. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อเรื่อง
5. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

แผนการสอนครั้งที่ 3

<u>เรื่อง</u>	ความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จจากการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และ ความพยายามที่จะเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความถี่</u> <u>ขอบเขต</u>	ความพยายามที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่ยอมย่อท้อต่อความลำบาก พร้อมทั้ง พยายามเอาชนะต่อปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ย่อมนำมาซึ่งความสำเร็จ ตามที่ตนปรารถนาหรือต้องการ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อสร้างความรู้สึกรอดทนและความพยายามเอาชนะต่ออุปสรรคในการเรียน หรือทำงานเพื่อที่จะได้รับความสำเร็จ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้
<u>สื่อการเรียน</u>	เอกสารเรื่อง "ปราโมทย์"

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่องปราโมทย์ ให้นักเรียนอ่าน
2. ช่วยกันสรุปเนื้อเรื่องโดยย่อ
3. ให้นักเรียนแต่ละคนวิจารณ์ปราโมทย์
4. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดจากเนื้อเรื่อง

แผนการสอนครั้งที่ 4

<u>เรื่อง</u>	ความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จจากการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งและพยายามที่จะเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความถี่</u>	ความต้องการหรือความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จจากการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยที่พึงฝึกฝน และพยายามที่จะเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อสร้างทราฐผู้สังเกตและพยายามเอาชนะอุปสรรคในการเรียนหรือทำงานเพื่อที่จะได้รับความสำเร็จ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้
<u>สื่อการเรียน</u>	เอกสารเรื่อง "ปรีดา"

กิจกรรมในการเรียนการสอน

1. ผู้วิจัยทบทวนการเรียนจากครั้งที่แล้ว
2. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่องปรีดา
3. ช่วยกันสรุปเรื่องโดยย่อ
4. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิสัยและการกระทำของปรีดา
5. ผู้วิจัยร่วมกับนักเรียนสรุปข้อคิดเห็นจากเรื่อง

แผนการสอนครั้งที่ 5

<u>เรื่อง</u>	ความปรารถนาที่จะได้รับชัยชนะหรือทำให้ได้ผลดีกว่าคนอื่น
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความคิดรวบยอด</u>	ในการที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จนั้น บุคคลจะต้องเป็นผู้ที่มีความปรารถนาที่จะได้รับชัยชนะหรือผลสำเร็จในกิจกรรมนั้น รวมทั้งต้องการให้การกระทำของตนเองดีกว่าคนอื่น ๆ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อให้ให้นักเรียนใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ได้รับชัยชนะหรือทำให้ได้ผลดีกว่าคนอื่น
<u>สื่อการเรียน</u>	-

กิจกรรมในการเรียนการสอน

1. ผู้วิจัยอธิบายความหมายของเนื้อเรื่องให้นักเรียนฟัง
2. ให้นักเรียนยกตัวอย่างความปรารถนาของตนเองที่ต้องการชัยชนะหรือทำดีกว่าคนอื่น
3. ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "ความสำเร็จของสุนทร"
4. ให้นักเรียนช่วยกันวิจารณ์สุนทร
5. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดจากเนื้อเรื่อง

แผนการสอนครั้งที่ 6

เรื่อง ในการทำงานหรือการ เรียนรู้ปรับปรุงผลงานของตนเองให้อยู่ในระดับสูง

เวลา 50 นาที

กาวาพคิดร ขมยอก การกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเมื่อถึงระดับหรือให้มาตรฐานที่ก่แล้ว บุคคลจะต้อง
รักษามาตรฐานการกระทำที่ก่กันนั้นไว้ให้คงอยู่ตลอดไป หรือให้ดีขึ้นกว่าเดิม
โดยการฝึกหัด ฝึกซ้อม หรือฝึกหัดขณะนั้น ๆ อยู่เสมอ อันเป็นลักษณะหนึ่งของ
ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนไปปรับปรุงผลงานของตนเองให้อยู่ในระดับสูง

สื่อการเรียน เอกสารเรื่อง "นักฟุตบอลตัวอย่าง"

กิจกรรมในการ เรียนการสอน

1. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "นักฟุตบอลตัวอย่าง"
2. ให้นักเรียนแต่ละคนวิจารณ์สุนทรและเพื่อนร่วมทีม
3. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

แผนการสอนครั้งที่ 7

<u>เรื่อง</u>	ความมีอิสระในการแสดงออกและการทำงาน
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความคิดรวบยอด</u>	ในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือกิจกรรมอะไรก็ตาม ในบางครั้งบุคคลจะต้องมีความอิสระในการคิดและการกระทำ ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นได้ใช้ความคิดความสามารถของตนอย่างเต็มที่
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อให้นักเรียนรู้จักภาวะมีอิสระในการแสดงออกและการทำงาน
<u>สื่อการเรียน</u>	-

กิจกรรมในการเรียนการสอน

1. ผู้วิจัยอธิบายความหมายของเนื้อเรื่องให้นักเรียนฟัง
2. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการทำงานของตนเองที่เป็นอิสระ
3. ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "ผลงานของสมชัย"
4. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดจากเนื้อเรื่อง

แผนการสอนครั้งที่ 8

<u>เรื่อง</u>	การมีความมุ่งมั่นกับความสำเร็จ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความกิจกรรมย่อย</u>	ในการที่จะกระทำกิจกรรมใดให้ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องตั้งความหวังในการสำเร็จนั้น ๆ ไม่ไปปล่อยไปตามโชคชะตา
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักตั้งความหวังไว้ในอนาคต 2. เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจว่า การที่จะประสบผลสำเร็จได้นั้นจะต้องมีความมุ่งมั่นในความสำเร็จนั้น ๆ ไม่ไปรอโชคชะตา
<u>สื่อการเรียนรู้</u>	-

กิจกรรมในการเรียนการสอน

1. ผู้วิจัยอธิบายความหมายของเนื้อเรื่องให้นักเรียนฟัง
2. ให้นักเรียนยกตัวอย่างความมุ่งมั่นในอนาคตนักเรียน
3. ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "คอยโชค" ให้นักเรียนฟัง
4. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดจากเนื้อเรื่อง

แผนการสอนครั้งที่ ๑

<u>เรื่อง</u>	การมีความมุ่งมั่นกับความสำเร็จ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความกิจกรรมย่อย</u>	ในการที่จะกระทำกิจกรรมใดให้ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องตั้งความหวังในความสำเร็จนั้น ๆ ไว้หรือไม่ปล่อยให้ไปตามความเชื่อในสิ่งต่าง ๆ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักตั้งความหวังไว้ในอนาคต 2. เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจว่า การที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องมีความมุ่งมั่นในความสำเร็จนั้น ๆ ไม่ใช่โชคชะตา
<u>สื่อการเรียน</u>	เอกสารเรื่อง "โชคก็กับมงคล"

กิจกรรมในการเรียนการสอน

1. ผู้วิจัยทบทวนบทเรียนในครั้งที่แล้วโดยการซักถามเรื่อง "คอยโชค" กับนักเรียน
2. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "โชคก็กับมงคล" ให้นักเรียนอ่าน
3. ให้นักเรียนร่วมกันวิจารณ์ถึงลักษณะของโชคก็และมงคล
4. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดจากเรื่อง

แผนการสอนครั้งที่ 10

<u>เรื่อง</u>	เรามีความมุ่งมั่นกับความสำเร็จ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความถี่</u>	ในการที่จะกระทำกิจกรรมใดให้ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องถึงความหวังในความสำเร็จนั้น ๆ ไร่ แม้ว่าในบางกริ่งอาจจะเป็นปัญหาหรืออุปสรรคก็ตาม
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักตั้งความหวังไว้ในอนาคต 2. เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจว่า การที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องมีความมุ่งมั่นในความสำเร็จนั้น ๆ ไร่ ไร่รอโชคชะตา
<u>สื่อการเรียน</u>	เอกสารเรื่อง "ความมานะของสุเทพ"

กิจกรรมในการเรียนการสอน

1. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "ความมานะของสุเทพ"ให้นักเรียนอ่าน
2. ให้นักเรียนแต่ละคน แสดงความถึ่ถึงถึงลักษณะของสุเทพ
3. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อถึ่จากเรื่อง

แผนการคอนกรีตที่ 11

<u>เรื่อง</u>	ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีความพยายามใจ เมื่อได้รับความสำเร็จ และมี ความวิตกกังวลเมื่อได้รับความล้มเหลว
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความถี่การพบออก</u>	ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีความพยายามใจ เมื่อได้รับความสำเร็จ และมี ความวิตกกังวลเมื่อได้รับความล้มเหลว
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกลึกซึ้งใจ เมื่อได้รับความสำเร็จ 2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกลึกซึ้งใจวิตกกังวล เมื่อได้รับความล้มเหลว
<u>สื่อการเรียน</u>	-

กิจกรรมในการเรียนการสอน

1. ผู้วิจัยอธิบายความหมายของเรื่องให้นักเรียนเข้าใจ
2. ให้นักเรียนยกตัวอย่างความสำเร็จของคนที่ทำให้เขาใจและสิ่งที่ทำให้
เกิดความวิตกกังวล
3. ผู้วิจัยเล่าเรื่อง ความดีใจและเสียใจของปรีชา ให้นักเรียนฟัง
4. ผู้วิจัยร่วมกับนักเรียนสรุปข้อดีจากเรื่อง

แผนการสอนครั้งที่ 12

เรื่อง ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีความพยายามเมื่อได้รับความสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อได้รับความล้มเหลว

เวลา 50 นาที

ความกิจกรรมย่อย ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีความพยายามเมื่อได้รับความสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อได้รับความล้มเหลวทดลองค้นหาทางแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองเมื่อไม่ประสบความสำเร็จ

- จุดมุ่งหมาย
1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกลึกซึ้งความหมายของความสำเร็จ
 2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกลึกซึ้งความวิตกกังวลเมื่อได้รับความล้มเหลว

สื่อการเรียน -

กิจกรรมในการเรียนการสอน

1. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง สุชาภา ให้นักเรียนอ่าน
2. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงลักษณะนิสัยและความรู้ดีของสุชาภา
3. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดจากเรื่อง

แผนการสอนครั้งที่ 13

<u>เรื่อง</u>	ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จะต้องเห็นคุณค่าของการแข่งขันด้วยความพยายามและความสามารถของตนเอง ตลอดจนฝึกทบทวนความสามารถของตนเองอยู่เสมอ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>กว้างกิจกรรมย่อย</u>	ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะทึ่งผู้จักเปรียบเทียบผลการกระทำหรือการเรียนกับผู้อื่นและมีการฝึกทบทวนทักษะความสามารถของตนเองอยู่เสมอ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อให้ นักเรียน รู้จักคุณค่าของการแข่งขันด้วยความพยายามและความสามารถของตนเองตลอดจนฝึกทบทวนความสามารถของตนเองอยู่เสมอ
<u>สื่อการเรียน</u>	-

กิจกรรมในการเรียนการสอน

1. ผู้วิจัยอธิบายความหมายของการแข่งขันให้นักเรียนฟัง
2. ให้นักเรียนยกตัวอย่างที่นักเรียนแข่งขันอะไรแล้วได้ชัยชนะบ้าง
3. ผู้วิจัยเล่าเรื่อง ไกรจะไถ่ 1 ให้นักเรียนฟัง
4. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปของได้จากเรื่อง

แผนการดำเนินงานที่ 14

<u>เรื่อง</u>	ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จะมีความพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ แม้กิจกรรมนั้นจะเป็นไปในลักษณะของการเสี่ยงต่อความล้มเหลว
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>ความคิกรวมยอด</u>	ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะต้องมีคุณสมบัติที่ท้าทายประการหนึ่งคือ มีความพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ แม้กิจกรรมนั้นจะเป็นไปในลักษณะของการเสี่ยงต่อความล้มเหลว
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อให้นักเรียนเกิดความพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ แม้กิจกรรมนั้นจะเสี่ยงต่อความล้มเหลว
<u>สื่อการเรียน</u>	-

กิจกรรมในการเรียนการสอน

1. ผู้วิจัยอธิบายความหมายของเนื้อหาให้นักเรียนฟัง
2. ให้นักเรียนยกตัวอย่างปัญหาหรืออุปสรรค แล้วขอวิธีแก้ไข
3. ผู้วิจัยเล่าเรื่องทางเล็ดของสุภชัย
4. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดจากเรื่อง

แผนการสอนครั้งที่ 15

เรื่อง

ปัจจัยนิเทศและทดสอบ

เวลา

50 นาที

ความคิดรวบยอด

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนา ความมุ่งมั่น ความพยายาม และความอดทนของบุคคลที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จในระดับสูง มีอิสระในการทำงาน ชอบการแข่งขัน เพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะ หรือชอบการกระทำที่ได้ผลดีกว่าคนอื่น พยายามเอาชนะอุปสรรค แม้กิจกรรมนั้นจะเสี่ยงต่อความล้มเหลว เพื่อเป้าหมายความสำเร็จจะมีความหมายใจและมีความวิตกกังวลเมื่อล้มเหลว

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนสรุปบทบทวน บทเรียน
2. เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนได้แสดงทัศนะของตนเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
3. สรุปสิ่งที่ได้รับจากการ เรียนทั้งบท
4. ทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

สื่อการเรียน

-

กิจกรรมในการเรียนการสอน

- การซักถามและสรุปสิ่งที่ได้รับจากเรื่องต่าง ๆ ที่เรียนมาแล้ว
- ทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คุณภาพของแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นรายชื่อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก t	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก t	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก t
1	2.46	17	2.49	33	4.64
2	3.82	18	3.16	34	3.42
3	3.43	19	2.73	35	5.40
4	2.30	20	4.21	36	2.64
5	3.29	21	3.43	37	3.83
6	2.10	22	2.04	38	3.78
7	2.72	23	2.46	39	5.25
8	2.59	24	3.63	40	3.80
9	1.76	25	4.07	41	2.92
10	2.48	26	2.42	42	3.89
11	3.90	27	2.55	43	4.34
12	4.92	28	4.84	44	6.44
13	3.76	29	2.54	45	3.38
14	6.65	30	4.41	46	2.77
15	3.42	31	2.68	47	4.26
16	2.16	32	2.01		

โดยใช้เกณฑ์ t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป

คุณภาพของแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ฉบับ

R	N	$\bar{X}$	S^2	r_{tt}
47	100	178.31	351.0348	0.8505

แบบทดสอบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง

แบบทดสอบฉบับนี้เป็นการถามเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดหรือการกระทำบางอย่างของนักเรียนในเรื่องการเรียนและเรื่องทั่ว ๆ ไป ทั้งนี้คำตอบของนักเรียนจึงไม่มีถูกหรือผิด ข้อสำคัญก็คือขอให้นักเรียนตอบให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนให้มากที่สุดและคำตอบที่ให้จะไม่กระทบกระเทือนต่อผลการเรียนของนักเรียน ขอขอบคุณนักเรียนที่ได้ความร่วมมือ

ต่อไปนี้เป็นการทำแบบทดสอบ ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียน เพียงช่องเดียว

ชื่อ.....นามสกุล.....ห้อง.....

ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง มาก	จริง ครึ่งเดียว	จริง ห่วย	ไม่จริง เลย
1. ถ้ามีโอกาสได้ทำงานได้แล้วข้าพเจ้าจะเลือกชนิดที่ตนเองสามารถทำได้สำเร็จ					
2. เรื่อง ๆ ของข้าพเจ้ามีความรู้สึกที่ข้าพเจ้าเก็บกักที่มีความรับผิดชอบสูง					
3. ข้าพเจ้าเป็นคนขยันทำงานอย่างสม่ำเสมอ					
4. ข้าพเจ้าเชื่อว่าทุกคนจะเรียนได้ก็ขึ้นถ้าหากครูสั่งเสริมให้นักเรียนทุกคนรักการแข่งขัน					
5. ข้าพเจ้าชอบตั้งความหวังไว้และพยายามทำให้ได้ดังนั้น					

ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง มาก	จริง ครึ่งเดียว	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
6. ข้าพเจ้าเชื่อว่า "ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น"					
7. เมื่อข้าพเจ้าได้รับความล้มเหลวใน การทำงาน ข้าพเจ้าจะทำงานนั้น ต่อไปไม่หือถอย					
8. เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานใด ๆ ข้าพเจ้าจะหาอย่างเต็มความสามารถ					
9. ข้าพเจ้าฝากอนาคตของตนเองไว้กับ ความสำเร็จในการทำงานและการเรียน					
10. ข้าพเจ้าชอบทำสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นความ ฉีกกริเริ่มของตนเอง					
11. เมื่อทำงานง่าย ๆ เสร็จแล้ว ข้าพเจ้า อยากจะทำงานที่ยาก ๆ ขึ้นไปอีก					
12. ใครมักชมว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้ขยันขันแข็ง ในการทำงาน					
13. ข้าพเจ้าเชื่อว่าความอดทนเป็นสิ่งสำคัญ มากที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในทุก ๆ สิ่ง					
14. ข้าพเจ้ากลัวความล้มเหลวแต่เมื่อพบเข้า จริง ๆ ก็อดทนไว้เสมอ					
15. ข้าพเจ้ามีความภาคภูมิใจเมื่อได้เลือก ทำงานยาก ๆ					

ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง มาก	จริง ครึ่งเดียว	จริง เือน	ไม่จริง เลย
16. เมื่อประสบความล้มเหลวในงานอย่างหนึ่ง ข้าพเจ้าจะพิจารณาวิธีการใหม่ ๆ ที่จะทำงาน นั้นให้สำเร็จให้ได้					
17. ทุกครั้งที่ทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้าชอบที่จะเป็น หัวหน้ามากกว่าเป็นลูกน้อง					
18. ข้าพเจ้าชอบทำงานทุกอย่างด้วยตนเอง ไม่ชอบให้ผู้อื่นทำ					
19. ข้าพเจ้าภูมิใจความสำเร็จเป็นชีวิตจิตใจ					
20. การแก้ปัญหาด้วยตนเองนั้น ข้าพเจ้า ถือว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่ามากที่สุด					
21. ข้าพเจ้าชอบครูที่สอนเนื้อหาดีมาก ๆ และ ให้ตัวอย่างแปลก ๆ					
22. เมื่อเล่นกีฬา ข้าพเจ้าจะปรับปรุงตนเอง ให้เก่งขึ้นเรื่อย ๆ					
23. มีอยู่บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจ เพราะได้ ทำงานจนสำเร็จหรือแข่งขันจนได้ชัยชนะ					
24. เพื่อนที่ข้าพเจ้าชอบนั้นมักเป็นคนที่ตั้งความ หวังสูง					
25. ข้าพเจ้ามีความพยายามที่จะทำคะแนนให้สูง ในโรงเรียนหรือสูงกว่าเพื่อน ๆ ทุกคนในชั้น					
26. ข้าพเจ้ามีใจจดจ่ออยู่กับงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ทำจนกว่าจะสำเร็จ แม้ว่ามันจะ น่าเบื่อหน่าย					

ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง มาก	จริง ครึ่งเดียว	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
27. ข้าพเจ้าจะมีความพยายามมากขึ้น เมื่อ รู้ว่าตนเองมีความรู้ต่ำกว่าเพื่อน ๆ					
28. ข้าพเจ้าไม่อยากจะรับผิดชอบในการ เป็นผู้นำ					
29. ข้าพเจ้าปรารถนาอย่างยิ่งที่จะหางาน ยาก ๆ ให้สำเร็จ					
30. ข้าพเจ้าไม่ปรารถนารางวัลหรือชื่อเสียง มากไปกว่าความสำเร็จของตน					
31. ข้าพเจ้าบอกผู้ปกครองในเรื่องความ สำเร็จในการเรียนและการทำงานของ ข้าพเจ้าเสมอ					
32. ข้าพเจ้ามักจะตั้งความหวังไว้สูง ๆ เพื่อ ที่จะให้ใช้ความพยายามและความสามารถ ทำงานนั้นอย่างเต็มที่					
33. เมื่อผู้อื่นเรียนหรือทำงานได้ดีกว่าข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะไม่ก๊ออะไร					
34. ข้าพเจ้าได้วางแผนเป้าหมายอาชีพในอนาคต ไว้แล้วและจะทำให้ได้					
35. ข้าพเจ้าสามารถควบคุมตัวเองได้ เพื่อ ความสำเร็จในวันข้างหน้า					
36. ข้าพเจ้าพยายามทำงานที่ใช้ความสามารถของ ตนเองอย่างเต็มที่					

ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง มาก	จริง ครึ่งเดียว	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
37. ข้าพเจ้าเห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่า "เวลาเป็นเงินเป็นทอง"					
38. ข้าพเจ้าอยากเอาอย่างเหมือน ๆ ที่สุภา ะ ทำงานมาก ๆ					
39. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกกับบทเรียนมาก ๆ					
40. ข้าพเจ้าพยายามตอบให้ได้อันกับคั้ง ทุกคั้ง					
41. ข้าพเจ้าจะทำงานอย่างหนัก เพราะ ต้องการให้งานสำเร็จมากกว่าที่จะกลัว ว่าล้มเหลว					
42. ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับการต่อสู้เพื่อให้ได้ รับความสำเร็จ					
43. ข้าพเจ้าคิดเสมอว่า อนาคตของตนเองจะ ขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการเรียน					
44. ข้าพเจ้ามีความปรารถนาที่จะเป็นผู้ที่มี ความมั่นใจในความสามารรถของตนเอง					
45. ข้าพเจ้าเชื่อว่าความสำเร็จของงานมี ค่ามาก					
46. สิ่งที่ข้าพเจ้าคิดว่าน่ากลัวมากคือ "ความล้มเหลวของการทำงาน"					
47. ข้าพเจ้าจะพยายามทำงานนั้นมากยิ่งขึ้น เมื่องานนั้นเป็นปัญหาที่แก้ยาก					